

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

60 metai

2017 m. birželio 29 d.

Turinys

II Ne teisėkūros procedūra priimami aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2017 m. birželio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1145, kuriuo iš rinkos pašalinami tam tikri pašaro priedai, kuriuos leidžiama naudoti pagal Tarybos direktyvas 70/524/EEB ir 82/471/EEB, ir panaikinamos pasenusios nuostatos, kuriomis leidžiama naudoti šiuos priedus ⁽¹⁾ 1
- ★ 2017 m. birželio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1146, kuriuo iš naujo nustatomas galutinis antidempingo muitas importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos kilmės bendrovės „Jinan Meide Castings Co., Ltd.“ pagamintoms kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais 23
- ★ 2017 m. birželio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2017/1147, kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1368, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/1011 nustatomas finansų rinkose naudojamų ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų sąrašas ⁽¹⁾ 32

SPRENDIMAI

- ★ 2017 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2017/1148, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje 35
- ★ 2016 m. rugsėjo 27 d. Komisijos sprendimas (ES) 2017/1149 dėl valstybės pagalbos SA.30931 (11/C) (ex N 185/10), kurią Rumunija suteikė Rumunijos regioniniams oro uostams (pranešta dokumentu Nr. C(2016) 6031) ⁽¹⁾ 36

⁽¹⁾ Tekstas svarbus EEE.

III Kiti aktai

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

- ★ 2015 m. lapkričio 4 d. ELPA priežiūros institucijos sprendimas Nr. 469/15/COL, baigti oficialų tyrimą dėl įtariamos valstybės pagalbos bendrovei *Innovation Norway*, susijusios su jos veikla interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų rinkoje, taip pat dėl galimos pagalbos regioninėms turizmo taryboms ir turistinių vietų valdymo organizacijoms (Norvegija) [2017/1150] 58

II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2017/1145

2017 m. birželio 8 d.

kuriuo iš rinkos pašalinami tam tikri pašaro priedai, kuriuos leidžiama naudoti pagal Tarybos direktyvas 70/524/EEB ir 82/471/EEB, ir panaikinamos pasenusios nuostatos, kuriomis leidžiama naudoti šiuos priedus

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1831/2003 dėl priedų, skirtų naudoti gyvūnų mityboje ⁽¹⁾, ypač į jo 10 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) Reglamente (EB) Nr. 1831/2003 nustatyta, kad priedams gyvūnų mityboje naudoti reikia leidimo, ir nustatytas tokio leidimo suteikimo pagrindas bei tvarka. Visų pirma to reglamento 10 straipsnio 2 dalyje kartu su 10 straipsnio 7 dalimi numatytos konkrečios priedų, kuriuos leidžiama naudoti pagal Tarybos direktyvą 70/524/EEB ⁽²⁾ ir Tarybos direktyvą 82/471/EEB ⁽³⁾, pakartotinio įvertinimo procedūros;
- (2) Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 10 straipsnio 5 dalyje nustatyta prievolė Komisijai priimti reglamentą, kuriuo iš rinkos pašalinami pašaro priedai, kurie įtraukti į Bendrijos pašarų priedų registrą kaip esami produktai ir dėl kurių pagal Reglamento (EB) Nr. 1831/2003 10 straipsnio 2 ir 7 dalis nepateikta prašymų iki šiose nuostatose nustatyto termino arba dėl kurių prašymai buvo pateikti, bet vėliau atsiimti. Todėl tokie pašaro priedai turėtų būti pašalinti iš rinkos. Kadangi 10 straipsnio 5 dalyje neskiriami suteikti riboto galiojimo leidimai ir neriboto galiojimo leidimai, siekiant aiškumo yra tikslinga numatyti iš rinkos pašalinti tuos pašaro priedus, kurių riboto galiojimo leidimų pagal Direktyvą 70/524/EEB galiojimas jau yra pasibaigęs;
- (3) pašalinus iš rinkos šiuos pašaro priedus, tikslinga panaikinti atitinkamas nuostatas, kuriomis suteikti leidimai juos naudoti. Todėl Komisijos reglamentai (EB) Nr. 2316/98 ⁽⁴⁾, (EB) Nr. 1353/2000 ⁽⁵⁾, (EB) Nr. 2188/2002 ⁽⁶⁾, (EB) Nr. 261/2003 ⁽⁷⁾, (EB) Nr. 1334/2003 ⁽⁸⁾, (EB) Nr. 1259/2004 ⁽⁹⁾, (EB) Nr. 1288/2004 ⁽¹⁰⁾, (EB) Nr. 1453/2004 ⁽¹¹⁾, (EB) Nr. 2148/2004 ⁽¹²⁾, (EB) Nr. 255/2005 ⁽¹³⁾, (EB) Nr. 358/2005 ⁽¹⁴⁾, (EB) Nr. 521/2005 ⁽¹⁵⁾, (EB) Nr. 600/2005 ⁽¹⁶⁾, (EB) Nr. 833/2005 ⁽¹⁷⁾, (EB) Nr. 943/2005 ⁽¹⁸⁾, (EB) Nr. 1206/2005 ⁽¹⁹⁾, (EB) Nr. 1458/2005 ⁽²⁰⁾, (EB) Nr. 1810/2005 ⁽²¹⁾, (EB) Nr. 1811/2005 ⁽²²⁾, (EB) Nr. 2036/2005 ⁽²³⁾, (EB) Nr. 252/2006 ⁽²⁴⁾, (EB) Nr. 773/2006 ⁽²⁵⁾, (EB) Nr. 1284/2006 ⁽²⁶⁾ ir (ES) Nr. 1270/2009 ⁽²⁷⁾ turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti, o Komisijos reglamentai (EB) Nr. 937/2001 ⁽²⁸⁾, (EB) Nr. 871/2003 ⁽²⁹⁾, (EB) Nr. 277/2004 ⁽³⁰⁾, (EB) Nr. 278/2004 ⁽³¹⁾, (EB) Nr. 1332/2004 ⁽³²⁾, (EB) Nr. 1463/2004 ⁽³³⁾, (EB) Nr. 1465/2004 ⁽³⁴⁾, (EB) Nr. 833/2005, (EB) Nr. 492/2006 ⁽³⁵⁾, (EB) Nr. 1443/2006 ⁽³⁶⁾, (EB) Nr. 1743/2006 ⁽³⁷⁾, (EB) Nr. 757/2007 ⁽³⁸⁾ ir (EB) Nr. 828/2007 ⁽³⁹⁾ turėtų būti panaikinti;
- (4) tais atvejais, kai prašymai pateikti tik dėl leidimo naudoti pašaro priedus tam tikroms gyvūnų rūšims ar kategorijoms, arba atsiimti prašymai tik dėl leidimo naudoti pašaro priedus tam tikroms gyvūnų rūšims ar kategorijoms, iš rinkos turėtų būti pašalinti tik tie pašaro priedai, skirti toms gyvūnų rūšims ir kategorijoms, dėl kurių prašymų nepateikta arba prašymai buvo atsiimti;

- (5) dėl pašaro priedų, kurių naudojimo leidimų galiojimas nepasibaigė iki šio reglamento įsigaliojimo dienos, tikslinga nustatyti pereinamąjį laikotarpį suinteresuotiesiems subjektams, per kurį būtų galima sunaudoti turimas susijusių priedų ir su tais priedais pagamintų premiksų, kombinuotojo pašaro ir pašarinių žaliavų atsargas, atsižvelgiant į tam tikrų pašarų, kurių sudėtyje yra tų priedų, tinkamumo vartoti laiką;
- (6) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Pašalinimas iš rinkos

1. Iš rinkos pašalinami I priede nurodyti pašaro priedai, skirti tam tikrų tame priede nurodytų rūšių ar kategorijų gyvūnams.
2. Iš rinkos pašalinami II priede nurodyti pašaro priedai, skirti tam tikrų tame priede nurodytų rūšių ar kategorijų gyvūnams.

2 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

1. I priede išvardytų priedų turimas atsargas galima toliau teikti rinkai ir naudoti iki 2018 m. liepos 19 d.
2. Premiksus, pagamintus su 1 dalyje nurodytais priedais, galima toliau teikti rinkai ir naudoti iki 2018 m. spalio 19 d.
3. Kombinuotąjį pašarą ir pašarines žaliavas, pagamintus su 1 dalyje nurodytais priedais arba su 2 dalyje nurodytais premiksais, galima toliau teikti rinkai ir naudoti iki 2019 m. liepos 19 d.

3 straipsnis

Panaikinimai

Reglamentai (EB) Nr. 937/2001, (EB) Nr. 871/2003, (EB) Nr. 277/2004, (EB) Nr. 278/2004, (EB) Nr. 1332/2004, (EB) Nr. 1463/2004, (EB) Nr. 1465/2004, (EB) Nr. 833/2005, (EB) Nr. 492/2006, (EB) Nr. 1443/2006, (EB) Nr. 1743/2006, (EB) Nr. 757/2007 ir (EB) Nr. 828/2007 panaikinami.

4 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2316/98 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 2316/98 II priedas iš dalies keičiamas taip:

- 1) variui (Cu) skirtame įrašė E 4 išbraukiami žodžiai „Vario metionatas“ ir visas tik su vario metionatu susijęs turinys;
- 2) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano oksidas“ ir visas tik su mangano oksidu susijęs turinys;
- 3) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano karbonatas“ ir visas tik su mangano karbonatu susijęs turinys;
- 4) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano vandenilio fosfatas, trihidratas“ ir visas tik su mangano vandenilio fosfatu, trihidratu susijęs turinys;
- 5) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano sulfatas, tetrahidratas“ ir visas tik su mangano sulfatu, tetrahidratu susijęs turinys;

- 6) cinkui (Zn) skirtame įrašė E 6 išbraukiami žodžiai „Cinko karbonatas“ ir visas tik su cinko karbonatu susijęs turinys;
- 7) cinkui (Zn) skirtame įrašė E 6 išbraukiami žodžiai „Cinko laktatas, trihidratas“ ir visas tik su cinko laktatu, trihidratu susijęs turinys;
- 8) cinkui (Zn) skirtame įrašė E 6 išbraukiami žodžiai „Cinko chloridas, monohidratas“ ir visas tik su cinko chloridu, monohidratu susijęs turinys.

5 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1353/2000 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 1353/2000 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis išbraukiamas;
- 2) I priedas išbraukiamas.

6 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2188/2002 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 2188/2002 I priedo 11 įrašė „Endo-1,4-beta-gliukanazė EB 3.2.1.4, Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EB 3.2.1.6. Endo-1,4-beta-ksilanazė EB 3.2.1.8“ išbraukiami žodžiai „dedeklės vištos“ ir visas tik su dedeklėmis vištomis susijęs turinys.

7 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 261/2003 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 261/2003 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„I straipsnis

I priede nurodytą preparatą, priklausantį fermentų grupei, leidžiama naudoti kaip gyvūnų pašaro priedą tame priede nurodytomis sąlygomis.“;

- 2) II priedas išbraukiamas.

8 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1334/2003 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1334/2003 priedas iš dalies keičiamas taip:

- 1) variui (Cu) skirtame įrašė E 4 išbraukiami žodžiai „Vario (II) metionatas“ ir visas tik su vario (II) metionatu susijęs turinys;
- 2) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano (III) oksidas“ ir visas tik su mangano (III) oksidu susijęs turinys;
- 3) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano (II, III) oksidas“ ir visas tik su mangano (II, III) oksidu susijęs turinys;
- 4) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano karbonatas“ ir visas tik su mangano karbonatu susijęs turinys;
- 5) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano vandenilio fosfatas, trihidratas“ ir visas tik su mangano vandenilio fosfatu, trihidratu susijęs turinys;

- 6) manganui (Mn) skirtame įrašė E 5 išbraukiami žodžiai „Mangano sulfatas, tetrahidratas“ ir visas tik su mangano sulfatu, tetrahidratu susijęs turinys;
- 7) cinkui (Zn) skirtame įrašė E 6 išbraukiami žodžiai „Cinko karbonatas“ ir visas tik su cinko karbonatu susijęs turinys;
- 8) cinkui (Zn) skirtame įrašė E 6 išbraukiami žodžiai „Cinko laktatas, trihidratas“ ir visas tik su cinko laktatu, trihidratu susijęs turinys;
- 9) cinkui (Zn) skirtame įrašė E 6 išbraukiami žodžiai „Cinko chlorido monohidratas“ ir visas tik su cinko chlorido monohidratu susijęs turinys.

9 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1259/2004 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 1259/2004 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnis pakeičiamas taip:

„2 straipsnis

III ir VI prieduose nurodytus fermentų grupei priklausančius preparatus leidžiama neribotą laiką naudoti kaip pašaro priedus laikantis minėtuose prieduose nustatytų reikalavimų.“;

- 2) V priedas išbraukiamas.

10 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1288/2004 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1288/2004 I priedas iš dalies keičiamas taip:

- 1) įrašas E 161(z) „didelį kiekį astaksantino turintis *Phaffia rhodozyma* (ATCC 74219)“ išbraukiamas;
- 2) įrašas E 1704 „*Saccharomyces cerevisiae* CBS 493.94“, skirtas veršeliams, išbraukiamas.

11 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1453/2004 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1453/2004 II priedas iš dalies keičiamas taip:

- 1) įrašas E 1609 „Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8 Endo-1,4-beta-gliukanazė EC 3.2.1.4“ išbraukiamas;
- 2) įrašas E 1610 „Endo-1,4-beta-gliukanazė EC 3.2.1.4 Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8“ išbraukiamas;
- 3) įrašas E 1611 „Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EC 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8 Poligalakturonazė EC 3.2.1.15“ išbraukiamas.

12 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2148/2004 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 2148/2004 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 3, 4 ir 5 straipsniai išbraukiami;
- 2) I priedo įrašė E 567 „Vulkaninės kilmės klinoptilolitas“ išbraukiami žodžiai „triušiai“ ir visas tik su triušiais susijęs turinys;
- 3) II priedo įrašas E 1706 „*Enterococcus faecium* DSM 7134, *Lactobacillus rhamnosus* DSM 7133“ išbraukiamas;
- 4) III, IV ir V priedai išbraukiami.

13 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 255/2005 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 255/2005 II priedo įrašas E 1618 „Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8“ išbraukiamas.

14 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 358/2005 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 358/2005 I priedas iš dalies keičiamas taip:

- 1) įrašas E 1619 „ALFA-amilazė EC 3.2.1.1 Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EC 3.2.1.6“ išbraukiamas;
- 2) įrašas E 1622 „Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EC 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8“ išbraukiamas.

15 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 521/2005 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 521/2005 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis išbraukiamas;
- 2) I priedas išbraukiamas.

16 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 600/2005 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 600/2005 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 ir 2 straipsniai išbraukiami;
- 2) I ir II priedai išbraukiami;
- 3) III priedo įrašas E 1709 „*Enterococcus faecium* ATCC 53519 *Enterococcus faecium* ATCC 55593 (Santykiu 1/1)“ išbraukiamas.

17 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 943/2005 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 943/2005 II priedas iš dalies keičiamas taip:

- 1) įrašas E 1630 „Endo-1,4-beta-ksilanazė EB 3.2.1.8 Subtilizinas ECB 3.4.21.62“ išbraukiamas;
- 2) įrašas E 1631 „Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EB 3.2.1.6 Endo-1,4-beta-ksilanazė EB 3.2.1.8“ išbraukiamas;
- 3) įrašas E 1632 „3-fitazė EB 3.1.3.8“ išbraukiamas.

18 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1206/2005 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1206/2005 priede įrašas E 1633 „Endo-1,3(4)-beta gliukanazė EC 3.2.1.6, Endo-1,4,-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8 ir Subtilizinas EC 3.4.21.62“ išbraukiamas.

19 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1458/2005 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 1458/2005 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis išbraukiamas;
- 2) I priedas išbraukiamas;
- 3) Reglamento II priede 60 įrašas „Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8, Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EC 3.2.1.6“ išbraukiamas.

20 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1810/2005 pakeitimas

Reglamento (EB) Nr. 1810/2005 IV priede 15 įrašas „*Enterococcus faecium* NCIMB 11181“ išbraukiamas.

21 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1811/2005 pakeitimas

- 1) Reglamento (EB) Nr. 1811/2005 I priedo įrašas E 1635 „Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EC 3.2.1.6“ išbraukiamas;
- 2) Reglamento (EB) Nr. 1811/2005 II priede 63 įrašas „Endo-1,4-beta-ksilanazė EC 3.2.1.8 Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė EC 3.2.1.6“ išbraukiamas.

22 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 2036/2005 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 2036/2005 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnis išbraukiamas;
- 2) II priedas išbraukiamas.

23 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 252/2006 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 252/2006 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 2 straipsnis išbraukiamas;
- 2) II priedas išbraukiamas;
- 3) III priede 28 įrašas „3-fitazė EB 3.1.3.8“ išbraukiamas.

24 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 773/2006 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 773/2006 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 3 straipsnis išbraukiamas;
- 2) III priedas išbraukiamas.

25 straipsnis

Reglamento (EB) Nr. 1284/2006 pakeitimas

Reglamentas (EB) Nr. 1284/2006 iš dalies keičiamas taip:

- 1) I ir 3 straipsniai išbraukiami;
- 2) I ir III priedai išbraukiami.

26 straipsnis

Reglamento (ES) Nr. 1270/2009 pakeitimas

Reglamentas (ES) Nr. 1270/2009 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 1 straipsnis išbraukiamas;
- 2) I priedas išbraukiamas.

27 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2017 m. birželio 8 d.

Komisijos vardu

Pirmininkas

Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ OL L 268, 2003 10 18, p. 29.

⁽²⁾ 1970 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyva 70/524/EEB dėl pašarų priedų (OL L 270, 1970 12 14, p. 1).

⁽³⁾ 1982 m. birželio 30 d. Tarybos direktyva 82/471/EEB dėl tam tikrų produktų, naudojamų gyvūnams šerti (OL L 213, 1982 7 21, p. 8).

⁽⁴⁾ 1998 m. spalio 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2316/98 dėl naujų pašarų priedų patvirtinimo, iš dalies keičiantis leidimo naudoti daugelį jau patvirtintų pašaruose naudojamų priedų sąlygas (OL L 289, 1998 10 28, p. 4).

⁽⁵⁾ 2000 m. birželio 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1353/2000 dėl nuolatinio leidimo naudoti priedą, laikino leidimo naudoti naujus priedus, naujų priedų paskirčių ir naujų preparatų pašaruose (OL L 155, 2000 6 28, p. 15).

⁽⁶⁾ 2002 m. gruodžio 9 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2188/2002 dėl laikino leidimo naujam pašarų priedų naudojimui (OL L 333, 2002 12 10, p. 5).

⁽⁷⁾ 2003 m. vasario 12 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 261/2003 dėl laikino leidimo pašarų priedus naudoti kitai paskirčiai (OL L 37, 2003 2 13, p. 12).

⁽⁸⁾ 2003 m. liepos 25 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1334/2003, iš dalies keičiantis sąlygas dėl kelių pašarų priedų, priklausančių mikroelementų grupei, leidimo (OL L 187, 2003 7 26, p. 11).

⁽⁹⁾ 2004 m. liepos 8 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1259/2004, dėl ilgalaikio leidimo pašaruose naudoti jau leidžiamus priedus (OL L 239, 2004 7 9, p. 8).

- (¹⁰) 2004 m. liepos 14 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1288/2004, dėl ilgalaikio leidimo naudoti tam tikrus priedus ir dėl laikino leidimo nauja paskirtimi naudoti tam tikrus pašaruose jau leidžiamus priedus (OL L 243, 2004 7 15, p. 10).
- (¹¹) 2004 m. rugpjūčio 16 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1453/2004, dėl nuolatinio leidimo naudoti pašaruose tam tikrus priedus (OL L 269, 2004 8 17, p. 3).
- (¹²) 2004 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2148/2004, dėl nuolatinio ir laikino leidimo naudoti tam tikrus priedus ir dėl leidimo naudoti tam tikrus pašaruose jau leidžiamus priedus (OL L 370, 2004 12 17, p. 24).
- (¹³) 2005 m. vasario 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 255/2005, dėl nuolatinį leidimų, išduodamų tam tikriems pašarų priedams (OL L 45, 2005 2 16, p. 3).
- (¹⁴) 2005 m. kovo 2 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 358/2005, dėl neribotam laikui išduodamų leidimų naudoti tam tikrus priedus ir dėl leidimo naudoti tam tikrus pašaruose jau leidžiamus priedus (OL L 57, 2005 3 3, p. 3).
- (¹⁵) 2005 m. balandžio 1 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 521/2005, dėl nuolatinio leidimo naudoti priedą ir dėl laikino leidimo naudoti tam tikrus pašaruose jau leidžiamus priedus (OL L 84, 2005 4 2, p. 3).
- (¹⁶) 2005 m. balandžio 18 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 600/2005, dėl naujo leidimo dešimt metų naudoti kokcidiostatą kaip gyvūnų pašarų priedą, laikino leidimo naudoti priedą ir nuolatinio leidimo naudoti tam tikrus gyvūnų pašarų priedus (OL L 99, 2005 4 19, p. 5).
- (¹⁷) 2005 m. gegužės 31 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 833/2005, dėl nuolatinio leidimo naudoti pašarų priedus (OL L 138, 2005 6 1, p. 5).
- (¹⁸) 2005 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 943/2005, dėl nuolatinio leidimo naudoti tam tikrus pašarų priedus (OL L 159, 2005 6 22, p. 6).
- (¹⁹) 2005 m. liepos 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1206/2005, dėl nuolatinio leidimo naudoti tam tikrus pašarų priedus (OL L 197, 2005 7 28, p. 12).
- (²⁰) 2005 m. rugsėjo 8 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1458/2005, dėl nuolatinio ir laikino leidimų naudoti tam tikrus pašarų priedus ir dėl laikino leidimo tam tikrus leidžiamus pašarų priedus naudoti pagal kitą paskirtį (OL L 233, 2005 9 9, p. 3).
- (²¹) 2005 m. lapkričio 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1810/2005, dėl naujo leidimo naudoti dešimt metų pašarų (OL L 291, 2005 11 5, p. 5).
- (²²) 2005 m. lapkričio 4 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1811/2005, dėl laikino ir nuolatinio leidimų naudoti tam tikrus pašarų priedus ir dėl laikino leidimo naudoti jau leidžiamą pašarų priedą nauja paskirtimi (OL L 291, 2005 11 5, p. 12).
- (²³) 2005 m. gruodžio 14 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2036/2005, dėl nuolatinį leidimų naudoti tam tikrus pašarų priedus ir dėl laikino leidimo naudoti jau leidžiamus tam tikrus pašarų priedus nauja paskirtimi (OL L 328, 2005 12 15, p. 13).
- (²⁴) 2006 m. vasario 14 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 252/2006, dėl nuolatinio leidimo naudoti tam tikrus pašarų priedus ir dėl laikino leidimo tam tikrus leidžiamus pašarų priedus naudoti pagal kitą paskirtį (OL L 44, 2006 2 15, p. 3).
- (²⁵) 2006 m. gegužės 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 773/2006, dėl laikino ir nuolatinio leidimo naudoti tam tikrus pašarų priedus ir dėl laikino leidimo naudoti jau leidžiamą pašarų priedą nauja paskirtimi (OL L 135, 2006 5 23, p. 3).
- (²⁶) 2006 m. rugpjūčio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1284/2006 dėl nuolatinį leidimų naudoti kai kuriuos pašarų priedus (OL L 235, 2006 8 30, p. 3).
- (²⁷) 2009 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1270/2009 dėl nuolatinį leidimų naudoti kai kuriuos pašarų priedus (OL L 339, 2009 12 22, p. 28).
- (²⁸) 2001 m. gegužės 11 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 937/2001 dėl leidimo naudoti priedus naujai paskirčiai, naują priedų preparatą, laikinų leidimų pratęsimo ir leidimo pašarų priedą naudoti 10 metų (OL L 130, 2001 5 12, p. 25).
- (²⁹) 2003 m. gegužės 20 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 871/2003, suteikiantis nuolatinį leidimą pašaruose naudoti naują pašarų priedą – mangano (II, III) oksidą (OL L 125, 2003 5 21, p. 3).
- (³⁰) 2004 m. vasario 17 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 277/2004 dėl neribotos trukmės leidimo naudoti priedą pašaruose (OL L 47, 2004 2 18, p. 20).
- (³¹) 2004 m. vasario 17 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 278/2004 dėl laikinojo leidimo naudoti anksčiau leistus pašarų priedus naujai paskirčiai (OL L 47, 2004 2 18, p. 22).
- (³²) 2004 m. liepos 20 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1332/2004, dėl nuolatinio leidimo naudoti pašaruose tam tikrus priedus (OL L 247, 2004 7 21, p. 8).
- (³³) 2004 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1463/2004, dėl leidimo dešimt metų naudoti kokcidiostatų grupei ir kitoms vaistinėms medžiagoms priskiriamą pašarų priedą „Sacox 120 microGranulate“ (OL L 270, 2004 8 18, p. 5).
- (³⁴) 2004 m. rugpjūčio 17 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1465/2004 dėl ilgalaikio leidimo naudoti pašarų priedą (OL L 270, 2004 8 18, p. 11).
- (³⁵) 2006 m. kovo 27 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 492/2006 dėl laikinų ir nuolatinį leidimų naudoti tam tikrus pašarų priedus (OL L 89, 2006 3 28, p. 6).
- (³⁶) 2006 m. rugsėjo 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1443/2006 dėl nuolatinį leidimų naudoti tam tikrus pašarų priedus ir leidimo dešimt metų naudoti kokcidiostatą (OL L 271, 2006 9 30, p. 12).
- (³⁷) 2006 m. lapkričio 24 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1743/2006 dėl nuolatinio leidimo naudoti pašarų priedą (OL L 329, 2006 11 25, p. 16).

-
- (³⁸) 2007 m. birželio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 757/2007 dėl nuolatinio leidimo naudoti tam tikrus pašarų priedus (OL L 172, 2007 6 30, p. 43).
- (³⁹) 2007 m. liepos 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 828/2007 dėl nuolatinių ir laikinųjų leidimų naudoti tam tikrus pašarų priedus (OL L 184, 2007 7 14, p. 12).

I PRIEDAS

1 straipsnio 1 dalyje nurodyti priedai

A DALIS

Visoms gyvūnų rūšims ir kategorijoms skirti priedai, kurie turi būti pašalinti iš rinkos

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
Konservantai		
E 201	Natrio sorbatas	Visos rūšys
E 203	Kalcio sorbatas	Visos rūšys
E 261	Kalio acetatas	Visos rūšys
E 283	Kalio propionatas	Visos rūšys
E 333	Kalcio citratai	Visos rūšys
E 334	L-vyno rūgštis	Visos rūšys
E 335	Natrio L-tartratai	Visos rūšys
E 336	Kalio L-tartratai	Visos rūšys
E 337	Kalio natrio L-tartratas	Visos rūšys
E 507	Druskos rūgštis	Visos rūšys
E 513	Sieros rūgštis	Visos rūšys
Antioksidantai		
E 308	Sintetinis gama tokoferolis	Visos rūšys
E 309	Sintetinis delta tokoferolis	Visos rūšys
E 311	Oktilgalatas	Visos rūšys
E 312	Dodecilgalatas	Visos rūšys
Rišikliai, lipnumą reguliuojančios medžiagos, koagulantai		
E 330	Citrinų rūgštis	Visos rūšys

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
------------------------	---------	----------------------------

Dažikliai, įskaitant pigmentus

Kiti dažikliai

Atitinkamas E numeris	Dažikliai, kuriuos Bendrijos taisyklėse leidžiama naudoti maisto produktams dažyti, išskyrus alura raudonąjį E129, juodąjį dažiklį PN E 151, briliantinį mėlynąjį FCF E 133, karamelės dažiklius E150b, E150c ir E150d, chlorofilinų vario kompleksinį junginį E 141, eritrozina E 127, indigotina E 132, raudonus, juodus ir geltonus geležies oksidus E 172, ponso 4R E 124, titano dioksidą (anatazo ir rutilo struktūros) E 171, augalinę anglį E 153, tartraziną E 102, saulėlydžio geltonąjį FCF E 110	Visos rūšys
E 142	Briliantinė žaluma BS/(Lizaminas žaliasis)	Visos rūšys

Emulsikliai ir stabilizatoriai, tirštikliai ir stingdikliai

E322	Lecitinai (tik kaip stabilizatoriai, tirštikliai ir stingdikliai)	Visos rūšys
E 400	Algino rūgštis	Visos rūšys
E 402	Kalio alginatas	Visos rūšys
E 404	Kalcio alginatas	Visos rūšys
E 405	1,2-propandiolio alginatas (propilenglikolio alginatas)	Visos rūšys
E 432	Polioksietileno (20) sorbitano monolauratas	Visos rūšys
E 434	Polioksietileno (20) sorbitano monopalmitatas	Visos rūšys
E 435	Polioksietileno (20) sorbitano monostearatas	Visos rūšys
E 436	Polioksietileno (20) sorbitano tristearatas	Visos rūšys
E 465	Etilmetilceliuliozė	Visos rūšys
E 473	Riebalų rūgščių sacharozės esteriai (sacharozės esteriai ir valgomosios riebalų rūgštys)	Visos rūšys
E 474	Sacharozė gliceridai (sacharozės esterių ir valgomųjų riebalų rūgščių mono- ir digliceridų mišinys)	Visos rūšys
E 475	Nepolimerizuotų valgomųjų riebalų rūgščių poliglicerolio esteriai	Visos rūšys
E 477	Propan-1,2-diolio (propilenglikolio) ir valgomųjų riebalų rūgščių monoesteriai, vieni arba mišiniuose su diesteriais	Visos rūšys
E 480	Stearoilo 2-laktilinė rūgštis	Visos rūšys
E 481	Natrio stearoil-2-laktilatas	Visos rūšys
E 482	Kalcio stearoil-2-laktilatas	Visos rūšys
E 483	Stearilo tartratas	Visos rūšys
E 486	Dekstranai	Visos rūšys

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
E 491	Sorbitano monostearatas	Visos rūšys
E 492	Sorbitano tristearatas	Visos rūšys
E 494	Sorbitano monoleatas	Visos rūšys
E 495	Sorbitano monopalmitatas	Visos rūšys
E 496	Polietilenglikolis 6000	Visos rūšys
E 497	Polioksipropilen-polioksietileno polimerai (M.W. 6 800–9 000)	Visos rūšys

Mikroelementai

E 1	Geležis – Fe , geležies chloridas, tetrahidratas	Visos rūšys
E 1	Geležis – Fe , geležies chloridas, heksahidratas	Visos rūšys
E 1	Geležis – Fe , geležies laktatas, tetrahidratas	Visos rūšys
E 2	Jodas – I , kalcio jodatas, heksahidratas	Visos rūšys
E 2	Jodas – I , natrio jodidas	Visos rūšys
E 4	Varis – Cu , vario metionatas	Visos rūšys
E 5	Manganas – Mn , mangano oksidas	Visos rūšys
E 5	Manganas – Mn , mangano (II, III) oksidas	Visos rūšys
E 5	Manganas – Mn , mangano karbonatas	Visos rūšys
E 5	Manganas – Mn , mangano hidrofosfatas, trihidratas	Visos rūšys
E 5	Manganas – Mn , mangano sulfatas, tetrahidratas	Visos rūšys
E 6	Cinkas – Zn , cinko karbonatas	Visos rūšys
E 6	Cinkas – Zn , cinko chloridas, monohidratas	Visos rūšys
E 6	Cinkas – Zn , cinko laktatas, trihidratas	Visos rūšys
E 7	Molibdenas – Mo , amonio molibdatas	Visos rūšys
E 8	Selenas – Se , natrio selenatas	Visos rūšys

Vitaminai, provitaminai ir panašaus poveikio aiškiai apibrėžtos cheminės sandaros medžiagos

	Betainas. Visų formų, išskyrus bevandenį betainą ir betaino hidrochloridą	Visos rūšys
	Biotinas. Visų formų, išskyrus D-(+)-biotiną	Visos rūšys

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
	Karnitinas. Visų formų, išskyrus L karnitiną ir L karnitino L-tartrata	Visos rūšys
	Cholinas. Visų formų, išskyrus cholino chloridą	Visos rūšys
	Foliatai. Visų formų, išskyrus folio rūgštį	Visos rūšys
	Niacinas. Visų formų niacinas, išskyrus 99 % niaciną ir niacinamidą	Visos rūšys
	Omega-3 nepakeičiamosios nesočiosios riebalų rūgštys	Visos rūšys
	Omega-6 nepakeičiamosios nesočiosios riebalų rūgštys (visos, išskyrus oktadekadieno rūgštį)	Visos rūšys
	Pantoteno rūgštis. Visų formų, išskyrus kalcio-D-pantotenatą ir D-pantenolį	Visos rūšys
	Para-amino benzenkarboksirūgštis (PABA)	Visos rūšys
	Tiaminas. Visų formų, išskyrus tiamino hidrochloridą ir tiamino mononitratą	Visos rūšys
	Vitaminas A. Visų formų, išskyrus retinilo acetatą, retinilo palmitatą ir retinilo propionatą	Visos rūšys
	Vitaminas B ₆ . Visų formų, išskyrus piroksidino hidrochloridą	Visos rūšys
	Vitaminas C. Visų formų, išskyrus askorbo rūgštį, natrio askorbilfosfatą, natrio kalcio askorbilfosfatą	Visos rūšys
	Vitaminas E. Visų formų, išskyrus visų racematų <i>alfa-tokoferilacetatą</i> , <i>RRR-alfa-tokoferilacetatą</i> ir <i>RRR alfa tokoferolį</i>	Visos rūšys
	Vitaminas K. Visų formų vitaminas K, išskyrus vitaminą K ₃ kaip menadiono nikotinamido hidrosulfitą ir kaip L-menadiono natrio hidrosulfitą	Viso gyvūnų rūšys

Aminorūgštys, jų druskos ir analogai

3.1.3.	Metioninas/cinko metioninas, techniškai grynas	Visos rūšys
3.2.1.	Lizinas/L-lizinas, techniškai grynas	Visos rūšys
3.4.2.	DL-triptofanas, techniškai grynas	Visos rūšys

Siloso priedai

Fermentai

	Ksilanazė EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> rifar IMI SD185	Visos rūšys
--	---	-------------

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
Mikroorganizmai		
	<i>Enterococcus faecium</i> BIO 34	Visos rūšys
	<i>Lactobacillus salivarius</i> CNCM I-3238/ATCC 11741	Visos rūšys
	<i>Pediococcus pentosaceus</i> NCIMB 30089	Visos rūšys
Cheminės medžiagos		
	Formaldehidas	Visos rūšys
	Natrio bisulfatas	Visos rūšys
Kvapikliai ir skonikliai		
Natūralūs produktai – botaniškai apibrėžti		
	Karpotųjų beržų tinktura CoE 88	Visos rūšys
Natūralūs produktai ir atitinkami sintetiniai produktai		
	CAS Nr. 16630-52-7/3-(metiltio)butanalis/Flavis Nr. 12.056	Visos rūšys
	CAS Nr. 2179-60-4/Metilpropildisulfidas/Flavis Nr. 12.019	Visos rūšys
	CAS Nr. 36431-72-8/Teaspiranas/Flavis Nr. 13.098	Visos rūšys
	CAS Nr. 3738-00-9/1,5,5,9-tetrametil-13-oksatriciklo[8.3.0.0.(4.9)]tridekanas/Flavis Nr. 13.072	Visos rūšys
	CAS Nr. 40789-98-8/3-merkaptobutan-2-onas/Flavis Nr. 12.047	Visos rūšys
	CAS Nr. 43040-01-3/3-metil-1,2,4-tritianas/Flavis Nr. 15.036	Visos rūšys
	CAS Nr. 495-62-5/1,4(8),12-bisabolatrienas/Flavis Nr. 01.016	Visos rūšys
	CAS Nr. 516-06-3/D,L-valinas/Flavis Nr. 17.023	Visos rūšys
	CAS Nr. 5756-24-1/Dimetiltetrasulfidas/Flavis Nr. 12.116	Visos rūšys
	CAS Nr. 6028-61-1/Dipropiltrisulfidas/Flavis Nr. 12.023	Visos rūšys
	CAS Nr. 689-67-8/6,10-dimetil-5,9-undekadien-2-onas/Flavis Nr. 07.216	Visos rūšys
	CAS Nr. 78-98-8/2-oksopropanalis/Flavis Nr. 7.001	Visos rūšys

B DALIS

Tam tikroms gyvūnų rūšims ar kategorijoms skirti priedai, kurie turi būti pašalinti iš rinkos

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
Konservantai		
E 214	Etil-4-hidroksibenzoatas	Gyvūnai augintiniai
E 215	Natrio etil-4-hidroksibenzoatas	Gyvūnai augintiniai
E 216	Propil-4-hidroksibenzoatas	Gyvūnai augintiniai
E 217	Natrio propil-4-hidroksibenzoatas	Gyvūnai augintiniai
E 218	Metil-4-hidroksibenzoatas	Gyvūnai augintiniai
E 219	Natrio metil-4-hidroksibenzoatas	Gyvūnai augintiniai
E 222	Natrio hidrosulfitas	Šunys, katės
E 223	Natrio metabisulfitas	Šunys, katės
E 285	Metilpropiono rūgštis	Atrajotojai, atrajavimo pradžioje
Rūgštingumą reguliuojančios medžiagos		
E 210	Benzenkarboksirūgštis	Penimosios kiaulės
E 340(iii)	Trikalio ortofosfatas	Katės, šunys
E 350 (i)	Natrio malatas (DL- arba L- obuolių rūgšties druska)	Katės, šunys
E 507	Druskos rūgštis	Katės, šunys
E 513	Sieros rūgštis	Katės, šunys
Rišikliai, lipnumą reguliuojančios medžiagos, koagulantai		
E 567	Vulkaninės kilmės klinoptilolitas	Triušiai
E 598	Sintetiniai kalcio aluminatai	Pieninės karvės, penimi galvijai, veršeliai, ėriukai, ožiuokai, naminiai paukščiai, triušiai, kiaulės
Dažikliai, įskaitant pigmentus		
Karotenoidai ir ksantofilai		
E 161b	Luteinas	Katės ir šunys
E 160c	Kapsantinas	Kalakutai

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
E 161c	Kriptoksantinas	Naminiai paukščiai
E 160e	Beta-apo-8'-karotenalis	Naminiai paukščiai
E 161g	Kantaksantinas	Visos rūšys ir visos naudojimo paskirtys, išskyrus: <ul style="list-style-type: none"> — mėšinius viščiukus ir retesnių rūšių mėšinius naminius paukščius naudojimo paskirtims, priklausančioms 2 (a) (ii) funkcinei grupei — dėšliuosius naminius paukščius ir dedeklinius naminius paukščius naudojimo paskirtims, priklausančioms 2 (a) (ii) funkcinei grupei — dekoratyvinius paukščius ir dekoratyvines žuvis naudojimo paskirtims, priklausančioms 2 (a) (iii) funkcinei grupei
E 161j	Astaksantinas	Visos rūšys, išskyrus: <ul style="list-style-type: none"> — lašišas ir upėtakius naudojimo paskirtims, priklausančioms 2 (a) (i) ir 2 (a) (iii) funkcinėms grupėms — dekoratyvinius paukščius naudojimo paskirtims, priklausančioms 2 (a) (i) funkcinei grupei
E 161z	Daug astaksantino turintis <i>Phaffia Rhodozyma</i> (ATCC 74219)	Lašišos, upėtakiai

Kiti dažikliai

E 155	Rudasis HT	Katės, šunys
E 104	Chinolino geltonasis	Maistiniai gyvūnai
E 122	Azorubinas (karmosinas)	Visos rūšys, išskyrus kates ir šunis
E 160b	Biksinas	Visos rūšys, išskyrus šunis ir kates

Emulsikliai ir stabilizatoriai, tirštikliai ir stingdikliai

E 401	Natrio alginatas	Visos rūšys, išskyrus žuvis, gyvūnus augintinius ir kitus nemaistinius gyvūnus (nemaistinius kailinius gyvūnus)
E 403	Amonio alginatas	Visos gyvūnų rūšys ar kategorijos, išskyrus akvariumų žuvis
E 406	Agaras	Visos rūšys, išskyrus gyvūnus augintinius ir kitus nemaistinius gyvūnus (nemaistinius kailinius gyvūnus)

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
E 407	Karageninas	Visos rūšys, išskyrus gyvūnus augintinius ir kitus nemaistinius gyvūnus (nemaistinius kailinius gyvūnus)
E 418	Gelano derva	Šunys, katės
E 488	Lajaus riebalų rūgščių polioksietilintas gliceridas	Veršeliai
E 489	Poliglicerolio ir alkoholių eteris, gautas redukuojant oleino ir palmitino rūgštis	Veršeliai
E 498	Ricinos aliejaus poli-kondensuotų riebalų rūgščių daliniai esteriai	Šunys

Fermentai

E 1600	3-fitazė/EC 3.1.3.8, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 114.94)	Paršeliai, penimosios kiaulės, paršavedės, mėsiniai viščiukai, vištos dedeklės
E 1600	3-fitazė/EC 3.1.3.8, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 114.94)	Mėsiniai kalakutai
E 1605	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 520.94)	Mėsiniai viščiukai
E 1608	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8/endo-1,4-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.4, gauta iš <i>Humicola insolens</i> (DSM 10442)	Mėsiniai viščiukai
E 1609	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8/endo-1,4-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.4, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 600.94) (dengtos, kietos ir skystos formos)	Mėsiniai viščiukai, mėsiniai kalakutai, paršeliai (nunjunkyti)
E 1609	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8/endo-1,4-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.4, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 600.94) (granulių formos)	Mėsiniai viščiukai, mėsiniai kalakutai, paršeliai (nunjunkyti)
E 1610	Endo-1,4-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.4/endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 600.94)	Mėsiniai viščiukai
E 1611	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106)/endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (IMI SD 135)/poligalakturonazė/EC 3.2.1.18, gauta iš <i>Aspergillus aculeatus</i> (CBS 589.94)	Penimosios kiaulės

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
E 1614	6-fitazė/EC 3.1.3.26, gauta iš <i>Aspergillus oryzae</i> (DSM 11857)	Mėsiniai viščiukai, vištos dedeklės, mėsiniai kalakutai, paršeliai, penimosios kiaulės, paršavedės
E 1615	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (CNCM MA 6–10W)	Mėsiniai viščiukai
E 1618	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (CBS 270.95)	Mėsiniai viščiukai, mėsiniai kalakutai
E 1619	ALFA-amilazė/EC 3.2.1.1/endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> (DSM 9553)	Mėsiniai viščiukai
E 1622	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6/endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (CBS 357.94)	Mėsiniai viščiukai
E 1623	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir subtilizinas/EC 3.4.21.62, gautas iš <i>Bacillus subtilis</i> (ATCC 2107)	Mėsiniai viščiukai
E 1624	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (IMI SD 135), ir alfa-amilazė/EC 3.2.1.1, gauta iš <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> (DSM 9553)	Paršeliai (nujunkyti)
E 1625	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (IMI SD 135), alfa-amilazė/EC 3.2.1.1, gauta iš <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> (DSM 9553), ir poligalakturonazė/EC 3.2.1.15, gauta iš <i>Aspergillus aculeatus</i> (CBS 589.94)	Paršeliai (nujunkyti)
E 1626	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir subtilizinas/EC 3.4.21.62, gautas iš <i>Bacillus subtilis</i> (ATCC 2107)	Paršeliai (nujunkyti)
E 1627	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), ir endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105)	Penimosios kiaulės

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
E 1628	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105)	Paršeliai (nujunkyti), penimosios kiaulės, mėsiniai viščiukai
E 1629	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106)	Mėsiniai viščiukai
E 1630	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir subtilizinas/EC 3.4.21.62, gautas iš <i>Bacillus subtilis</i> (ATCC 2107)	Mėsiniai viščiukai
E 1631	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), ir endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 135)	Mėsiniai viščiukai
E 1632	3-fitazė/EC 3.1.3.8, gauta iš <i>Trichoderma reesei</i> (CBS 528.94)	Mėsiniai viščiukai, paršeliai (nujunkyti), penimosios kiaulės
E 1633	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir subtilizinas/EC 3.4.21.62, gautas iš <i>Bacillus subtilis</i> (ATCC 2107)	Mėsiniai viščiukai
E 1634	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Aspergillus niger</i> (MUCL 39199)	Mėsiniai viščiukai
E 1635	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106)	Mėsiniai viščiukai
E 1636	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė, gauta iš <i>Trichoderma reesei</i> (CBS 526.94/EC 3.2.1.6)	Paršeliai (nujunkyti), mėsiniai viščiukai
E 1637	Endo-1,4-beta-ksilanazė, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105)/EC 3.2.1.8, endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6 ir alfa-amilazė, gauta iš <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> (DSM 9553)/EC 3.2.1.1; subtilizinas, gautas iš <i>Bacillus subtilis</i> (ATCC 2107)/EC 3.4.21.62, ir poligalakturonazė, gauta iš <i>Aspergillus aculeatus</i> (CBS 589.94)/EC 3.2.1.15	Mėsiniai viščiukai

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
E 1638	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106), endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir alfa-amilazė/EC 3.2.1.1, gauta iš <i>Bacillus amyloliquefaciens</i> (DSM 9553)	Paršeliai (nujunkyti)
E 1639	3-fitazė, gauta iš <i>Hansenula polymorpha</i> (DSM 15087)	Mėsiniai viščiukai, mėsiniai kalakutai, vištos dedelės, paršeliai, penimosios kiaulės, paršavedės
E 1640	6-fitazė, gauta iš <i>Schizosaccharomyces pombe</i> (ATCC 5233)/EC 3.1.3.26	Mėsiniai viščiukai
E 1641	Endo-1,4-beta-ksilanazė, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (MUCL 39203)/EC 3.2.1.8	Mėsiniai viščiukai

Mikroorganizmai

E 1704	<i>Saccharomyces cerevisiae</i> CBS 493.94	Veršeliai
E 1706	<i>Enterococcus faecium</i> DSM 7134, <i>Lactobacillus rhamnosus</i> DSM 7133	Paršeliai (nujunkyti)
E 1709	<i>Enterococcus faecium</i> ATCC 53519, <i>Enterococcus faecium</i> ATCC 55593 (santykiu 1/1)	Mėsiniai viščiukai
E 1714	<i>Lactobacillus farciminis</i> CNCM MA 67/AR	Paršeliai (nujunkyti)

Chemiskai aiškiai apibrėžtos medžiagos, turinčios panašų biologinį poveikį kaip vitaminai

3a900	Inozitolis	Visos rūšys, išskyrus žuvis ir vėžiagyvius
—	Omega-6 nepakeičiamosios nesočiosios riebalų rūgštys (kaip oktadekadieno rūgštis)	Visos rūšys, išskyrus penimąsias kiaules, paršavedes, skirtas reprodukcijai paršavedes (kad atsivestų paršelių), karves, skirtas reprodukcijai, pienines karves, skirtas pienui gaminti
3a370	Taurinas	Visos rūšys, išskyrus <i>Canidae</i> , <i>Felidae</i> , <i>Mustelidae</i> rūšių ir mėšėdes žuvis
E 670	Vitaminas D ₂ .	Kiaulės, paršeliai, galvijai, avys, veršeliai, arklinių šeimos gyvūnai, kitos gyvūnų rūšys ar kategorijos, išskyrus naminius paukščius ir žuvis

Karbamidas ir jo dariniai

2.1.2.	Biuretas, techniškai grynas	Atrajotojai, atrajojimo pradžioje
--------	-----------------------------	-----------------------------------

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
2.1.3.	Karbamido fosfatas, techniškai grynas	Atrajotojai, atrajojimo pradžioje
2.1.4.	Diureido izobutanas, techniškai grynas	Atrajotojai, atrajojimo pradžioje

Kvapikliai ir skonikliai

Natūralūs produktai ir atitinkami sintetiniai produktai

	CAS Nr. 134-20-3/Metilantranilatas/Flavis Nr. 09.715	Paukščių rūšys
	CAS Nr. 85-91-6/Metil-n-metilantranilatas/Flavis Nr. 09.781	Paukščių rūšys
	CAS Nr. 93-28-7/Eugenilacetatas/Flavis Nr. 09.020	Naminiai paukščiai ir žuvis
	CAS Nr. 97-53-0/Eugenolis/Flavis Nr. 04.003	Žuvis
	CAS Nr. 107-85-7/3-metilbutilaminas/Flavis Nr. 11.001	Vištos dedeklės
	CAS Nr. 75-50-3/Trimetilaminas/Flavis Nr. 11.009	Vištos dedeklės
	CAS Nr. 6627-88-9/4-alil-2,6-dimetoksifenolis/Flavis Nr. 04.051	Žuvis ir naminiai paukščiai
	CAS Nr. 593-81-7/Trimetiamino hidrochloridas/Flavis Nr. 11.024	Vištos dedeklės

II PRIEDAS

1 straipsnio 2 dalyje nurodyti pašaro priedai

Identifikavimo numeris	Priedas	Gyvūnų rūšis ar kategorija
Fermentai		
11	Endo-1,4-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.4/endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6 ir endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 74 252)	Vištos dedeklės
28	3-fitazė/EC 3.1.3.8, gauta iš <i>Trichoderma reesei</i> (CBS 528.94)	Vištos dedeklės
30	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6/endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Penicillium funiculosum</i> (IMI SD 101)	Paršeliai (nujunkyti), mėsinės antys
37	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir subtilizinas/EC 3.4.21.62, gautas iš <i>Bacillus subtilis</i> (ATCC 2107)	Vištos dedeklės
51	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Bacillus subtilis</i> (LMG S-15136)	Penimosios kiaulės
60	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2105), ir endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma longibrachiatum</i> (ATCC 2106)	Mėsiniai kalakutai
63	Endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Trichoderma reesei</i> (CBS 529.94), ir endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Trichoderma reesei</i> (CBS 526.94)	Mėsiniai kalakutai, mėsiniai viščiukai
64	Endo-1,3(4)-beta-gliukanazė/EC 3.2.1.6, gauta iš <i>Aspergillus aculeatus</i> (CBS 589.94), ir endo-1,4-beta-ksilanazė/EC 3.2.1.8, gauta iš <i>Aspergillus oryzae</i> (DSM 10287)	Mėsiniai viščiukai, paršeliai (nujunkyti)
Mikroorganizmai		
15	<i>Enterococcus faecium</i> NCIMB 11181	Mėsiniai viščiukai
24	<i>Kluyveromyces marxianus</i> var. <i>lactis</i> K1 BCCM/MUCL 39434	Pieninės karvės
25	<i>Lactobacillus acidophilus</i> DSM 13241	Katės, šunys
Kokcidiostatai ir kitos vaistinės medžiagos		
E 764	Halofuginono hidrobromidas 6g/kg (Stenorol)	Dedeklinės vištaitės
E 766	Natrio salinomocinas 120 g/kg (Sacox 120) (leidimo turėtojas – „Hu-verpharma NV“)	Mėsiniai triušiai
E 766	Natrio salinomocinas 120 g/kg (Salinomax 120G) (leidimo turėtojas – „Zoetis Belgium SA“)	Mėsiniai viščiukai

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2017/1146**2017 m. birželio 28 d.****kuriuo iš naujo nustatomas galutinis antidempingo muitas importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos kilmės bendrovės „Jinan Meide Castings Co., Ltd.“ pagamintoms kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (toliau – pagrindinis reglamentas) ⁽¹⁾, ypač į jo 9 straipsnio 4 dalį,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) Įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 430/2013 ⁽²⁾ (toliau – ginčijamas reglamentas), Taryba nustatė nuo 14,9 % iki 57,8 % siekiančias galutinio antidempingo muto normas importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos ir Tailando kilmės kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais, kurių KN kodas šiuo metu yra ex 7307 19 10 (TARIC kodas 7307 19 10 10). Kompresinių jungiamųjų detalių dalims, kurioms naudojami ISO DIN 13 metriniai sriegiai, ir kaliojo ketaus jungiamosioms dėžėms su apvaliais sriegiais be dangtelio muitas nenustatytas.

Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimas

- (2) 2013 m. birželio 12 d. vienas bendradarbiaujantis Kinijos eksportuojantis gamintojas – „Jinan Meide Castings Co., Ltd.“ (toliau – „Jinan Meide“ arba pareiškėjas) – pateikė ieškinį Europos Sąjungos Bendrajam Teismui (toliau – Bendrasis Teismas), siekdamas panaikinti ginčijamu reglamentu jam nustatytas priemones ⁽³⁾.
- (3) 2016 m. birželio 30 d. Bendrasis Teismas savo sprendimu nustatė, kad atmetus „Jinan Meide“ prašymą atskleisti, kaip naudojant panašios šalies gamintojo konfidencialius duomenis buvo apskaičiuota normalioji vertė, buvo pažeista jo teisė į gynybą. „Jinan Meide“ gavo išimtinį panašios šalies gamintojo leidimą susipažinti su jo konfidencialiais duomenimis. Bendrasis Teismas pirmiausia nustatė, kad, atmesdama šį prašymą atskleisti informaciją, Komisija nepagrįstai rėmėsi motyvu, susijusiu su būtinybe laikytis vienodo požiūrio principo. Bendrasis Teismas nusprendė, jog negalima atmesti galimybės, kad, jei prašymas būtų buvęs patenkintas, tyrimo rezultatas galėjo būti kitoks. Todėl Teismas panaikino ginčijamu reglamentu nustatytą antidempingo muitą bendrovės „Jinan Meide“ pagamintoms importuojamoms kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais.

2. BENDROJO TEISMO SPRENDIMO VYKDYMAS

- (4) Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 266 straipsniu, Sąjungos institucijos privalo įvykdyti 2016 m. birželio 30 d. Teismo sprendimą.

⁽¹⁾ OL L 176, 2016 6 30, p. 21.

⁽²⁾ 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 430/2013, kuriuo importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos ir Tailando kilmės kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais nustatomas galutinis antidempingo muitas, galutinai surenkamas laikinasis muitas ir nutraukiamas tyrimas dėl Indonezijos (OL L 129, 2013 5 13, p. 1).

⁽³⁾ Byla T-424/13 *Jinan Meide Castings Co Ltd./Taryba*.

- (5) Pirmosios instancijos teismas byloje T-2/95 ⁽¹⁾ (toliau – IPS byla) pripažino, kad tais atvejais, kai tyrimas susideda iš kelių administracinių veiksmy, vieno iš šių veiksmy panaikinimas viso tyrimo nepanaikina. Antidempingo tyrimas yra tokio iš daugelio veiksmy susidedančio tyrimo pavyzdys. Todėl ginčijamu reglamentu vienai šaliai nustatytų priemonių panaikinimas nereiškia, kad panaikinama visa iki to reglamento priėmimo vykdyta procedūra. Byloje C-458/98 P ⁽²⁾ Teisingumo Teismas nusprendė, kad ES institucijos turi galimybę pataisyti tas ginčijamo reglamento dalis, dėl kurių juo nustatytos priemonės buvo panaikintos, ir nekeisti neužginčytų dalių, kurioms Teismo sprendimas nedaro poveikio.
- (6) Reikėtų pažymėti, kad išskyrus tą nustatytą faktą, kad, atmesdama „Jinan Meide“ prašymą atskleisti informaciją, Komisija nepagrįstai rėmėsi motyvu, susijusiu su būtinybe laikytis vienodo požiūrio principo, visi kiti nustatyti faktai, pateikti ginčijamame reglamente, kurie nebuvo užginčyti per nustatytą užginčijimo terminą arba kurie buvo užginčyti, bet Bendrojo Teismo sprendimu atmesti arba Bendrojo Teismo nenagrinėti, todėl dėl jų ginčijamu reglamentu nustatytos priemonės nebuvo panaikintos, lieka galioti.
- (7) Kai buvo priimtas 2016 m. birželio 30 d. Teismo sprendimas, Komisija paskelbė pranešimą ⁽³⁾ apie dalinį importuojamų Kinijos Liaudies Respublikos kilmės kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamųjų detalių su sriegiais antidempingo tyrimo atnaujinimą. Atnaujintas tyrimas yra susijęs tik su Bendrojo Teismo sprendimo dėl „Jinan Meide“ vykdymu.
- (8) Komisija apie dalinį tyrimo atnaujinimą oficialiai pranešė „Jinan Meide“, eksportuojančios šalies atstovams ir Sąjungos pramonei. Suinteresuotosioms šalims buvo suteikta galimybė raštu pareikšti savo nuomonę ir pateikti prašymą išklausti per pranešime nustatytą terminą.
- (9) Gavus pirmąsias pastabas, buvo susisiepta su visomis kitomis žinomomis suinteresuotosiomis šalimis, kurios buvo susijusios su pradiniu tyrimu, ir joms buvo suteikta galimybė raštu pareikšti savo nuomonę ir pateikti prašymą išklausti.
- (10) Visoms suinteresuotosioms šalims, kurios to prašė, buvo suteikta galimybė būti išklaustoms Komisijos tarnybų ir (arba) bylas nagrinėjančio pareigūno.

2.1. Suinteresuotųjų šalių pastabos

- (11) Pastabų dėl įvairių tyrimo aspektų Komisija gavo iš „Jinan Meide“, kitų Kinijos eksportuojančių gamintojų, vieno Tailando eksportuojančio gamintojo, penkių Sąjungos gamintojų ir aštuonių nesusijusių importuotojų.

2.1.1. Pastabos dėl tyrimo atnaujinimo

- (12) „Jinan Meide“ teigė, kad Sąjungos institucijų padarytas teisinis pažeidimas, dėl kurio buvo panaikintos ginčijamu reglamentu nustatytos priemonės, negali būti ištaisytas ir tyrimas turėtų būti nutrauktas iš naujo nenustatant galutinio antidempingo muto „Jinan Meide“.
- (13) Kaip nurodyta 4 konstatuojamoje dalyje, Pirmosios instancijos teismas IPS byloje pripažino, kad tais atvejais, kai tyrimas susideda iš kelių administracinių veiksmy, kaip antai antidempingo tyrimas, vieno iš šių veiksmy panaikinimas viso tyrimo nepanaikina. Kadangi Sąjungos institucijos privalo vykdyti Teismo sprendimą, sudaroma galimybė pataisyti tas ginčijamo reglamento dalis, dėl kurių juo nustatytos priemonės buvo panaikintos, ir nekeisti neužginčytų dalių. Todėl šis tvirtinimas buvo atmetas.
- (14) Vienas nesusijęs importuotojas tvirtino, kad atnaujinti jau baigtą tyrimą neįmanoma dėl procedūrinių priežasčių, kadangi neišvengiamai būtų padaryti kiti esminiai pažeidimai, tokie kaip: naujos informacijos priėmimas baigus nagrinėti bylą, visų kitų tyrimo šalių, kurių dempingo skirtumas būtų kitoks, jei pasikeistų „Jinan Meide“ dempingo skirtumas, diskriminavimas ir ES ir PPO teisės aktų pažeidimas, nes antidempingo priemonės negali būti taikomos atgaline data.

⁽¹⁾ Byla T-2/95 *Industrie des poudres sphériques (IPS) prieš Europos Sąjungos Tarybą* [1998] Rink. p. II-3939.

⁽²⁾ Byla C-458/98 P *Industrie des poudres sphériques (IPS) prieš Europos Sąjungos Tarybą* [2000] Rink. p. I-08147.

⁽³⁾ OL C 398, 2016 10 28, p. 57.

- (15) Šis importuotojas taip pat tvirtino, kad pagal pagrindinio reglamento nuostatas neatrodo, kad galima atnaujinti tyrimą.
- (16) Ta pati šalis taip pat teigė, kad Komisija neturi įgaliojimų imtis veiksmų Teismo sprendimui dėl Tarybos reglamento vykdyti, nes Komisija nebuvo bylos T-424/13 atsakovė. Ji tvirtino, kad Komisija turi gauti oficialius Tarybos nurodymus atnaujinti tyrimą.
- (17) Remiantis sprendimu sujungtose bylose C-283/14 ir C-284/14 ⁽¹⁾, ES institucijos gali atnaujinti antidempingo tyrimą, kad išaiškintų Europos Sąjungos Teismų nustatytus pažeidimus, net jeigu pagrindiniame reglamente tai nėra aiškiai nustatyta. ES institucijos net privalo imtis reikiamų priemonių teisiniams pažeidimams ištaisyti. Šiuo atveju Komisija, kaip tyrimą atliekanti institucija, atnaujino tyrimą, kad įvykdytų Teismo sprendimą. Tyrimas atnaujinamas laikantis pagrindiniame reglamente nurodytų teisinių procedūrų, pagal kurias teisės aktą priima Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, pagal pagrindinio reglamento 15 straipsnio 3 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Todėl šie tvirtinimai buvo atmesti.
- (18) Vienas importuotojas nurodė, kad neaišku, koku mastu galima atnaujinti tyrimą pagal dabartinio pagrindinio reglamento nuostatas, nes atrodo, kad Komisija ketina tęsti tyrimą tarsi vis dar galiojūt Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1225/2009 ⁽²⁾.
- (19) Šiam atnaujintam tyrimui taikomas Reglamentas (EB) Nr. 1225/2009, kuris buvo materialinės teisės aktas priimančias reglamentą, kuriuo nustatytas priemonės Teismas panaikino. Bet kuriuo atveju, Reglamentas (ES) 2016/1036 yra kodifikuotas Reglamentas (EB) Nr. 1225/2009 su pakeitimais. Todėl šis tvirtinimas atmestas.
- (20) Tailando eksportuojantis gamintojas teigė, kad Komisija, nieko nekeisdama, turi iš naujo nustatyti 40,8 % muitą „Jinan Meide“, nes Bendrasis Teismas nenustatė su joku esminiu faktu susijusios klaidos, tik procedūrinį pažeidimą. Jis taip pat tvirtino, kad iš esmės persvarstyti galima tik „Jinan Meide“ normaliosios vertės apskaičiavimą, o visi kiti ginčijamame reglamente nustatyti faktai turėtų likti galioti, nes Bendrojo Teismo sprendime nėra nuorodos į tai, kad ištaisant procedūrinį pažeidimą turėtų būti iš esmės pakeistas „Jinan Meide“ normaliosios vertės apskaičiavimas.
- (21) Sprendime, dėl kurio atnaujinamas šis tyrimas, Bendrasis Teismas nusprendė, jog negalima atmesti galimybės, kad jei prašymas atskleisti konfidencialius panašios šalies gamintojo duomenis būtų buvęs patenkintas, tyrimo rezultatas galėjo būti kitoks. Todėl atnaujinus tyrimą reikia iširti galimą poveikį tyrimo esmei. Todėl šis tvirtinimas atmestas.
- (22) Vienas nesusijęs importuotojas teigė, kad, kadangi Sąjungos pramonė nepateikė jokių pastabų dėl tyrimo atnaujinimo, vadinas, pasak jo, tyrimo atnaujinimas neatitinka Sąjungos interesų.
- (23) Dėl to, kad tam tikros rūšies veiklos vykdytojas nepateikia pastabų, *per se* negalima daryti jokios esminės išvados dėl tyrimo. Vis dėlto penki Sąjungos gamintojai paprašė Komisijos skubiai „Jinan Meide“ iš naujo nustatyti antidempingo muitą ir net registruoti importuojamus produktus, kad, siekiant apriboti dėl susiklosčiusios padėties Sąjungos gamintojams daromą žalą, būtų galima atgaline data nustatyti muitus. Todėl šis tvirtinimas atmestas.

2.1.2. Pastabos dėl normaliosios vertės apskaičiavimo

- (24) „Jinan Meide“ tvirtino, kad jai turėtų būti suteikta visapusiška prieiga prie visos panašios šalies gamintojo pateiktos informacijos ir pakankamai daug laiko pastaboms pateikti. „Jinan Meide“ buvo pateikta visa ši informacija, o pastaboms pateikti laiko buvo suteikta daugiau nei numatyta pagrindiniame reglamente, taip pat surengta keletas klausymų su bylos grupe ir bylas nagrinėjančiu pareigūnu. Atskleidus konfidencialią informaciją ir dempingo apskaičiavimą, „Jinan Meide“ pateikė pastabų ir jau praėjus tuo tikslu nustatytam terminui ir nepaisant to, į jas buvo atsižvelgta.

⁽¹⁾ 2016 m. sausio 28 d. sprendimas sujungtose bylose C-283/14 ir C-284/14, *Grünwald Logistik Service GmbH*, 52 punktas.

⁽²⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1225/2009 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos bendrijos narėmis nesančių valstybių (OL L 343, 2009 12 22, p. 51).

- (25) „Jinan Meide“ tvirtino, kad nereikėtų siekti nustatyti, ar parduota įprastinėmis prekybos sąlygomis, nes panašios šalies gamintojas negalėjo pateikti patikimų kiekvienos rūšies panašaus produkto gamybos sąnaudų. Vienas importuotojas pritarė šiam argumentui, kadangi paskirstant sąnaudas pagal produktų apyvartą yra daroma prielaida, kad iš visų rūšių produktų gaunamas vienodo dydžio pelnas, kuri, anot jo, nepatikima.
- (26) Tačiau Komisija, atlikdama tyrimus, nuosekliai siekia nustatyti, ar parduota įprastinėmis prekybos sąlygomis. Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 5 dalyje kalbama apie tokias, kaip nurodė „Jinan Meide“, situacijas ir teigiama, kad nesant tinkamesnio metodo, pirmenybė teikiama sąnaudų pasiskirstymui pagal produktų apyvartą. Šiuo atžvilgiu pažymima, kad sąnaudos buvo paskirstytos pagal produktų apyvartą, o suinteresuotoji šalis nepasiūlė jokio tinkamesnio metodo. Todėl sprendimas sąnaudas paskirstyti pagal produktų apyvartą ir siekti nustatyti, ar parduota įprastomis prekybos sąlygomis, lieka galioti.
- (27) „Jinan Meide“ paprašė, kad į tų rūšių produktus, kurių panašios šalies gamintojo parduotas kiekis buvo mažesnis nei 200 kg, nebūtų atsižvelgta apskaičiuojant normaliąją vertę, kadangi tokių rūšių produktų kainos, jos nuomone, yra nepatikimos. Pažymėtina, kad per pradinį tyrimą „Jinan Meide“ paprašė, kad nebūtų tikrinamas 5 % tipiskumas, kai normalioji vertė nustatoma panašioje šalyje, ir tada Komisija šį prašymą patenkino. Prašymas neatsižvelgti į tų rūšių produktų, kurių parduotas kiekis buvo mažesnis nei 200 kg, pardavimą atmetas, kadangi tų rūšių panašių produktų, kurių parduotas kiekis buvo mažesnis nei 200 kg, pardavimo kainų negalima laikyti nepatikimomis, nes jos buvo patikrintos ir nustatyta, kad jos patikimos tiek pat, kiek kitos pardavimo kainos.
- (28) Vienas importuotojas pritarė „Jinan Meide“ argumentui, kadangi mažai parduodamų rūšių produktų kainų svyravimas tariamai yra didelis. Tai reikštų, kad skirtingų rūšių produktai gali būti labai panašios kokybės ir sąnaudų struktūros, tačiau gali būti parduodami labai skirtinga kaina. Tačiau Komisija nustatė, kad labai svyruoja panašios šalies gamintojo visų rūšių produktų, net paklausiausių produktų kainos. Todėl tariamai didelio kainų svyravimo negalima laikyti priežastimi apskaičiuojant dempingą neįtraukti mažai parduodamų rūšių produktų. Todėl šis tvirtinimas buvo atmetas.
- (29) „Jinan Meide“ taip pat tvirtino, kad panašios šalies gamintojo sąnaudas Komisija paskirstė pagal produktų apyvartą, todėl normalioji vertė neturėtų būti apskaičiuojama, jei panašių rūšių panašių produktų panašioje šalyje parduotas kiekis buvo mažesnis nei 200 kg – tokiu atveju normalioji vertė turėtų būti nustatyta remiantis kitų panašių rūšių produktų, kurių parduotas kiekis buvo didesnis, kainomis. Šis tvirtinimas taip pat atmetas, nes visų sąnaudų paskirstymas remiantis produktų apyvarta atitinka pagrindinio reglamento 2 straipsnio 5 dalį, o „Jinan Meide“ pateiktų argumentų nepakanka kito metodo naudojimui šiuo konkrečiu atveju pagrįsti.

2.1.3. Pastabos dėl normaliosios vertės ir eksporto kainos palyginimo

- (30) „Jinan Meide“ pateikė argumentų, kad būtų pakoreguoti panašios šalies gamintojo duomenys dėl kredito, pakavimo išlaidų, prekybos lygio, banko mokesčių, vidaus transporto, kreditinių dokumentų, netiesioginių mokesčių, techninės paramos, kitokių žaliavų naudojimo ir skirtingo darbo našumo.
- (31) Komisija sutiko su argumentu, kad duomenys apie vidaus transportą ir kredito išlaidas yra susiję tik su vienu panašios šalies gamintojo pirkėju, ir atitinkamai pakoregavo „Jinan Meide“ dempingo apskaičiavimą.
- (32) Argumentus, susijusius su skirtingu darbo našumu ir kitokių žaliavų naudojimu, „Jinan Meide“ pagrindė tuo, kad dėl mažesnio vieno darbuotojo našumo ir kitokių žaliavų naudojimo panašios šalies gamintojo sąnaudos palyginti su „Jinan Meide“ padidėjo vidutiniškai. Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad, nors ir gali būti tam tikrų bendrovių efektyvumo ar našumo skirtumų, pagrindinis antidempingo apskaičiavimo principas – užtikrinti galimybę palyginti eksporto kainas ir normaliąją vertę, o tam nebūtina, kad panašios šalies gamintojo ir ne rinkos ekonomikos šalies eksportuotojo aplinkybės būtų visiškai vienodos. Iš tiesų, koregavimas grindžiamas tik skirtumais, susijusiais su veiksniais, turinčiais įtakos panašios šalies gamintojo ir ne rinkos ekonomikos šalies eksportuotojo kainoms ir kainų palyginamumui.
- (33) Nuspręsta, kad kiti argumentai nebuvo pagrįsti vietoje surinktais ir bylos medžiagoje pateiktais įrodymais, todėl jie atmesti.

2.2. Kiti svarbūs klausimai

- (34) Rengdamasi „Jinan Meide“ galutinai atskleisti faktus, Komisija aptiko korektūros klaidą, susijusią su netiesioginių mokesčių koregavimu apskaičiuojant „Jinan Meide“ dempingą. Priešingai nei dėl korektūros klaidos Komisijos nurodyta laikinojo ⁽¹⁾ ir galutinio ⁽²⁾ reglamentų tekstuose, netiesioginiai mokesčiai buvo koreguoti ne galutinio faktų atskleidimo „Jinan Meide“ laikotarpiu, o pirminių etapų. Siekiant gero administravimo, ši klaida buvo ištaisyta.

2.3. Atskleisti faktai

- (35) 2017 m. balandžio 12 d. Komisija informavo visas suinteresuotąsias šalis apie minėtus nustatytus faktus, kuriais remiantis buvo ketinama importuojamoms „Jinan Meide“ pagamintoms kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais, išskyrus kompresinių jungiamųjų detalių dalis, kurioms naudojami ISO DIN 13 metriniai sriegiai, ir kaliojo ketaus jungiamąsias dėžes su apvaliais sriegiais be dangtelio, pasiūlyti iš naujo nustatyti antidempingo muitą, atsižvelgiant į per pradinį tyrimą surinktus ir pateiktus faktus.
- (36) „Jinan Meide“ ir trys nesusiję importuotojai tvirtino, kad atlikdama šį atnaujintą tyrimą Komisija negali taisyti korektūros klaidos (susijusios su netiesioginių mokesčių koregavimu apskaičiuojant dempingo skirtumą), nes korektūros klaida nėra susijusi su Bendrojo Teismo sprendimo įvykdymu. „Jinan Meide“ taip pat paprašė išklausti dalyvaujant bylas nagrinėjančiam pareigūnui ir šis prašymas buvo patenkintas. Du nesusiję importuotojai tvirtino, kad Komisija negali pabloginti pradinės eksportuojančio gamintojo padėties.
- (37) „Jinan Meide“ pakartojo, kad tų rūšių produktus, kurių panašios šalies pardavimo apimtis buvo mažesnė nei 200 kg, Komisija turėtų laikyti dalinį atitikmenį turinčiais arba atitikmens neturinčiais produktais ir kad ji negali remtis nepatikimomis sąnaudomis, kad nustatydama normaliąją vertę neatsižvelgtų į pardavimus.
- (38) „Jinan Meide“ paprieštaravo Komisijos sprendimui atmesti jos su koregavimo, susijusio su prekybos lygiu, pakavimo išlaidomis, kredito išlaidomis, vidaus draudimo sąnaudomis, kitokių žaliavų naudojimu ir skirtingu našumu, susijusius prašymus.
- (39) „Jinan Meide“ tvirtino, kad dėl įtariamų procedūrinių ir kitų pažeidimų, padarytų atliekant šiuos tyrimus, muitas jai neturėtų būti nustatytas. Bendrovė tvirtino, kad 2016 m. gruodžio 23 d. atskleistuose faktuose aptikta klaida sukėlė abejonių dėl to, ar Komisija atskleidė pradinio tyrimo galutiniu etapu atlikto skaičiavimo konfidencialią versiją, ir kad atskleisti faktai nepadėjo paaiškinti, kodėl, kaip įtariama, gautas kitoks nei per pradinį tyrimą atlikto skaičiavimo rezultatas. Be to, „Jinan Meide“ tvirtino, kad Komisija, nepaisant daugkartinių prašymų, tam tikrus elementus atsisakė atskleisti. Ji taip pat nurodė, kad byloje T-424/13 suformuluoti teiginiai, kurių Bendrasis Teismas nenagrinėjo, lieka galioti, o iš naujo nustačius priemones, jos ir toliau būtų neteisėtos.
- (40) Komisija primena, kad rengdamasi „Jinan Meide“ galutinai atskleisti faktus, ji aptiko korektūros klaidą, susijusią su netiesioginių mokesčių koregavimu apskaičiuojant „Jinan Meide“ dempingą. Siekdama gero administravimo, Komisija pasiūlė iš karto ištaisyti šią klaidą ir tinkamai apie šį pasiūlymą pranešė visoms suinteresuotosioms šalims.
- (41) Išnagrinėjusi visus pateiktus argumentus, Komisija nusprendė sutikti su „Jinan Meide“ teiginiu ir korektūros klaidos netaisyti. Atsižvelgusi į bylas nagrinėjančio pareigūno nuomonę, Komisija mano, kad, atnaujinant prekybos apsaugos bylas, bendro *reformatio in peius* draudimo nėra, todėl prieš atnaujinimą užimta padėtis gali pablogėti. Vis dėlto šiuo konkrečiu atveju Komisija nusprendė, kad tyrimo atnaujinimas turėtų būti susijęs tik su panašios šalies duomenų atskleidimu, suinteresuotųjų šalių pastabų gavimu ir prireikus atitinkama muto peržiūra. Kadangi su PVM pardavus eksportui grąžinimu, o tiksliau su PVM grąžinimo norma, susijusi skaičiavimo klaida nėra susijusi su iš panašios šalies gamintojo gautais duomenimis, nuspręsta, kad klaidos ištaisyimas nėra susijęs su atnaujinto tyrimo sritimi.

⁽¹⁾ 2012 m. lapkričio 14 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1071/2012, kuriuo importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos ir Tailando kilmės kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais nustatomas laikinasis antidempingo muitas (OL L 318, 2012 11 15, p. 10), 67 konstatuojamoji dalis.

⁽²⁾ Žr. 19 konstatuojamąją dalį, kuria patvirtinama laikinojo reglamento 67 konstatuojamoji dalis.

- (42) 2017 m. gegužės 29 d. Komisija suinteresuotosioms šalims išsiuntė papildomą faktų atskleidimo dokumentą, kuriuo joms pranešė apie savo sprendimą netaisyti 34 konstatuojamojoje dalyje nurodytos korektūros klaidos. Komisijai pastabas pateikė tik vienas importuotojas. Jis pakartojė, kad dėl importuotojams ribotai atskleidžiamų faktų, pastabų dėl koregavimo jis pateikti negali. Todėl, negavus tam prieštaraujančių argumentų, su koregavimu susiję nustatyti faktai patvirtinami.
- (43) Dėl tų rūšių produktų, kurių parduotas kiekis buvo mažesnis nei 200 kg, „Jinan Meide“ pateikė nuorodą į Generalinio advokato byloje *Goldstar* (1) padarytą išvadą, kad „tai, kad vidaus rinkos kainos galėtų būti palyginamos, absoliučiais skaičiais išreikšta pardavimo apimtis vidaus rinkoje turi būti pakankama, kyla iš to fakto, kad vidaus rinkos kainos vienoje ar kitoje pardavimo vietoje gali skirtis.“ „Be to, kainos gali svyruoti vieno atskaitinio laikotarpio metu“ ir „tam, kad būtų tipiškas, tas svertinis vidurkis turi būti grindžiamas minimaliu pardavimo skaičiumi“.
- (44) Dėl šio teiginio pažymėtina, kad Generalinis advokatas kitame savo išvados papunktyje toliau nurodė, kad vis dėlto tai „nereiškia, kad Bendrijos institucijos, be papildomos pirmiau minėtos 5 % nustatyto dydžio ir kiekvienam modeliui apskaičiuotos santykinės ribos, kurios nepasiekus į pardavimus nereikėtų atsižvelgti, vis tiek dar turėtų taikyti absoliučiąją ribą. Apskritai, nėra tikslinga nustatyti absoliučios žemiausios ribos, nes absoliutaus skaičiaus vertė per daug priklausoma nuo to produkto pobūdžio“. Todėl Generalinio advokato išvada iš esmės patvirtina tai, kad iš tikrųjų nebūtina taikyti absoliučios žemiausios ribos, tokios kaip „Jinan Meide“ nurodyta absoliučioji 200 kg riba.
- (45) Kaip nurodyta 28 konstatuojamojoje dalyje dėl kainų svyravimo, jis turėjo įtakos visų rūšių produktams, ne tik tų rūšių produktams, kurių parduotas kiekis buvo mažesnis nei 200 kg.
- (46) Vienas nesusijęs importuotojas pritarė „Jinan Meide“ teiginiui dėl produktų, kurių apyvarta maža, tipiško ir šia tema savo pastabas pakartojė. Jis pateikė bendrą pareiškimą, kad Komisijos pozicija prieštarauja bendrajai rinkos patirčiai. Komisijos teiginys grindžiamas iš panašios šalies gamintojo gautais duomenimis. Kadangi pareiškimas vėliau nepagrįstas jokiais įrodymais ir atsižvelgiant į 28 ir 42 konstatuojamąsias dalis ir tai, kas nurodyta pirmiau, pareiškimas atmetamas.
- (47) Kalbėdama apie nepatikimas sąnaudas, „Jinan Meide“ tvirtino, kad Komisija galiausiai panaudojo pirminį duomenų apie sąnaudas rinkinį, nors iš pradžių teigė, kad šis rinkinys neatitiko normų. Atlikus tyrimą nustatyti faktai šio teiginio nepatvirtino. Iš tiesų Komisija niekada nemanė, kad pirminis duomenų apie sąnaudas rinkinys neatitiko normų. Todėl netinkama visiškai neatsižvelgti į panašios šalies gamintojo duomenis apie sąnaudas, kaip prašė „Jinan Meide“.
- (48) Vienas nesusijęs importuotojas pakartojė savo pastabą, kad jei sąnaudos paskirstomos pagal produktų apyvartą, daroma prielaida, jog iš visų rūšių produktų gaunamas vienodo dydžio pelnas, o tai, anot jo, prieštarauja rinkoje vyraujančiai logikai. Šis tvirtinimas išsamiau nepagrįstas. Kaip nurodyta 26 konstatuojamojoje dalyje, remiantis pagrindiniu reglamentu, nesant tinkamesnio metodo, pirmenybė teikiama sąnaudų pasiskirstymui pagal produktų apyvartą. Sąnaudos buvo paskirstytos pagal produktų apyvartą, o suinteresuotoji šalis nepasiūlė jokio tinkamesnio metodo. Todėl šis tvirtinimas atmetamas.
- (49) „Jinan Meide“ pakartojė savo teiginį dėl prekybos lygio koregavimo, kad nustatant, ar prekybos lygio koregavimas yra pagrįstas, pakanka nustatyti skirtingų kategorijų pirkėjams taikomų vidutinių kainų skirtumą. Vis dėlto pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies d punkto i papunktyje reikalaujama, kad būtų „pastovūs ir dideli pardavėjo funkcijų ir kainų skirtumai tarp įvairių prekybos lygių“. Todėl paprasto vidutinių kainų palyginimo nepakanka, kad būtų nustatytas toks pastovus ir didelis kainų skirtumas. Priešingai, išanalizavus bylos informaciją, matyti, kad visų rūšių pirkėjų yra visuose kainos intervalo segmentuose.
- (50) Vienas nesusijęs importuotojas teigė, kad Komisija turėtų pakoreguoti prekybos lygį, tačiau dėl nepakankamos prieigos prie duomenų savo teiginio išsamiau išdėstyti jis negali. Jis taip pat nurodė, kad dėl nepakankamos prieigos prie duomenų, skirtų dempingo skirtumui apskaičiuoti, savo teiginio išsamiau išdėstyti jis negali. Šiuo atžvilgiu primenama, kad Komisija yra išipareigojusi saugoti iš suinteresuotųjų šalių gautą konfidencialią informaciją. Tačiau suinteresuotosios šalys gali susipažinti su visa nekonfidencialia informacija ir pateikti savo

(1) Generalinio advokato išvada byloje C-105/90 *Goldstar Co. Ltd prieš Europos Bendrijų Tarybą*, Rink. I-704, 11 punktas.

pastabas. Komisija pažymi, kad, kaip nurodyta 49 konstatuojamojoje dalyje, iš bylos informacijos matyti, kad šiuo atveju įvairių kategorijų pirkėjams nebuvo nustatyta pastovaus ir didelio kainų skirtumo. Todėl koreguoti prekybos lygį būtų netinkama.

- (51) Kalbant apie koregavimą pagal kredito išlaidas, koreguojama buvo remiantis pardavimo dokumentuose pateikta informacija sumažinant tiek eksporto kainą, tiek normaliąją vertę. „Jinan Meide“ teigė, kad normaliosios vertės koregavimas pagal kredito išlaidas turėtų būti atliktas remiantis faktiniu dienų, praėjusių nuo sąskaitos faktūros išrašymo iki apmokėjimo, skaičiumi, kadangi Komisija, kaip įtariama, pardavimus eksportui koregavo pagal kredito išlaidas, net jei pardavimo dokumentuose apmokėjimo terminas nebuvo nustatytas. Šio teiginio nebuvo galima pagrįsti jokiais tyrimo byloje pateiktas įrodymais. „Jinan Meide“ taip pat nepavyko pateikti jokių ši teiginį pagrindžiančių įrodymų. Be to, buvo nustatyta, kad tiek normaliosios vertės, tiek eksporto kainos atveju faktinis mokėjimas dažnai buvo atliktas po pardavimo dokumentuose nustatyto mokėjimo termino. Todėl apskaičiuojant koregavimą pagal kredito išlaidas, atsižvelgiant faktinę mokėjimo datą normaliosios vertės atveju ir į pardavimo dokumentuose pateiktą informaciją eksporto kainos atveju, vis tiek nepavyktų jų teisingai palyginti. Todėl Komisija toliau laikosi savo nuomonės ir tiek normaliosios vertės, tiek eksporto kainos koregavimą pagal kredito išlaidas nustato atsižvelgdama į pardavimo dokumentuose pateiktą informaciją.
- (52) „Jinan Meide“ pakartojo savo teiginius dėl koregavimo pagal pakavimo išlaidas teigdama, kad pakavimo išlaidų paskirstymas buvo klaidingas ir dėl to atliktas tik nedidelis ir nepagrįstas koregavimas. Tačiau išsamiau šio teiginio ji nepagrindė ir nenurodė, kodėl atliktas koregavimas buvo nedidelis ir nepagrįstas. Todėl Komisija toliau laikosi savo koregavimo pagal pakavimo išlaidas metodo.
- (53) Galiausiai Komisija atmetė „Jinan Meide“ įtarimus dėl procedūrinių ir kitų pažeidimų, padarytų atliekant šiuos tyrimus. Komisija taikė visus principus ir laikėsi visų procedūros etapų. Siekdama įvykdyti Teismo sprendimą, Komisija atnaujino tyrimą, atskleidė panašios šalies duomenis ir atitinkamai peržiūrėjo „Jinan Meide“ nustatytą muito normą. Visais tyrimo etapais suinteresuotosioms šalims buvo suteikta galimybė pateikti pastabas ir būti išklaustyti. Atlikdama tyrimus, Komisija veikė skaidriai ir geranoriškai, atsižvelgė į „Jinan Meide“ prašymus surengti išaiškinimo ir klausymo posėdžius. Komisija išaiškino techninę problemą, susijusią su skaičiavimo klaida *Excel* faile, dėl kurio atsirado „Jinan Meide“ nurodyti neatitiktimai. Bet kuriuo atveju ši klaida neturėjo poveikio dempingo skirtumui ir greitai buvo ištaisyta. Komisija „Jinan Meide“ atskleidė visą konfidencialią informaciją, taip pat pateikė konfidencialų failą su 2013 m. dempingo skirtumui apskaičiuoti naudotais skaitiniais duomenimis. Kalbant apie teiginius, kurie buvo suformuluoti Bendrajam Teismui, tačiau sprendime liko neišnagrinėti, Komisija prieštarauja visiems „Jinan Meide“ įtariamais teisiniams pažeidimams. Ištaisydama Bendrojo Teismo nustatytus teisinius pažeidimus, Komisija atliko prievolę įvykdyti Teismo sprendimą. Tuo remdamasi, Komisija neįžvelgia „Jinan Meide“ nurodytų procedūrinių pažeidimų ir dar kartą patvirtina, kad ji taikė visus principus ir laikėsi procedūrinių reikalavimų, todėl „Jinan Meide“ (ir kitos suinteresuotosios šalys) turėjo galimybę tyrimo metu pasinaudoti savo procedūrinėmis teisėmis.
- (54) „Jinan Meide“ taip pat pakartojo savo argumentus dėl darbo našumo skirtumo ir kitokių žaliavų naudojimo, tačiau nepateikė jokių kitų argumentų arba įrodymų. Šiai pozicijai pritarė vienas nesusijęs importuotojas. Į šiuos argumentus atsakyta 32 konstatuojamojoje dalyje.
- (55) Vienas nesusijęs importuotojas pakartojo savo tvirtinimą, kad tyrimo atnaujinimas nesuderinamas su pagrindinio reglamento nuostatomis. Kaip nurodyta 17 konstatuojamojoje dalyje, remiantis sprendimu sujungtose bylose C-283/14 ir C-284/14 ⁽¹⁾, ES institucijos gali atnaujinti antidempingo tyrimą, kad ištaisytų Europos Sąjungos Teismų nustatytus pažeidimus, net jeigu pagrindiniame reglamente tai nėra aiškiai numatyta. Sąjungos institucijos netgi privalo imtis reikiamų priemonių, kad teisiniai pažeidimai būtų ištaisyti. Todėl šis tvirtinimas buvo atmestas.
- (56) Kitas nesusijęs importuotojas atkreipė dėmesį į neigiamą antidempingo muitų poveikį (dėl jų įtakos pelningumui ir apyvartai, taip pat naujų rinkos sąlygų, t. y. naujų kainų, naujų šaltinių). Kaip nustatyta 41 konstatuojamojoje dalyje, atnaujintas tyrimas susijęs tik su Bendrojo Teismo sprendimo vykdymu „Jinan Meide“ atžvilgiu, visų pirma su panašios šalies gamintojo konfidencialių duomenų atskleidimu „Jinan Meide“. Todėl šis tvirtinimas buvo atmestas.

⁽¹⁾ 2016 m. sausio 28 d. sprendimas sujungtose bylose C-283/14 ir C-284/14, *Grünwald Logistik Service GmbH*, ECLI:EU:C:2016:57, 52 punktas.

- (57) Vienas nesusijęs importuotojas tvirtino, kad pakeitus maito normą (ją padidinus), turi būti iš naujo įvertintas maito poveikis importuotojams ir naudotojams. Tačiau, kaip nurodyta 41 konstatuojamojoje dalyje, Komisija nesiėmė taisyti su PVM grąžinimu susijusios korektūros klaidos, nes mano, kad ji nėra susijusi su atnaujinto tyrimo sritimi. Todėl šis tvirtinimas buvo atmestas.
- (58) Ta pati šalis taip pat tvirtino, kad Komisija turėtų atlikti tarpinę peržiūrą, nes pradinis tiriamasis laikotarpis baigėsi daugiau kaip prieš penkerius metus. Tyrimo atnaujinimo sritis buvo aiškiai nustatyta pranešime apie tyrimo atnaujinimą⁽¹⁾. Tyrimo atnaujinimas ir tarpinė peržiūra yra skirtingais tikslais atliekami veiksmai. Taigi, šio tyrimo atnaujinimo tikslas – įvykdyti Bendrojo Teismo sprendimą „Jinan Meide“ atžvilgiu. Tarpinės peržiūros yra priemonės su aiškiai nustatytais teisinėmis sąlygomis, visų pirma, skirtos peržiūrėti galiojančias priemones dėl ilgalaikio pasikeitusių aplinkybių pobūdžio. Todėl šis tvirtinimas buvo atmestas.
- (59) Galiausiai viena šalis tvirtino, kad Komisija turėjo išanalizuoti per teismo procesą pateiktus teiginius, net jei Teismas juos atmetė, kad užkirstų kelią kitiems ginčams. Komisija pažymi, kad atnaujintas tyrimas susijęs tik su Bendrojo Teismo sprendimo vykdymu „Jinan Meide“ atžvilgiu, visų pirma su panašios šalies gamintojo konfidencialių duomenų atskleidimu „Jinan Meide“. Todėl šis tvirtinimas buvo atmestas.

2.4. Išvada

- (60) Palyginus kiekvienos rūšies produkto vidutinę svertinę eksporto kainą su perskaičiuota vidutine svertine normaliąja verte, remiantis gamintojo kainomis EXW sąlygomis, buvo įrodyta, kad vykdomas dempingas. Nustatytas CIF importo kainos Sąjungos pasienyje prieš sumokant maitą procentine dalimi išreikštas dempingo skirtumas yra 39,2 %.
- (61) Komisija atsižvelgė į šalių pateiktas pastabas ir padarė išvadą, kad Bendrojo Teismo sprendimas turėtų būti įvykdytas „Jinan Meide“ iš naujo atskleidžiant 2013 m. kovo 15 d. galutinai atskleistus faktus ir pateikiant papildomą informaciją apie normaliosios vertės apskaičiavimą, naudojant panašios šalies gamintojo pateiktus konfidencialius duomenis. Iš naujo atskleidus faktus, Komisija gavo ir išnagrinėjo „Jinan Meide“ ir kitų suinteresuotųjų šalių pateiktas pastabas. Remdamasi šiuo nagrinėjimu ir 40–58 konstatuojamosiose dalyse pateiktais argumentais, Komisija nusprendė, kad tikslinga importuojamoms bendrovės „Jinan Meide“ pagamintoms kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais, išskyrus kompresinių jungiamųjų detalių dalis, kurioms naudojami ISO DIN 13 metriniai sriegiai, ir kaliojo ketaus jungiamąsias dėžes su apvaliais sriegiais be dangtelio, iš naujo nustatyti antidempingo maitą.

3. PRAŠYMAS REGISTRUOTI

- (62) Sąjungos pramonė, kurią sudaro penki vis dar aktyvūs Sąjungos gamintojai, teigė, kad dėl panaikinus „Jinan Meide“ nustatytą antidempingo maitą susiklosčiusios padėties, tikslinga registruoti importuojamus produktus. Po galutinio faktų atskleidimo prašymas buvo pakartotas.
- (63) Pagal pagrindinio reglamento 9 straipsnio 5 dalį vienintelis tokios registracijos tikslas yra galimas maitų surinkimas atgaline data. Tačiau šiuo atveju atgalinio maitų surinkimo sąlygos netenkinamos. Todėl importo registravimas netikslingas.

4. IŠVADA

- (64) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija nusprendė, kad tinkama importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos kilmės bendrovės „Jinan Meide“ pagamintoms kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais, kurių KN kodas šiuo metu yra ex 7307 19 10 (TARIC kodas 7307 19 10 10), išskyrus kompresinių jungiamųjų detalių dalis, kurioms naudojami ISO DIN 13 metriniai sriegiai, ir kaliojo ketaus jungiamąsias dėžes su apvaliais sriegiais be dangtelio, iš naujo nustatyti 39,2 % galutinę antidempingo maito normą.

⁽¹⁾ OL C 398, 2016 10 28, p. 57.

Priemonių taikymo trukmė

- (65) Ši procedūra neturi įtakos datai, kurią baigsis ginčijamu reglamentu nustatytų priemonių galiojimas pagal pagrindinio reglamento 11 straipsnio 2 dalį.
- (66) Pagal Reglamento (ES) 2016/1036 15 straipsnio 1 dalį įsteigtas komitetas nuomonės nepateikė,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Importuojamoms Kinijos Liaudies Respublikos (KLR) kilmės bendrovės „Jinan Meide“ pagamintoms (papildomas TARIC kodas B336) kaliojo ketaus vamzdžių arba vamzdelių jungiamosioms detalėms su sriegiais, kurių KN kodas šiuo metu yra ex 7307 19 10 (TARIC kodas 7307 19 10 10), išskyrus kompresinių jungiamųjų detalių dalis, kurioms naudojami ISO DIN 13 metriniai sriegiai, ir kaliojo ketaus jungiamąsias dėžes su apvaliais sriegiais be dangtelio, nustatomas galutinis antidempingo muitas.
2. Galutinio antidempingo muto, taikomo neto kainai Sąjungos pasienyje prieš sumokant muitą, norma yra 39,2 %.
3. Jeigu nenurodyta kitaip, taikomos galiojančios muitus reglamentuojančios nuostatos.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2017 m. birželio 28 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2017/1147**2017 m. birželio 28 d.****kuriuo iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1368, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/1011 nustatomas finansų rinkose naudojamų ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų sąrašas****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/1011 dėl indeksų, kurie kaip lyginamieji indeksai naudojami finansinėse priemonėse ir finansinėse sutartyse arba siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kuriuo iš dalies keičiami direktyvos 2008/48/EB ir 2014/17/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 596/2014 ⁽¹⁾, ypač į jo 20 straipsnio 1 dalį,

kadangi:

- (1) lyginamieji indeksai atlieka svarbų vaidmenį nustatant daugelio finansinių priemonių ir finansinių sutarčių kainą ir vertinant daugelio investicinių fondų veiklos rezultatus. Teikiant lyginamųjų indeksų duomenis ir juos administruojant daugeliu atvejų kyla rizika, kad jais bus manipuliuojama, o tai atliekantys asmenys dažnai susiduria su interesų konfliktu;
- (2) tam, kad galėtų atlikti savo vaidmenį ekonomikoje, lyginamieji indeksai turi atspindėti pagrindinės rinkos arba ekonomikos realiją. Jei lyginamasis indeksas neatspindi pagrindinės rinkos, pavyzdžiui, tarpbankinių palūkanų normų, kyla rizika, kad tai padarys neigiamą poveikį, *inter alia*, rinkos vientisumui, namų ūkių finansavimui (paskolomis ir hipotekos paskolomis) ir įmonių finansavimui Sąjungoje;
- (3) rizika naudotojams, rinkoms ir Sąjungos ekonomikai paprastai padidėja, kai su konkrečiu lyginamuoju indeksu susietų finansinių priemonių, finansinių sutarčių ir investicinių fondų bendra vertė yra didelė. Todėl Reglamentu (ES) 2016/1011 nustatomos skirtingos lyginamųjų indeksų kategorijos ir numatomi papildomi reikalavimai, kuriais užtikrinamas tam tikrų lyginamųjų indeksų, kurie laikomi ypatingos svarbos lyginamaisiais indeksais, teisingumas ir pagrįstumas, įskaitant kompetentingų institucijų įgaliojimą tam tikromis sąlygomis pavesti teikti ypatingos svarbos lyginamojo indekso duomenis ar jį administruoti;
- (4) dėl papildomų ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų administratorių kompetentingų institucijų įpareigojimų ir įgaliojimų reikalingas oficialus ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų nustatymo procesas. Pagal Reglamento (ES) 2016/1011 20 straipsnio 1 dalį lyginamasis indeksas yra laikomas ypatingos svarbos lyginamuoju indeksu, jei su juo tiesiogiai arba netiesiogiai, kai naudojamas lyginamųjų indeksų derinys, susietos finansinės priemonės ar finansinės sutartys arba jis panaudojamas siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kai tų priemonių bendra vertė siekia bent 500 mlrd. EUR, įtraukiant, kai taikoma, visas su lyginamuoju indeksu susietas bet kokio išpirkimo arba išpareigojimų vykdymo termino priemones;
- (5) Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1368 ⁽²⁾ pagal Reglamentą (ES) 2016/1011 nustatytas finansų rinkose naudojamų ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų sąrašas. Duomenų analizė ir Europos Centrinio Banko pateikta informacija parodė, kad 500 mlrd. EUR ribą, nustatytą Reglamento (ES) 2016/1011 20 straipsnio 1 dalyje, viršija Sąjungos finansinių priemonių ir finansinių sutarčių, susietų su euro vienos nakties palūkanų vidurkio indeksu (EONIA), vertė;
- (6) EONIA – Sąjungos ir ELPA tarpbankinėje rinkoje bankų grupės sudarytų vienos nakties skolinimo be užstato sandorių vidurkis. Tai yra pagrindinė euro palūkanų normų apsiskeitimo sandorių palūkanų norma. Todėl jis itin svarbus euro apsiskeitimo sandorių rinkos veikimui ir finansiniam stabilumui Sąjungoje;

⁽¹⁾ OL L 171, 2016 6 29, p. 1.

⁽²⁾ 2016 m. rugpjūčio 11 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2016/1368, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/1011 nustatomas finansų rinkose naudojamų ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų sąrašas (OL L 217, 2016 8 12, p. 1).

- (7) remiantis Europos Centrinio Banko skaičiavimais, kurie pagrįsti 52 didžiausių Europos bankų kasdien teikiamais pinigų rinkos statistinės informacijos pranešimais, gali būti vertinama, kad vien šios bankų grupės su EONIA susietų atitinkamų pinigų rinkos finansinių priemonių likusios sumos sudaro apie 450 mlrd. EUR (kalbant apie sandorius be užstato) ir 400 mlrd. EUR (kalbant apie sandorius su užstatu). Be to, vertinama, kad su EONIA yra susieta didžioji euro vienos nakties indekso apsiskeitimo sandorių dauguma, kurių tariamoji suma sudaro apie 5,2 trl. EUR. Todėl su indeksu EONIA tiesiogiai arba netiesiogiai, kai naudojamas lyginamųjų indeksų derinys, susietos finansinės priemonės ar finansinės sutartys arba jis panaudojamas siekiant įvertinti investicinių fondų veiklos rezultatus, kai tų priemonių bendra vertė siekia bent 500 mlrd. EUR, įtraukiant visas bet kokio išpirkimo termino priemones;
- (8) indeksą EONIA teikia tas pats lyginamojo indekso administratorius kaip ir indeksą EURIBOR, o EURIBOR įvesties duomenis teikiančių bankų grupė iš esmės yra EONIA įvesties duomenis teikiančių bankų grupės pogrupis. EURIBOR yra ilgesnio laikotarpio skolinimo indeksas, o EONIA – vienos nakties skolinimo indeksas. Todėl finansų rinkų stabilumui itin svarbu, kad EONIA taip pat būtų priskirtas prie ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų;
- (9) todėl ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų sąrašą, nustatytą Įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1368, reikėtų iš dalies pakeisti į jį įtraukiant indeksą EONIA;
- (10) atsižvelgiant į ypatingą indekso EONIA svarbą tarpbankinei rinkai ir didelį su juo susietų išvestinių finansinių priemonių skaičių Sąjungoje, šis reglamentas turėtų įsigaliooti skubos tvarka;
- (11) šiame reglamente numatytos priemonės atitinka Europos vertybinių popierių komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo reglamento (ES) 2016/1368 priedas pakeičiamas šio reglamento priedo tekstu.

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2017 m. birželio 28 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

„PRIEDAS

Ypatingos svarbos lyginamųjų indeksų sąrašas pagal Reglamento (ES) 2016/1011 20 straipsnio 1 dalį

Nr.	Lyginamasis indeksas	Administratorius	Vieta
1	euro tarpbankinio skolinimo palūkanų norma (EURIBOR®)	Europos pinigų rinkų institutas	Briuselis, Belgija
2	euro vienos nakties palūkanų vidurkio indeksas (EONIA®)	Europos pinigų rinkų institutas	Briuselis, Belgija“

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2017/1148

2017 m. birželio 28 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 29 straipsnį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2014 m. liepos 31 d. Taryba priėmė Sprendimą 2014/512/BUSP ⁽¹⁾;
- (2) 2015 m. kovo 19 d. Europos Vadovų Taryba susitarė, kad bus imtasi reikiamų priemonių siekiant aiškiai susieti ribojamųjų priemonių galiojimą su visišku Minsko susitarimų įgyvendinimu, atsižvelgiant į tai, kad visiškas įgyvendinimas buvo numatytas 2015 m. gruodžio 31 d.;
- (3) 2016 m. gruodžio 19 d. Taryba pratęsė Sprendimo 2014/512/BUSP galiojimą iki 2017 m. liepos 31 d., kad ji galėtų toliau vertinti Minsko susitarimų įgyvendinimą;
- (4) įvertinus Minsko susitarimų įgyvendinimą, Sprendimo 2014/512/BUSP galiojimas turėtų būti pratęstas papildomam šešių mėnesių laikotarpiui, kad Taryba galėtų toliau vertinti jų įgyvendinimą;
- (5) todėl Sprendimas 2014/512/BUSP turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sprendimo 2014/512/BUSP 9 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Šis sprendimas taikomas iki 2018 m. sausio 31 d.“

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2017 m. birželio 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

H. DALLI

⁽¹⁾ 2014 m. liepos 31 d. Tarybos sprendimas 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014 7 31, p. 13).

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2017/1149**2016 m. rugsėjo 27 d.****dėl valstybės pagalbos SA.30931 (11/C) (ex N 185/10), kurią Rumunija suteikė Rumunijos regioniniams oro uostams***(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 6031)***(Tekstas autentiškas tik rumunų kalba)****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprąšiusi suinteresuotųjų šalių pagal pirmiau nurodytą (-as) nuostatą (-as) ⁽¹⁾ pateikti savo pastabas ir atsižvelgusi į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

- (1) 2010 m. gegužės 17 d. e. paštu pateiktu pranešimu Rumunija pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį Komisijai pranešė apie pagalbos schemą dėl valstybės paramos mažiems ⁽²⁾ regioniniams oro uostams. Pranešimas užregistruotas bylos numeriu N 185/2010.
- (2) 2010 m. birželio 23 d., 2010 m. spalio 7 d., 2010 m. gruodžio 3 d. ir 2011 m. kovo 17 d. Komisija paprašė pateikti papildomos informacijos apie priemonę, apie kurią buvo pranešta. 2010 m. liepos 22 d., 2010 m. spalio 27 d., 2011 m. sausio 20 d. ir 2011 m. balandžio 5 d. Rumunijos institucijos pateikė prašomą informaciją.
- (3) 2010 m. rugsėjo 15 d. Rumunijos institucijos Komisijai pranešė apie tam tikrus schemas, apie kurią pranešta, pakeitimus, visų pirma susijusius su pagalbos gavėjų skaičiumi.
- (4) 2011 m. gegužės 24 d. raštu Komisija Rumunijai pranešė, kad dėl pagalbos, apie kurią pranešta, ir dėl kitų oro uostams naudingų priemonių, kurios nebuvo nurodytos pranešime, bet apie kurias Rumunija Komisijai pranešė preliminarus vertinimo etape, nusprendė pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) ⁽³⁾. Visų pirma, preliminarus vertinimo etape Rumunijos institucijos Komisijai pranešė, kad 2007–2009 m. laikotarpiu regioniniams oro uostams buvo skiriamas viešasis finansavimas veiklos nuostoliams padengti.
- (5) 2011 m. birželio 23 d. Komisija priėmė sprendimo pradėti procedūrą klaidų ištaisymą.
- (6) Sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁴⁾. Komisija suinteresuotąsias šalis paprašė pateikti pastabas.
- (7) 2011 m. birželio 27 d., 2011 m. liepos 5 d. ir 2011 m. rugpjūčio 19 d. raštais Rumunija pateikė savo pastabas dėl sprendimo pradėti procedūrą.

⁽¹⁾ OL C 207, 2011 7 13, p. 3.⁽²⁾ D kategorijos oro uostams, t. y. oro uostams, kuriuose keleivių srautas yra mažesnis negu 1 mln. keleivių, apibrėžtiems 2005 m. gairėse dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti (OL C 312, 2005 12 9, p. 1).⁽³⁾ Oficiali tyrimo procedūra susijusi su viešojo finansavimo schema, apie kurią buvo pranešta ir kuri skirta mažųjų regioninių oro uostų infrastruktūros plėtrai remti, taip pat su tam tikriems oro uostams skirtu viešuoju finansavimu, skirtu veiklos nuostoliams padengti.⁽⁴⁾ Žr. 1 išnašą.

- (8) Komisija gavo trijų suinteresuotųjų šalių – oro vežėjo *Carpatair*, Klužo-Napokos oro uosto ir Rumunijos oro uostų asociacijos (toliau – AAR) – pastabas.
- (9) 2011 m. rugsėjo 16 d. raštu Komisija suinteresuotųjų šalių pastabas persiuntė Rumunijai.
- (10) 2011 m. liepos 25 d. raštu Rumunija atšaukė savo pranešimą dėl planuojamos investicijų į Rumunijos mažųjų regioninių oro uostų infrastruktūrą finansavimo schemos. Rumunija įsipareigojo tokius oro uostus finansuoti laikydama Komisijos sprendimo 2005/842/EB dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies (dabar – SESV 106 straipsnio 2 dalies) taikymo (toliau – 2005 m. sprendimas dėl VESP) ⁽⁵⁾. Taigi 2011 m. spalio 31 d. Komisija užbaigė savo tyrimą dėl tos priemonės. Oficiali tyrimo procedūra, susijusi su 2007–2009 m. laikotarpiu Rumunijos regioniniams oro uostams suteiktu viešuoju finansavimu, liko neužbaigta.
- (11) 2014 m. balandžio 4 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* buvo paskelbtos Komisijos gairės dėl valstybės pagalbos oro uostams ir oro transporto bendrovėms (toliau – 2014 m. aviacijos gairės) ⁽⁶⁾. Jomis pakeistos 2005 m. gairės dėl oro uostų finansavimo ir valstybės pagalbos oro transporto bendrovių veiklai iš regioninių oro uostų pradėti (toliau – 2005 m. aviacijos gairės).
- (12) 2014 m. balandžio 15 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* buvo paskelbtas pranešimas, kuriuo valstybės narės ir suinteresuotosios šalys pakviestos per mėnesį nuo paskelbimo dienos pateikti pastabų dėl 2014 m. aviacijos gairių taikymo šioje byloje. Komisija negavo nė vieno atsakymo į tą kvietimą.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS (PAGALBOS) APRAŠYMAS

2.1. GINČIJAMOS PRIEMONĖS

- (13) Kaip jau minėta, teikdama pranešimą apie investicijas į mažųjų regioninių oro uostų infrastruktūrą, Rumunija Komisijai pranešė, kad dauguma Rumunijos regioninių oro uostų yra nuostolingi ir kad jų veiklos nuostoliai kasmet dengiami valstybės lėšomis.
- (14) 1 lentelėje pateikiamas Rumunijos pateiktas 2007–2009 m. laikotarpiu D kategorijos oro uostams ⁽⁷⁾ suteikto viešojo finansavimo sąrašas.

1 lentelė

13 regioninių oro uostų suteiktas viešasis finansavimas (tūkst. RON)

Oro uostas	2007 m.	2008 m.	2009 m.	Iš viso
Arado	2 900	3 400	4 041	10 341
Bakeu	3 730,99	1 765,52	394,14	5 890,65
Baja Marės	2 620	6 977	6 135	15 732
Klužo-Napokos	34 927	43 500	44 500	122 927
Krajovos	6 505,33	8 377,08	25 099	39 981,38

⁽⁵⁾ 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimo 2005/842/EB dėl EB sutarties 86 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas (OL L 312, 2005 11 29, p. 67).

⁽⁶⁾ OL C 99, 2014 4 4, p. 3.

⁽⁷⁾ Žr. 2 išnašą.

Oro uostas	2007 m.	2008 m.	2009 m.	Iš viso
Jasų	19 843,12	12 314,89	7 812,15	39 970,16
Oradijos	3 160	6 021	5 450	14 631
Satu Marės	3 890	3 460	2 676	10 026
Sibijaus	13 889	66 818	13 545	94 252
Sučavos	5 812,43	5 464,52	4 614,07	15 918,02
Tirgu Murešo	4 083,30	18 175,60	15 573,65	37 832,55
Tulčos	11 651	16 921	2 069	30 641
Konstancos	25 054,85	17 042,27	10 161,42	52 258,54
IŠ VISO	138 067,02	210 236,88	142 070,43	490 401,3

- (15) Preliminarus vertinimo etape Rumunija nurodė, kad šis finansavimas daugiausia prilygtų pagalbai, kuriai remiantis 2005 m. sprendimu dėl VESP nebūtų taikomas reikalavimas pranešti. Vienintelė išimtis būtų Timišoaros oro uostui suteiktas viešasis finansavimas. Tą finansavimą Komisija tiria byloje Nr. SA.31662 ⁽⁸⁾.
- (16) Visų pirma Rumunija tvirtino, kad regioniniams oro uostams kasmet teiktas viešasis finansavimas buvo kompensacija už visuotinės ekonominės svarbos paslaugos (toliau – VESP) teikimą. Šiuo požiūriu ši priemonė būtų atitikusi visas 2005 m. sprendimu dėl VESP nustatytas sąlygas, t. y.:
- užduotis teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą oro uostų valdytojams buvo pavesta Vyriausybės sprendimu Nr. 398/1997, kuriuo, be kita ko, nustatyti įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas, kompensacijos apskaičiavimo kriterijai ir tvarka, kaip išvengti kompensacijos permokos;
 - Metinis keleivių srautas oro uostuose neviršijo 1 000 000 keleivių.
- (17) Vyriausybės sprendime Nr. 398/1997 numatytas Susisieikimo ministerijai priklausančių regioninių oro uostų nuosavybės teisių perdavimas vietos apygardų taryboms ir tų oro uostų statuso keitimas iš statuso „regii autonome“, susijusio su nacionalinės svarbos ypatumais, į statusą „regii autonome“, susijusį su vietos svarbos ypatumais. Į šį sprendimą, be kita ko, įtrauktos nuostatos, susijusios su jų turto, biudžetu ir personalu. Sprendimo prieduose išdėstytos nuostatos dėl oro uostų organizacinės struktūros ir finansavimo. Prieduose taip pat išvardyta oro uostų valdytojų veikla (pvz., oro uostų infrastruktūros valdymas, antžeminių paslaugų organizavimas ir teikimas, orlaivių, keleivių ir, be kita ko, oro uostų veiklos saugumo užtikrinimas, kilimo ir tūpimo takų, riedėjimo takų, peronų ir įrangos tobulinimas, priežiūra ir modernizavimas ir kt.), tačiau ši veikla nėra apibūdinta kaip oro uostų valdytojams nustatyti įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas. Šis veiklos sąrašas visuotinai taikomas visiems atitinkamiems oro uostams, t. y. kiekvienam oro uostui nenustatyta atskiro sąrašo. Rumunija tvirtino, kad ši veikla, t. y. bendras atitinkamų oro uostų valdymas, turėtų būti laikoma VESP ir kad šios priemonės suderinamumas turėtų būti vertinamas pagal Sutarties 106 straipsnį.
- (18) Dėl oro uostų finansavimo Vyriausybės sprendime Nr. 398/1997 nustatyta, kad atitinkamų oro uostų veiklos ir kapitalo išlaidos bus dengiamos iš nuosavų išteklių, papildytų viešuoju finansavimu. Rumunijos institucijos tvirtina, kad taikant šį mechanizmą išvengiama kompensacijos permokos, kadangi oro uostai gali gauti tik visoms išlaidoms padengti būtiną sumą, taigi yra išvengiama kompensacijos permokos.
- (19) Be to, Rumunijos institucijos atkreipė dėmesį į tai, kad pagal 2005 m. aviacijos gairių 34 punktą ir 53 punkto iv papunktį su pagrindine oro uostų veikla tiesiogiai nesusijusi veikla nėra subsidijuojama.

⁽⁸⁾ Rumunija – Valstybės pagalba SA.31662 (11/C) (ex CP 237/10) – Timišoaros tarptautinis oro uostas – Wizz Air – Kvietimas teikti pastabas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalį (OL C 270, 2011 9 13, p. 11).

- (20) Vienam iš 1 lentelėje išvardytų oro uostų – Konstancos oro uostui – Vyriausybės sprendimas Nr. 398/1997 netaikomas. Rumunijos institucijos paaiškino, kad pagal Vyriausybės sprendimą Nr. 523/1998 viešasis finansavimas šiam oro uostui suteiktas kaip kompensacija už įpareigojimų teikti viešąsias paslaugas vykdymą. Šiame sprendime nustatyta, kad *Societatea Națională „Aeroportul Internațional Constanța“* yra valstybei priklausanti akcinė bendrovė ir kad senasis juridinis subjektas (*„Regia Autonomia Aeroportul Internațional Constanța – Mihail Kogalniceanu“*) panaikinamas. Sprendime ir jo prieduose numatytos nuostatos dėl oro uosto turto, organizacinės struktūros bei finansavimo ir pateiktas veiklos, kurią turi vykdyti oro uosto valdytojas (pvz., oro uosto infrastruktūros valdymas, antžeminių paslaugų organizavimas ir teikimas, keleivių, orlaivių ir kt. saugumo užtikrinimas, kilimo ir tūpimo takų, riedėjimo takų, peronų ir kt. priežiūra), sąrašas. Ši veikla nėra apibūdinta kaip oro uosto valdytojui nustatyti įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas. Dėl finansavimo Vyriausybės sprendime Nr. 523/1998 nustatyta, kad, atsižvelgiant į finansuotino turto ir išlaidų rūšį, išlaidos bus finansuojamos iš nuosavų išteklių ir paskolų arba iš nuosavų išteklių, papildytų viešuoju finansavimu, arba tik valstybės lėšomis⁽⁹⁾. Rumunijos institucijos taip pat nurodė, kad šis oro uostas yra Rumunijos ir JAV karinė bazė, taigi jo veiklos tęstinumas laikomas strateginiu nacionalinio saugumo tikslu.

2.2. PAGALBĄ TEIKIANČIOS INSTITUCIJOS

- (21) Valstybės valdomam oro uostui (Konstancos) aptariamas finansavimas teikiamas iš valstybės biudžeto. Viešąjį finansavimą likusiems oro uostams, kurių nuosavybės teisė Vyriausybės sprendimu Nr. 398/1997 buvo perduota vietos institucijoms, suteikė vietos institucijos, pasitelkdamos vietos išteklius.

2.3. PAGALBOS GAVĖJAI

- (22) Pagalbos gavėjai yra Rumunijos Arado, Bakeu, Baja Marės, Klužo-Napokos, Krajovos, Jasų, Oradijos, Satu Marės, Sibijaus, Sučavos, Turgu Murešo, Tulčos ir Konstancos oro uostų operatoriai.
- (23) 2 lentelėje nurodytas keleivių srautas atitinkamuose oro uostuose vertinamu 2007–2009 m. laikotarpiu, taip pat pastaraisiais metais (2013–2015 m.).

2 lentelė

Keleivių srautas trylikoje oro uostų

Oro uostas	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.
Arado	67 183	128 835	88 147	40 855	28 405	8 623
Bakeu	114 323	119 657	195 952	307 488	313 376	364 727
Baja Marės	15 334	22 468	24 983	16 568	21 560	19 228
Klužo-Napokos	390 434	752 181	834 400	1 035 438	1 179 161	1 485 937
Krajovos	5 113	13 021	13 977	40 291	138 886	116 947
Jasų	126 334	145 933	148 538	231 933	273 047	381 603
Oradijos	35 805	38 913	39 108	38 805	36 501	8 118

⁽⁹⁾ Vyriausybės sprendime Nr. 523/1998 numatyta, kad: i) su nuosavu turtu susijusios kapitalo išlaidos bus finansuojamos iš nuosavų išteklių, paskolų ir kitų šaltinių; ii) išlaidos, susijusios su naujo viešojo turto kūrimu, taip pat su esamo viešojo turto plėtimu ir modernizavimu, bus dengiamos iš valstybės biudžeto; iii) iki naujojo juridinio subjekto sukūrimo dienos Vyriausybės patvirtintų oro uosto investicijų finansavimas bus užtikrintas pasitelkiant nuosavus išteklius, papildytus viešuoju finansavimu; iv) iki naujojo juridinio subjekto įsteigimo neįvykdyti mokėjimo įsipareigojimai dėl investicijų, susijusių su privačiuoju turtu, bus dengiami iš nuosavų išteklių, papildytų viešuoju finansavimu; v) iki naujojo juridinio subjekto įsteigimo neįvykdyti su naujo viešojo turto kūrimu arba esamo tokio turto modernizavimu susiję mokėjimo įsipareigojimai bus dengiami iš valstybės biudžeto.

Oro uostas	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.
Satu Marès	5 883	7 298	11 101	16 195	12 644	17 375
Sibijaus	105 654	141 032	154 160	189 152	215 951	278 403
Sučavos	20 909	23 591	32 590	20 054	219 (!)	2 359
Tirgu Murešo	157 531	70 349	84 120	356 699	343 521	335 993
Tulčos	1 029	4 032	854	1 894	1 311	394
Konstancos	48 705	67 227	73 664	70 090	154 320	71 165

(!) Oro uostas buvo atidarytas tik sausio mėn.

- (24) Tik penkis (Arado, Baja Marès, Satu Marès, Konstancijos ir Oradijos) iš 13 oro uostų nuo kito ES oro uosto skyrė ne didesnis nei 100 kilometrų atstumas ir jie buvo pasiekiami per 60 minučių. Arado oro uostas yra už 50 kilometrų nuo Timišoaros oro uosto ir yra pasiekiamas per 40 minučių. Baja Marès ir Satu Marès oro uostus skiria 76 kilometrų atstumas, įveikiamas per 1 val. 10 min. Konstancos oro uostas yra už 45 kilometrų nuo Tuzlos oro uosto ir yra pasiekiamas per 30 minučių. Oradijos oro uostas yra už 80 kilometrų nuo Vengrijoje esančio Debreceno oro uosto ir pasiekiamas maždaug per 1 val. 30 min.

3 lentelė

Atstumas iki artimiausių oro uostų ir kelionės į juos trukmė

Oro uostas	Artimiausias kaimyninis oro uostas	Atstumas (km)	Kelionės trukmė
Arado	Timišoaros	50	0 val. 40 min.
Bakeu	Jasų	138	2 val.
Baja Marès	Satu Marès	76	1 val. 10 min.
Klužo-Napokos	Tirgu Murešo	104	1 val. 27 min.
Krajovos	Sibijaus	223	3 val. 28 min.
Jasų	Bakeu	128	2 val.
Satu Marès	Baja Marès	76	1 val. 10 min.
Sibijaus	Tirgu Murešo	124	1 val. 46 min.
Sučavos	Jasų	170	2 val. 45 min.
Tirgu Murešo	Klužo-Napokos	107	1 val. 45 min.
Tulčos	Konstancos	111	1 val. 30 min.
Konstancos	Tuzlos	45	0 val. 30 min.
Oradijos	Debreceno (Vengrija)	80	1 val. 30 min.

- (25) Dėl oro uostų, kuriuos nuo kito oro uosto skiria mažesnis nei 100 kilometrų atstumas ir kurie yra pasiekiami per trumpiau nei 60 minučių, Rumunijos institucijų buvo paprašyta pateikti išsamią informaciją apie atitinkamų oro uostų ypatybes, jei jų yra, kuriomis būtų galima pagrįsti prielaidą, kad tie oro uostai veikia skirtingose pasiekiamumo zonose, apibrėžtose 2014 m. aviacijos gairėse ⁽¹⁰⁾.
- (26) Atsakydama į šį Komisijos prašymą, Rumunija paaiškino šiuos dalykus ⁽¹¹⁾:

ARADO IR TIMIŠOAROS ORO UOSTAI

- (27) Iš Arado oro uosto ir į jį galima vykdyti vidaus ir tarptautinius keleivinius ir krovinius skrydžius ir jame įrengtas 1 800 × 45 metrų kilimo ir tūpimo takas. Šis oro uostas pajėgus aptarnauti iki 200 keleivių per valandą. Oro uostas aprūpintas kokybiška technine įranga. Rumunijos teigimu, tuo metu, kai buvo teikiama ši informacija, vietos institucijos, be kita ko, vadovaudamosi savo strateginiu tikslu šį oro uostą regiono vystymosi tikslais paversti įvairiarūšio keleivių ir krovinių vežimo centru, patvirtino finansavimą Arado oro uostui išplėsi ir modernizuoti.
- (28) 2007–2009 m. laikotarpiu šis oro uostas daugiausia dėmesio skyrė pigiems skrydžiams. Kelionis Europos kryptimis (į Veroną, Valensiją, Štutgartą, Barseloną ir Trevizą) skraidino *Blueair*, o 2008 m. balandžio–birželio mėn. skrydžius viena kryptimi (į Milaną) vykdė *Ryanair*.
- (29) Rumunijos institucijos Komisijai pateikė 2008 m. šio oro uosto parengtą to laikotarpio veiklos ir 2009–2020 m. laikotarpio keleivių srauto analizę.
- (30) Ši analizė parodė:
- su oro susisiekimu nesusijusios pajamos padidėjo nuo 0,7 mln. RON 2007 m. iki 1,3 mln. RON 2008 m.,
 - su oro susisiekimu susijusios pajamos padidėjo nuo 1,7 mln. RON 2007 m. iki 2,3 mln. RON 2008 m.,
 - antžeminių paslaugų pajamos padidėjo nuo 0,2 mln. RON 2007 m. iki 1 mln. RON 2008 m.,
 - oro uostui suteiktas viešasis finansavimas padidėjo nuo 2,4 mln. RON 2007 m. iki 3,4 mln. RON 2008 m.
- (31) Pagal šią analizę oro uostas kaip svarbiausiu jo veiklos augimą skatinusiu veiksniumi daugiausia klijovėsi pigių skrydžių eismu: 2008 m. 88 % viso keleivių srauto teko reguliariesiems skrydžiams, kuriuos vykdė *Blue Air*, o 11 % – *Ryanair* skrydžiams. Šioje analizėje buvo padaryta prielaida, kad pritraukus naują pigių skrydžių bendrovę – *EasyJet*, – bus užtikrinta didesnė oro transporto bendrovių maršrutų įvairovė.
- (32) Analizėje pateiktose prognozėse buvo numatyta, kad, remiantis optimistiniu scenarijumi, iki 2020 m. keleivių srautas Arado oro uoste nuo 128 834 keleivių 2008 m. padidės iki 1 064 116 keleivių.
- (33) Timišoaros oro uoste keleivių srautas nuo 859 329 keleivių 2007 m. padidėjo iki 886 083 keleivių 2008 m. ir 991 758 keleivių 2009 m. 2007–2009 m. savo regioninį centrą šiame oro uoste buvo įkūrusi *Carpatair*, regioninė visas paslaugas teikianti oro transporto bendrovė, vykdžiusi skrydžius maždaug 32 vidaus ir Europos kryptimis. Savo paslaugas šiame oro uoste teikė ir kitos oro transporto bendrovės, kaip antai *Tarom*, *Lufthansa*, *Austrian Airlines*, *Malev*, *Alitalia*, *Moldavian Airlines*, *Alpi Eagles*, *Skyeurope Airlines* ir *Wizzair*.

BAJA MARĖS IR SATU MARĖS ORO UOSTAI

- (34) Dėl Baja Marės oro uosto kilimo ir tūpimo tako ypatumų jame gali reguliariai tūpti ir kilti orlaiviai, kuriuose, vykdant trumpojo nuotolio skrydžius, įrengtos ne daugiau kaip 75 keleivių vietos.
- (35) Dėl Satu Marės oro uosto kilimo ir tūpimo tako ypatumų jame gali tūpti ir kilti orlaiviai, kuriuose, vykdant vidutinio nuotolio skrydžius, yra iki 180 sėdimų vietų keleiviams. Šis oro uostas pajėgus aptarnauti iki 100 keleivių per valandą.

⁽¹⁰⁾ 2015 m. vasario 19 d. Komisijos raštas.

⁽¹¹⁾ 2015 m. kovo 19 d. ir 2016 m. birželio 24 d. Rumunijos raštai.

KONSTANCOS IR TUZLOS ORO UOSTAI

- (36) Tuzlos oro uoste įrengtas žolės ruožas, kuriame tupia ir kyla maži orlaiviai (t. y. kurių didžiausia kilimo masė nesiekia 5 700 kg ⁽¹²⁾), ir jame nėra radijo navigacijos sistemos. 2007–2009 m. laikotarpiu orlaivių, kurių didžiausia kilimo masė – 5 700 kg, pakilimų iš Konstancos oro uosto ir nutūpimų jame skaičius buvo gerokai mažesnis (vertinamu laikotarpiu – 5–16 kartų mažesnis) negu Tuzlos oro uoste. Tuzlos oro uoste daugiausia vykdomi specializuoti skrydžiai, o Konstancos oro uoste aptarnaujami komerciniams skrydžiams naudojami vidutinio dydžio ir dideli orlaiviai.

ORADIJOS IR DEBRECENO ORO UOSTAI

- (37) Debreceno oro uostas (Vengrijoje) yra už 80 kilometrų nuo Oradijos oro uosto, tačiau greičiausiai iki jo galima nuvažiuoti per 1 val. 30 min., nes iš Rumunijos, kuri nepriklauso Šengeno erdvei, važiuojant į Šengeno erdvei priklausančią Vengriją sienos perėjimo punktuose vykdoma pasų kontrolė. 2007 m. Debreceno oro uostas aptarnavo 42 900 keleivių, 2008 m. – 42 650 keleivių, o 2009 m. – 25 060 keleivių. 2007–2009 m. šie du oro uostai taikė skirtingus verslo modelius, nes Debreceno oro uostas buvo sutelkęs dėmesį į užsakomuosius skrydžius (pigių skrydžių ėmė daugėti tik pastaraisiais metais), o Oradijos oro uostas daugiausia dėmesio skyrė regioninių ir nacionalinių visas paslaugas teikiančių oro vežėjų vykdytiems vidaus skrydžiams.

2.4. BIUDŽETAS

- (38) Bendras vertinamos priemonės biudžetas – 490 401,3 tūkst. RON, kaip išsamiai nurodyta 1 lentelėje.

2.5. KITOS NEBAIGTOS TYRIMO PROCEDŪROS

- (39) 2015 m. liepos 31 d. Komisija pradėjo dvi oficialias tyrimo procedūras dėl, be kita ko, kitokių nei įtrauktosios į šį tyrimą, kuriam skirtas šis sprendimas, viešojo finansavimo priemonių, 2010–2014 m. laikotarpiu suteiktų Klužo-Napokos oro uostui ⁽¹³⁾ ir 2011–2014 m. suteiktų Tirgu Murešo oro uostui ⁽¹⁴⁾.

3. PAGRINDAS PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ

- (40) Kaip paaiškinta 4 konstatuojamojoje dalyje, sprendime pradėti procedūrą Komisija nusprendė pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl pagalbos, apie kurią pranešta, ir dėl 2007–2009 m. laikotarpiu suteikto viešojo finansavimo veiklos nuostoliams padengti. Rumunijai atšaukus savo pranešimą dėl planuojamos investicijų į infrastruktūrą finansavimo schemos, oficiali tyrimo procedūra, susijusi su 2007–2009 m. laikotarpiu Rumunijos regioniniams oro uostams suteiktu viešuoju finansavimu, liko neužbaigta (žr. 10 konstatuojamąją dalį).
- (41) Sprendime pradėti procedūrą Komisija laikėsi preliminarios nuomonės, kad šioje byloje nebuvo įvykdytos visos sąlygos, kad kompensacija už teikiamas VESP nebūtų laikoma Sutarties 107 straipsnyje apibrėžtu pranašumu.
- (42) Iš tiesų, pagal Sprendime *Altmark* ⁽¹⁵⁾ nustatytą ketvirtąjį kriterijų kompensacija turi neviršyti mažiausios veiksmingai veikiančiai įmonei būtinos sumos, kad nebūtų laikoma valstybės pagalba. Laikoma, kad šis kriterijus tenkinamas, jeigu kompensacijos gavėjai pasirenkami konkurso tvarka arba, jei konkursas neįvyksta, jeigu kompensacijos dydis nustatomas remiantis sąnaudų, kurių tipinė įmonė, tinkamai valdoma ir apsirūpinusi reikiamomis priemonėmis, kad atitiktų būtinus viešųjų paslaugų reikalavimus, patirtų vykdydama tuos įpareigojimus, atsižvelgiant į vykdančius tuos įpareigojimus gautas atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną, analize.

⁽¹²⁾ Palyginimui: „Embraer ERJ 135 ER“ turi 37 keleivių vietas, o jo didžiausia kilimo masė – 19 000 kg.

⁽¹³⁾ Byla SA. 32963 (2012/NN) (ex 2011/CP) Rumunija – Įmonei Wizz Air ir Klužo-Napokos oro uostui suteikta pagalba (OL C 104, 2016 3 18, p. 77).

⁽¹⁴⁾ Byla SA. 33769 (2015/NN) (ex-2011/CP) – Rumunija – Tirgu Murešo Transilvanijos oro uostui, įmonėms Wizz Air, Ryanair ir kitiems oro vežėjams galimai suteikta pagalba (OL C 104, 2016 3 18, p. 45).

⁽¹⁵⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00), ES:C:2003:415, 93 punktą. Taip pat žr. šio sprendimo 84–85 konstatuojamosiose dalyse pateiktą analizę.

- (43) Komisija laikėsi preliminarios nuomonės, kad ši sąlyga nebuvo įvykdyta, nes oro uostų gavėjų operatoriai nebuvo pasirinkti konkurso tvarka. Be to, Rumunija neteigė, kad kompensacija buvo nustatyta remiantis analize, kokių sąnaudų patirtų vidutinis gerai valdomas ir reikiamomis priemonėmis viešajai paslaugai teikti apsirūpinęs oro uosto operatorius.
- (44) Todėl Komisija manė, kad šia priemone gavėjams buvo suteiktas ekonominis pranašumas, ir padarė preliminarią išvadą, kad pagal Sutarties 107 straipsnį metinės veiklos subsidijos yra valstybės pagalba.
- (45) Komisija taip pat pažymėjo, kad Rumunija neginčijo, jog priemonė laikoma pagalba.
- (46) Kalbant apie priemonės suderinamumą, Komisija abejojo, kad buvo laikytasi 2005 m. sprendime dėl VESP nustatytų kriterijų ir dėl to oro uostams kasmet mokėtoms veiklos subsidijoms nebuvo taikytas pranešimo reikalavimas, kaip iš pradžių tvirtino Rumunija.
- (47) Šiuo klausimu Komisija pirma pažymėjo, kad 2005 m. sprendimą dėl VESP konkrečiais atvejais galima taikyti tik tada, jei atitinkamos paslaugos laikomos tikromis visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis ir valstybės narės yra atitinkamai aiškiai apibrėžtos.
- (48) Komisija laikėsi nuomonės, kad šiuo atveju Rumunija pateikė nepakankamai informacijos, kuria remiantis būtų galima pagrįsti, kad trylikos regioninių oro uostų veikimas turėtų būti laikomas VESP, nes tų oro uostų aptarnaujami regionai būtų nepakankamai sujungti su likusia šalies dalimi, jeigu būtų kliaujamasi vien rinkos jėgomis.
- (49) Komisija taip pat manė, kad valstybė narė nesugebėjo aiškiai apibrėžti, kad oro uostų paslaugos yra visuotinės ekonominės svarbos paslaugos. Komisija laikėsi preliminarios nuomonės, kad viena iš priežasčių, kodėl Rumunijos regioniniai oro uostai yra nuostolingi, galėtų būti susijusi su akivaizdžiu jų veiklos dubliavimusi toje pačioje pasiekiamumo zonoje. Šiuo tikslu Komisija pažymėjo, kad keleivių srautas keliuose iš šių oro uostų nesiekia 50 000 keleivių per metus, o juos skiriantis tiesioginis atstumas yra mažesnis nei 100 kilometrų.
- (50) Todėl Komisija laikėsi nuomonės, kad viešosios paslaugos apibrėžtis nėra pakankamai aiški ir joje gali būti padaryta akivaizdi klaida, kadangi oro uostų veikla galėjo būti apibrėžta kaip VESP, nors iš esmės galbūt nereikėjo tinkamo susisiekimo užtikrinti tarp kiekvieno oro uosto pasiekiamumo zonos ir likusios šalies dalies.
- (51) Komisija taip pat abejojo, kad buvo visapusiškai laikytasi 2005 m. sprendimo dėl VESP 4 straipsnyje nustatytų reikalavimų dėl pavidimo akto turinio.
- (52) Galiausiai Komisija pažymėjo, kad, nors Rumunijos institucijos patvirtino, jog buvo subsidijuojama tik pagrindinė oro uostų veikla, nėra pakankamai aišku, ar faktiškai buvo subsidijuotos tik reikalavimus atitinkančios veiklos sąnaudos. Pavedimo aktuose nebuvo numatyta jokių konkrečių nuostatų, pagal kurias tinkamomis finansuoti būtų pripažintos tik pagrindinės oro uostų veiklos sąnaudos.

4. RUMUNIJOS PASTABOS

- (53) Rumunijos pastabos dėl sprendimo pradėti procedūrą buvo daugiausia susijusios su Komisijos pareikštomis abejonėmis dėl valstybės pagalbos schemos, skirtos oro uostų, kurių metinis keleivių srautas yra mažesnis nei 1 mln. keleivių, infrastruktūrai finansuoti. Pranešimas apie šią schemą buvo atšauktas.
- (54) Dėl Rumunijos regioniniams oro uostams suteikto viešojo finansavimo Rumunija, atsižvelgusi į Komisijos pareikštą nuomonę, kad tam tikruose regionuose yra aiškiai per daug oro uostų ir tai gali trukdyti plėtoti aptariamus oro uostus, pareiškė, kad padėtų regioniniuose oro uostuose (nedidelį transporto srautą, dėl kurio jie negali pasiekti pelningumo lygio) visų pirma lėmė regionų, kuriuose veikė tie oro uostai, išsivystymo lygis, o ne atstumas iki kaimyninių oro uostų.
- (55) Dėl viešojo finansavimo, suteikto remiantis Vyriausybės sprendimu Nr. 398/1997, Rumunija paaiškino, kad, priešingai negu nurodyta sprendime pradėti procedūrą, sumos nėra mokamos metų pradžioje remiantis sąnaudų prognozėmis, o perteklius, jei jis yra, nėra gražinamas valstybei finansinių metų pabaigoje, nes toks finansavimas, kuris yra tinkamai pagrindžiamas ir neviršija patvirtinto biudžeto, suteikiamas tuo metu, kai vykdoma atitinkama veikla.

5. SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PASTABOS

5.1. CARPATAIR PASTABOS

- (56) Įmonės *Carpatair* pastabos iš dalies susijusios su Timišoaros oro uostui ir įmonei *Wizz Air* skirtu viešuoju finansavimu. Kaip paaiškinta 15 konstatuojamojoje dalyje, Timišoaros oro uostui ir įmonei *Wizz Air* skirtam viešajam finansavimui taikoma kita oficiali tyrimo procedūra ⁽¹⁶⁾. Taigi toliau Komisija apibendrins tik šiai bylai aktualias *Carpatair* pastabas.
- (57) *Carpatair* tvirtina, kad veiklos pagalba paprastai laikoma neteisėta ir prieštaraujanti ES interesams ir turėtų būti suteikiama tik išimtinėmis aplinkybėmis. *Carpatair* nuomone, veiklos pagalbos oro uostams teikimas sektoriui darytų neigiamą poveikį, nes:
- taip būtų skatinama nesąžininga konkurencija tarp ES oro uostų, o valstybės pagalbą gaunantis oro uostas galėtų pritraukti oro vežėjus, siūlydamas jiems oro uosto mokesčių nuolaidas. Pagalbos negaunantys oro uostai negalėtų veiksmingai konkuruoti dėl vežėjų;
 - šia priemone veiklos pagalbą gaunantys oro uostai būtų skatinami suteikti dideles oro uosto mokesčių nuolaidas, kurios nebūtų suteiktos, jeigu oro uostai veiktų rinkos sąlygomis.
- (58) *Carpatair* atkreipia dėmesį į tai, kad veiklos pagalba daro neigiamą poveikį oro transporto ir oro uosto paslaugų rinkoms, nes skatina nesąžiningą konkurenciją tarp oro uostų, o galiausiai ir nesąžiningą konkurenciją tarp tuose oro uostuose veikiančių oro transporto bendrovių. Taigi veiklos pagalba lemia nesąžiningą konkurenciją tarp Rumunijos oro uostų ir taip pat daro neigiamą poveikį kaimyninių šalių, kaip antai Vengrijos, oro uostams.

5.2. AAR PASTABOS

- (59) AAR – tai pelno nesiekiantis privatinės teisės reglamentuojamas juridinis subjektas, atstovaujantis Rumunijos civiliniams oro uostams.
- (60) AAR pastabose dėl sprendimo pradėti procedūrą daugiausia dėmesio skirta aspektams, susijusiems su infrastruktūrai finansuoti skirta valstybės pagalbos schema. Iš esmės AAR tvirtina, kad daugumos Rumunijos regioninių oro uostų infrastruktūrą būtina atnaujinti ir ji yra gerokai prastesnė negu kitų ES valstybių narių oro uostų infrastruktūra. AAR teigimu, viešojo finansavimo skyrimą oro uostų infrastruktūros atnaujinimui būtų galima pagrįsti tuo, kad Rumunijoje nėra tinkamų ir patikimų transporto alternatyvų (nėra nei greitkelių, nei greitųjų traukinių).

5.3. KLUŽO-NAPOKOS ORO UOSTO PASTABOS

- (61) Klužo-Napokos oro uosto teigimu, viešasis finansavimas, kurį jam suteikė vietos taryba, buvo skirtas tik neekonominei veiklai subsidijuoti, todėl nepateko į Sutarties 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- (62) Visų pirma, nagrinėjamomis sumomis, matyt, buvo siekiama padengti tam tikros oro uosto patalpose vykdomos neekonominės veiklos (kaip antai pasienio kontrolės, specialiųjų pajėgų brigados, muitinės, policijos, specialiojo aviacijos padalinio) sąnaudas, taip pat sąnaudas, susijusias su pagalbine infrastruktūra ir įranga, įskaitant infrastruktūros priežiūrą, atnaujinimą ir valdymą, sąnaudas, susijusias su oro uosto teikiamomis pagalbėmis paslaugomis, gaisrų prevencijos, skubios pagalbos ir saugos priemonėmis. Pasak Klužo-Napokos oro uosto, atsakomybė už tas sąnaudas tenka valstybei, vykdančiai savo, kaip valstybės institucijos, oficialius įgaliojimus, todėl tos sąnaudos nepatenka į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį.
- (63) Oro uostas taip pat pareiškė, kad 2007–2009 m. laikotarpiu jis nepatyrė jokių veiklos nuostolių.

6. RUMUNIJOS PASTABOS DĖL SUINTERESUOTŪJŲ ŠALIŲ PASTABŲ

- (64) 2011 m. spalio 17 d. raštu Rumunija Komisijai pateikė savo pastabas dėl pastabų, kurias, vykstant tyrimui, pateikė suinteresuotosios šalys.

⁽¹⁶⁾ Žr. 8 išnašą.

- (65) Nors šios pastabos buvo išimtinai susijusios su valstybės pagalbos investicijoms į infrastruktūrą schema, apie kurią buvo pranešta, kai kurios iš tų pastabų yra svarbios vertinant šiame sprendime nagrinėjamas veiklos subsidijas. Tos pastabos apibendrintos toliau.
- (66) Rumunija tvirtina, kad metinis keleivių srautas daugumoje Rumunijos regioninių oro uostų nesiekia 50 000 keleivių ir iki 2015 m. nė vienas iš šių oro uostų neviršys 300 000 keleivių srauto lygio. Remdamasi tuo, Rumunija laikosi nuomonės, kad viešąja parama tiems oro uostams vargu ar būtų padarytas poveikis konkurencijai ar iškreipta valstybių narių tarpusavio prekyba.
- (67) Atstumas tarp tų oro uostų, pasak Rumunijos, taip pat nepadarytų jokio poveikio jų plėtrai. Taip yra dėl to, kad net ir tais atvejais, kai tiesioginis atstumas tarp oro uostų nesiekia 100 kilometrų, kelionė iš vieno oro uosto į kitą paprastai trunka ilgiau nei 2 valandas, taigi nagrinėjami oro uostai vienas kitam nedaro jokio konkurencinio spaudimo.

7. PAGALBOS ĮVERTINIMAS

- (68) Kaip paaiškinta 10 konstatuojamojoje dalyje, Rumunijai atšaukus savo pranešimą dėl planuojamos investicijų į infrastruktūrą finansavimo schemos, oficiali tyrimo procedūra, susijusi su 2007–2009 m. laikotarpiu Rumunijos regioniniams oro uostams teiktu viešuoju finansavimu, liko neužbaigta. Taigi toliau pateikiamas įvertinimas yra susijęs su ta priemone.
- (69) Atsižvelgdama į 2015 m. liepos 31 d. priimtus sprendimus pradėti oficialų tyrimą dėl Klužo-Napokos ir Tirgu Murešo oro uostų (žr. 39 punktą), Komisija mano, kad būtų tinkama užbaigti šį tyrimą visų į jį įtrauktų oro uostų atžvilgiu, išskyrus Klužo-Napokos ir Tirgu Murešo oro uostus. Tyrimą SA.30931 dėl tų dviejų oro uostų Komisija ketina užbaigti kartu su 2015 m. liepos 31 d. pradėtais tyrimais. Taigi toliau pateikiamas įvertinimas taikomas tik priemonėms, suteiktoms 11 kitų oro uostų.

7.1. PAGALBOS BUVIMAS

- (70) Remiantis Sutarties 107 straipsnio 1 dalimi, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuria, remiant tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipoma arba gali būti iškraipoma konkurencija, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, išskyrus tuos atvejus, kai Sutartyje nustatyta kitaip.
- (71) Turi būti laikomasi visų sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytų kriterijų. Todėl norint nustatyti, ar nagrinėjamos priemonės yra valstybės pagalba, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje, jos turi atitikti visas toliau išdėstytas sąlygas. Konkrečiai, finansinė parama:
- a) teikiama valstybės arba iš valstybinių išteklių,
 - b) ja palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba,
 - c) iškraipo arba gali iškraipyti konkurenciją,
 - d) paveikia valstybių narių tarpusavio prekybą.

7.1.1. *Ekonominė veikla ir įmonės apibrėžtis*

- (72) Remiantis susiformavusia teismo praktika, Komisija pirmiausia privalo nustatyti, ar oro uostų valdytojai yra įmonės pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį. Įmone vadinamas bet kuris subjektas, kuris vykdo ekonominę veiklą, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdo⁽¹⁷⁾. Bet kuri veikla, kurią vykdant tam tikroje rinkoje yra siūlomos prekės arba paslaugos, yra ekonominė veikla.
- (73) Sprendime *Leipcigo ir Halės oro uostas* Bendrasis Teismas konstatavo, kad nuo Sprendimo *Aéroports de Paris* priėmimo dienos (2000 m. gruodžio 12 d.) galimybė valstybės pagalbos taisyklės taikyti oro uostų infrastruktūros finansavimui nebegali būti atmetama.

⁽¹⁷⁾ 1991 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Höfner ir Elser prieš Macrotron* (C-41/90), ES:C:1991:161, 21 punktą; 1993 m. vasario 17 d. Sprendimo *Poucet ir Pistre prieš AGF ir Cancava* (C-160/91), ES:C:1993:63, 17 punktą; 1998 m. birželio 18 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją* (C-35/96), ES:C:1998:303, 36 punktą.

- (74) Todėl Komisija konstatuoja, kad bent nuo 2000 m. gruodžio 12 d. oro uosto valdytojas vykdo ekonominę veiklą ir yra įmonė, apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje (taip pat žr. 2014 m. aviacijos gairių 29 punktą).

7.1.2. *Viešosios politikos sritis*

- (75) Nors oro uostų valdytojus pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį bent nuo 2000 m. gruodžio 12 d. reikia laikyti įmonėmis, būtina priminti, kad ne visa oro uosto valdytojo veikla būtinai yra ekonominio pobūdžio (taip pat žr. 2014 m. aviacijos gairių 34 punktą) ⁽¹⁸⁾.
- (76) Teisingumo Teismas nustatė, kad veikla, už kurią atsakomybė paprastai tenka valstybei, vykdančiai savo, kaip valstybės institucijos, oficialius įgaliojimus, nėra ekonominio pobūdžio ir nepatenka į su valstybės pagalba susijusių taisyklių taikymo sritį.
- (77) Todėl į viešosios politikos sritį patenkančios veiklos arba su tokia veikla tiesiogiai susijusios infrastruktūros finansavimas paprastai nėra valstybės pagalba ⁽¹⁹⁾. Oro uoste vykdoma veikla, kaip antai oro eismo kontrolė, policijos veikla, muitinės veikla, gaisrų gesinimas ir veikla, susijusi su civilinės aviacijos apsauga nuo neteisėtos veikos, ir investicijos į tokias veiklas vykdyti reikalingą infrastruktūrą ir įrangą paprastai yra neekonominio pobūdžio (taip pat žr. 2014 m. aviacijos gairių 35 punktą) ⁽²⁰⁾.
- (78) Tačiau dėl neekonominio pobūdžio veiklos viešojo finansavimo neturi būti netinkamai diskriminuojami oro vežėjai ir oro uostus valdančios įmonės. Iš tiesų, pagal nusistovėjusią teismų praktiką valdžios institucijos, sudarydamos sąlygas, kad įmonėms nereikėtų padengti su jų vykdoma ekonomine veikla susijusių išlaidų, suteikia joms pranašumą ⁽²¹⁾. Todėl jeigu tam tikroje teisinėje sistemoje yra normalu, kad oro transporto bendrovė arba oro uostų valdytojai padengia tam tikrų paslaugų sąnaudas, tačiau kai kurioms oro transporto bendrovėms arba oro uostų valdytojams, teikiantiems tas pačias paslaugas tam tikrų valdžios institucijų vardu, šių sąnaudų dengti nereikia, tokiu atveju pastarieji naudojami pranašumu, net jei pačios paslaugos nėra laikomos ekonomine veikla (taip pat žr. 2014 m. aviacijos gairių 37 punktą).
- (79) Rumunija niekada netvirtino, kad finansavimu, suteiktu kuriam nors iš regioninių oro uostų, kuriems taikomas šis sprendimas, buvo dengiamos sąnaudos, kurias būtų galima priskirti prie viešosios politikos srities sąnaudų. Be to, atliekant tyrimą to netvirtino ir nė vienas iš oro uostų operatorių, išskyrus Klužo-Napokos oro uostą. Iš esmės kompensavimo mechanizmu siekiama dengti oro uostų pajamų ir nuostolių skirtumą, neatskiriant viešosios politikos srities sąnaudų ir kitų rūšių sąnaudų. Dėl Klužo-Napokos ir Tirgu Murešo oro uostų į šį klausimą šiame sprendime galima neatsakyti, nes dėl tų oro uostų atliekamas tyrimas šiuo sprendimu nėra užbaigiamas. Dėl kitų oro uostų Komisija daro išvadą, kad šiomis priemonėmis nėra kompensuojamos viešosios politikos srities sąnaudos.

7.1.3. *Valstybės ištekliai ir priskirtinumas valstybei*

- (80) Valstybės pagalbos sąvoka apima bet kokią tiesiogiai ar netiesiogiai suteikiamą pranašumą, kuris finansuojamas iš valstybės išteklių ir kurį suteikia pati valstybė arba bet kokia tarpininkaujanti įstaiga, veikianti pagal jai suteiktus įgaliojimus. Taigi ji taip pat taikoma visokiam pranašumui, kurį suteikia valstybių narių regioninės ar vietos valdžios institucijos, koks bebūtų jų statusas ir pobūdis ⁽²²⁾.
- (81) Šiuo atveju finansavimą iš nuosavų išteklių tiesiogiai suteikė valstybė arba vietos valdžios institucijos. Todėl Komisija patvirtina, kad visos vertinamos priemonės suteiktos iš valstybės išteklių ir yra laikytinos valstybės priemonėmis.

⁽¹⁸⁾ 1994 m. sausio 19 d. Sprendimas *SAT Fluggesellschaft prieš Eurokontrolę* (C-364/92), ES:C:1994:7.

⁽¹⁹⁾ 2003 m. kovo 19 d. Komisijos sprendimas Nr. 309/2002 „Oro eismo saugumas: išlaidų, susijusių su 2001 m. rugsėjo 11 d. teroro aktais, kompensavimas“ (OL C 148, 2003 6 25, p. 7).

⁽²⁰⁾ Visų pirma žr. 1994 m. sausio 19 d. Sprendimo *SAT Fluggesellschaft prieš Eurokontrolę* (C-364/92), ES:C:1994:7, 30 punktą ir 2009 m. kovo 26 d. Sprendimo *Selex Sistemi Integrati prieš Komisiją* (C-113/07 P), ES:C:2009:191, 71 punktą.

⁽²¹⁾ Žr. 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Heiser*, C-172/03, ES:C:2005:130, 36 punktą ir nurodytus teismų sprendimus.

⁽²²⁾ 1987 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietijos Federacinė Respublika prieš Europos Bendrijų Komisiją*, C-248/84, ES:C:1987:437, ir 2011 m. gegužės 12 d. Bendrojo Teismo sprendimo sujungtose bylose *Région Nord-Pas-de-Calais, T-267/08, ES:T:2011:209*, ir *Communauté d'agglomération du Douaisis prieš Europos Komisiją*, T-279/08, ES:T:2011:209, 108 punktas.

7.1.4. *Atrankusis ekonominis pranašumas*

- (82) Oro uostų valdytojams suteiktu viešuoju finansavimu buvo siekta dengti nuostolius, kuriuos jie patyrė vykdydami savo įprastinę veiklą. Komisijos turimuose faktiniuose įrodymuose ar iš Rumunijos arba trečiųjų šalių gautose pastabose nenurodyta nieko, kas leistų manyti, kad pagalbą teikiančios institucijos, nusprendusios suteikti tas finansavimo priemones, iš jų galėjo tikėtis kokios nors finansinės grąžos. Todėl aptariamoms priemonėms neatitinka rinkos ekonomikos veiklos vykdytojo principo.
- (83) Atliekant tyrimą Rumunija tvirtino, kad ginčijamas viešasis finansavimas yra kompensacija už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą.
- (84) Tais atvejais, kai įmonėms pavesta teikti VESP, norėdama nustatyti, ar vertinamosiomis priemonėmis suteikiamas ekonominis pranašumas pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį, Komisija turi tikrinti, ar laikytasi Sprendime *Altmark* Teismo nustatytų sąlygų ⁽²³⁾. Tas sąlygas galima apibendrinti taip:
- įmonė gavėja privalo faktiškai būti įpareigota teikti viešąsias paslaugas, o šie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti (toliau – 1 *Altmark* kriterijus);
 - kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turi būti objektyviai ir skaidriai iš anksto nustatyti (toliau – 2 *Altmark* kriterijus);
 - kompensacija negali viršyti visų ar dalies būtinų sąnaudų, susidariusių dėl įpareigojimų teikti viešąsias paslaugas vykdymo, atsižvelgiant į vykdant tuos įpareigojimus gautas pajamas ir pagrįstą pelną (toliau – 3 *Altmark* kriterijus);
 - kai įmonė, kuri įpareigojama teikti viešąsias paslaugas, kurio nors konkrečiu atveju atrenkama ne pagal viešųjų pirkimų procedūrą, kuri leistų atrinkti kandidatą, pajėgiantį šias paslaugas bendruomenei teikti mažiausiomis sąnaudomis, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatytas remiantis sąnaudų, kurių tipinė įmonė, tinkamai valdoma ir apsirūpinusi reikiamomis transporto priemonėmis, kad atitiktų būtinus viešųjų paslaugų reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama tuos įpareigojimus, atsižvelgiant į vykdant tuos įpareigojimus gautas atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną, analize (toliau – 4 *Altmark* kriterijus).
- (85) Turi būti įvykdytos visos šios keturios sąlygos. Taigi, jeigu viena iš jų netenkinama, negalima teigti, kad, remiantis Sprendimu *Altmark*, aptariamoms priemonėms nėra susijusios su ekonominiu pranašumu.

7.1.4.1. 1 *Altmark* kriterijus

- (86) Reikalavimas pagal pirmąjį *Altmark* kriterijų sutampa su Sutarties 106 straipsnio 2 dalyje nustatytu reikalavimu, kad VESP turi būti aiškiai patikėta teikti ir apibrėžta ⁽²⁴⁾.
- (87) Sutarties 106 straipsnio 2 dalis taikoma tik „įmonėms, kurioms yra patikėta teikti“ VESP. Teisingumo Teismas nuolat pabrėžia, kad reikalingas pavedimo aktas ⁽²⁵⁾. Todėl būtinybė, kad VESP būtų aiškiai apibrėžtos, yra neatskiriama pavedimo dalis ir kyla tiesiogiai iš Sutarties 106 straipsnio 2 dalies.

⁽²³⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimas *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ES:C:2003:415.

⁽²⁴⁾ Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimą (OL C 8, 2012 1 11, p. 4) 47 punktą.

⁽²⁵⁾ 1974 m. kovo 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Belgische Radio en Televisie prieš SV SABAM ir NV Fonior*, C-127/73, ES:C:1974:6, 19–20 punktai; 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Ahmed Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro GmbH prieš Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs*, C-66/86, ES:C:1989:140, 55–57 punktai; 1983 m. kovo 2 d. Sprendimas *Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL) prieš Komisiją*, C-7/82, ES:C:1983:52; 1981 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Gerhard Züchner prieš Bayerische Vereinsbank AG*, C-172/80, ES:C:1981:178.

- (88) Dar 2001 m. komunikate dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų Komisija atkreipė dėmesį į sąsają tarp aiškios apibrėžties, pavidimo ir kompensacijos už VESP teikimą būtinumo ir proporcingumo pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį ⁽²⁶⁾. To komunikato 22 punkte paaiškinta, kad „bet kuriuo atveju, išskyrus Sutarties 106 straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus, viešųjų paslaugų misija turi būti aiškiai apibrėžta ir pavesta atlikti remiantis valdžios institucijos aktu <...>. Šis įsipareigojimas yra būtinas teisiniam aiškumui ir skaidrumui piliečių atžvilgiu užtikrinti ir tam, kad Komisija galėtų patikrinti, ar buvo laikomasi proporcingumo principo“. Taigi, pavidimas ir apibrėžimas yra logiška ir būtina bet kurios kompensacijos pagrįsto proporcingumo vertinimo sąlyga. Sąjungos teismai nuolat pabrėžia, kad taikant ir Sprendimo *Altmark* išimtį, ir Sutarties 106 straipsnio 2 dalį, reikia, kad pareigos teikti viešąsias paslaugas būtų aiškiai apibrėžtos ⁽²⁷⁾.
- (89) 2011 m. Komisijos komunikate dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą ⁽²⁸⁾ taip pat paaiškinta, kad VESP ir pareigos teikti viešąsias paslaugas turi būti iš anksto aiškiai apibrėžtos. Pagal to komunikato 51 punktą, kad būtų taikoma Sutarties 106 straipsnio 2 dalis, reikia, kad vienai ar kelioms įmonėms būtų pavesta teikti VESP. Taigi šioms įmonėms valstybė turi būti pavadusi specialią užduotį. Pagal pirmąjį *Altmark* kriterijų reikalaujama, kad įmonė turėtų vykdytinų pareigų teikti viešąsias paslaugas. Todėl, kad būtų laikomasi Teisingumo Teismo praktikos – Sprendimo *Altmark* – būtinas viešosios paslaugos pavidimas, kuriuo apibrėžiami atitinkamo VESP teikėjo ir teikti atitinkamą VESP pavadančios institucijos įsipareigojimai. Pagal to komunikato 52 punktą, viešosios paslaugos užduotis turi būti pavesta vienu arba keliais aktais, kuriuose turi būti nurodytos bent jau pareigos teikti viešąsias paslaugas; įmonė ir, jei tinkama, teritorija; išimtinių arba specialių teisių, kurias įmonei suteikė atitinkama institucija, pobūdis.
- (90) Šiuo atveju Rumunija tvirtino, kad aptariamiems oro uostams 2007–2009 m. laikotarpiu suteiktas viešasis finansavimas buvo kompensacija už VESP teikimą. Rumunija tvirtino, kad Vyriausybės sprendime Nr. 398/1997 buvo aiškiai ir skaidriai nustatytos pareigos teikti viešąsias paslaugas, kompensacijos apskaičiavimo kriterijai ir priemonės kompensacijos permokai išvengti.
- (91) Tačiau, nors Vyriausybės sprendime Nr. 398/1997 buvo nustatyta, kad jame išvardytų oro uostų veiklos ir kapitalo išlaidos bus dengiamos iš nuosavų išteklių, papildytų viešuoju finansavimu, ir buvo išvardyta veikla, kurią turi vykdyti visų atitinkamų oro uostų valdytojai (t. y. ne kiekvienas oro uostas atskirai), juo nė vienam iš oro uostų valdytojų nebuvo nustatyta aiškių pareigų teikti viešąsias paslaugas.
- (92) Kalbant apie Konstancos oro uostą, nors Vyriausybės sprendime Nr. 523/1998 buvo nustatyta, kurios išlaidos turi būti iš dalies arba visos dengiamos viešuoju finansavimu, ir buvo išvardyta veikla, kurią turi vykdyti šio oro uosto valdytojas, juo nė vienas iš oro uostų valdytojų nebuvo aiškiai įpareigotas teikti viešąsias paslaugas.
- (93) Rumunijos teiginys, kad oro uosto paslaugos bus būtinos atitinkamų regionų ekonominei plėtrai arba jomis siekiama įgyvendinti strateginį saugumo tikslą, nėra pakankamas pagrindas manyti, kad pagalbos gavėjams buvo teisingai pavesta teikti VESP atsižvelgiant į viešųjų paslaugų įsipareigojimus.
- (94) Komisija nepateikia atsakymo į klausimą, ar aptariamų oro uostų paslaugos gali būti laikomos tikromis visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis, nes atlikti vertinimą šiuo klausimu nėra būtina, kadangi, kaip paaiškinta, viešosios paslaugos pavidimo akte nėra aiškiai apibrėžtos. Taigi Komisijai nereikia formuluoti savo pozicijos šiuo klausimu.
- (95) Todėl aptariamos priemonės neatitinka 1 *Altmark* kriterijaus.

⁽²⁶⁾ Komisijos komunikatas „Europos bendros svarbos paslaugos“ (2001 m. VESP komunikatas) (OL C 17, 2001 1 19, p. 4).

⁽²⁷⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ES:C:2003:415, 87 punktas; 2012 m. lapkričio 7 d. sprendimo *CBI prieš Komisiją*, T-137/10, dar nepaskelbtas, 97 ir 98 punktai.

⁽²⁸⁾ OL C 8, 2012 1 11, p. 4.

7.1.4.2. 4 *Altmark* kriterijus

- (96) Pagal ketvirtąjį *Altmark* kriterijų kompensacija turi neviršyti mažiausios būtinos sumos, kad nebūtų laikoma pagalba. Šis kriterijus tenkinamas, jeigu kompensacijos gavėjas pasirinktas konkurso tvarka, sudarančia sąlygas atrinkti konkurso dalyvi, galintį reikiamą VESP bendruomenei teikti mažiausiomis sąnaudomis, arba, jei konkursas neįvyko, jeigu kompensacija apskaičiuota remiantis veiksmingai veikiančios įmonės sąnaudomis.
- (97) Šiuo atveju pagalbos gavėjai nebuvo pasirinkti konkurso tvarka. Taip pat nėra įrodymų, iš kurių būtų matyti, kad kompensacijos dydis buvo nustatytas remiantis sąnaudų, kurių tipinė įmonė, gerai valdoma ir tinkamai apsirūpinusi reikiamomis priemonėmis, kad atitiktų būtinus viešųjų paslaugų reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama tuos įpareigojimus, atsižvelgiant į vykdant tuos įpareigojimus gautas atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną, analize (nėra teisingai apibrėžta, žr. 86–95 konstatuojamąsias dalis). Todėl Komisija mano, jog negalima daryti išvados, kad nagrinėjamas viešasis finansavimas buvo nustatytas remiantis veiksmingai veikiančios įmonės sąnaudomis.
- (98) Taigi nagrinėjamos priemonės neatitinka 4 *Altmark* kriterijaus.

7.1.4.3. Išvada. Atrankiojo ekonominio pranašumo buvimas

- (99) Kadangi 1 ir 4 *Altmark* kriterijų nesilaikoma, Komisija daro išvadą, kad visos keturios Teisingumo Teismo sprendime *Altmark* nustatytos sąlygos šiuo atveju nėra tenkinamos. Kaip minėta 82 konstatuojamojoje dalyje, rinkos ekonomikos investuotojo principo taip pat nesilaikoma, taigi vertinamomis priemonėmis oro uostų valdytojams buvo suteiktas ekonominis pranašumas.
- (100) Be to, tas ekonominis pranašumas yra atrankusis, nes skirtas tam tikroms konkrečiam ekonomikos sektoriui priklausančioms įmonėms, t. y. oro uostams.

7.1.5. Konkurencijos iškreipymas ir poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai

- (101) Oro uostų konkurenciją galima vertinti pagal oro transporto bendrovių taikomus pasirinkimo kriterijus, visų pirma lyginant veiksnius, tokius kaip oro uostų paslaugų pobūdis ir aptarnaujami klientai, gyventojų skaičius ar ekonominė veikla, transporto spūstys, tai, ar vietovę galima pasiekti sausumos transporto priemonėmis, taip pat mokesčių dydis ir bendros komercinės naudojimosi oro uosto infrastruktūra ir paslaugomis sąlygos (žr. 2014 m. aviacijos gairių 43 punktą).
- (102) Be to, oro uostų operatoriai konkuruoja siekdami valdyti oro uostų infrastruktūrą – taip pat vietos ir regioniniuose oro uostuose. Todėl oro uostui skiriamu viešuoju finansavimu gali būti iškreipoma konkurencija oro uosto infrastruktūros eksploatavimo rinkose. Be to, oro uostams skiriamu viešuoju finansavimu gali būti iškreipoma konkurencija ir gali būti daromas poveikis prekybai visos Sąjungos oro transporto rinkose. Galiausiai oro uostams skiriamu viešuoju finansavimu taip pat gali būti daromas poveikis įvairių transporto rūšių konkurencijai (žr. 2014 m. aviacijos gairių 44 punktą).
- (103) Taigi vertinamomis priemonėmis buvo iškreipta arba bent galėjo būti iškreipta konkurencija ir padarytas poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai.

7.1.6. Išvada dėl pagalbos buvimo

- (104) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad vertinamos priemonės pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį yra valstybės pagalba tiems oro uostams.

7.2. PAGALBOS RŪŠIS. ESAMA PAGALBA AR NAUJA PAGALBA?

- (105) Sprendimo pradėti procedūrą 3.2.2 skirsnyje „Pagalbos rūšis. Esama pagalba ar nauja pagalba“ (93–95 punktuose) atliktas vertinimas, ar pagal Akto dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo sąlygų V priedo nuostatas pagalba turėtų būti laikoma esama ar nauja, tebėra aktualus. Taigi šios priemonės nelaikomos esama pagalba.

7.3. PAGALBOS TEISĖTUMAS

- (106) Nagrinėjamos priemonės buvo įgyvendintos Komisijai jų oficialiai dar nepatvirtinus. Taigi jos yra neteisėta pagalba, nebent jos tenkintų atitinkamas kokio nors Sąjungos teisės akto, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalbai nustatoma SESV 108 straipsnyje nustatytos pranešimo prievolės bendroji išimtis, sąlygas. Šiuo atveju vienintelis galimas teisės aktas, kuriame galbūt galėjo būti nustatyta tokia išimtis, yra 2005 m. sprendimas dėl VESP.
- (107) Atliekant tyrimą Rumunija įrodinėjo, kad aptariama pagalba trylikai oro uostų atitiktų sąlygas, nustatytas 2005 m. sprendime dėl VESP, kuris galiojo, kai buvo suteiktos minėtos priemonės.
- (108) 2005 m. sprendimas dėl VESP buvo taikytas oro uostams:
- a) kurių metinis keleivių srautas neviršija 1 000 000 keleivių;
 - b) kurių metinė apyvarta prieš atskaitant mokesčius yra mažesnė kaip 100 mln. EUR per dvejus finansinius metus iki tų metų, kuriais buvo pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, o metinė kompensacijos suma už šias paslaugas yra mažesnė kaip 30 mln. EUR ⁽²⁹⁾.
- (109) 2005 m. sprendimas dėl VESP buvo taikytas tik pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai už tikrų VESP teikimą. Kad būtų taikoma ši išimtis, kompensacija už viešąją paslaugą, skiriama už VESP teikimą, taip pat turi atitikti to sprendimo 4, 5 ir 6 straipsniuose nustatytas išsamias sąlygas ⁽³⁰⁾.
- (110) 2005 m. sprendimo dėl VESP 4 straipsnyje nustatyta, kad VESP atitinkamai įmonei turi būti pavesta vienu ar keliais oficialiais dokumentais, kuriuose, be kita ko, turi būti nurodytas pareigų teikti viešąsias paslaugas pobūdis ir trukmė, kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterijai ir būtinos priemonės kompensacijos permokai išvengti ir grąžinti. 2005 m. sprendimo dėl VESP 5 straipsnyje nustatyta, kad kompensacijos suma neturi viršyti sumos, kurios reikia vykdant viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus patiriamoms išlaidoms padengti, atsižvelgiant į gautas atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną. Galiausiai 2005 m. sprendimo dėl VESP 6 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės vykdytų reguliarią kontrolę, siekdamas užtikrinti, kad įmonės negautų didesnės negu nustatyta pagal 5 straipsnį kompensacijos sumos.
- (111) Kaip nurodyta 7.1.4.1 skirsnyje, Rumunija nesugebėjo įrodyti, kad oro uostų valdytojams pagal tariamus pavedimo aktus, kuriais ji remiasi, būtent Vyriausybės sprendimus Nr. 398/1997 ir Nr. 523/1998, buvo nustatyti aiškiai apibrėžti įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas. Taigi 4 straipsnyje nustatyti reikalavimai neįvykdyti.
- (112) Todėl pagalba vienuolikai oro uostų valdytojų negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka ir jai turi būti taikomas reikalavimas apie ją pranešti remiantis 2005 m. sprendimu dėl VESP.
- (113) Pagal Komisijos sprendimo 2012/21/ES (toliau – 2011 m. sprendimas dėl VESP) ⁽³¹⁾ 10 straipsnį, bet kokia prieš įsigaliojant šiam sprendimui suteikta pagalba, kuri nebuvo laikyta suderinama su vidaus rinka ir kuriai buvo taikytas reikalavimas apie ją pranešti pagal 2005 m. sprendimą dėl VESP, gali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka ir reikalavimas iš anksto apie ją pranešti gali būti jai netaikomas, jeigu ji atitinka tame straipsnyje nustatytas sąlygas. Ši pagalba dėl panašių į išdėstytojas 7.1.4.1 skirsnyje priešasčių neatitinka sąlygų, nustatytų

⁽²⁹⁾ Sprendimo 2 straipsnio 1 dalies a punktą.

⁽³⁰⁾ Žr. šio sprendimo 10 straipsnį dėl 2005 m. sprendimo dėl VESP įsigaliojimo datos ir visų pirma dėl jo 4 straipsnio c, d ir e punktų bei 6 straipsnio taikymo datos.

⁽³¹⁾ 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3).

2011 m. sprendimo dėl VESP 4, 5 ir 6 straipsniuose, kurie iš esmės yra panašūs į 2005 m. sprendimo dėl VESP 4, 5 ir 6 straipsnius. Todėl ši pagalba negali būti laikoma suderinama su vidaus rinka ir jai turi būti taikomas reikalavimas apie ją pranešti remiantis 2011 m. sprendimu dėl VESP.

(114) Taigi nagrinėjamos priemonės yra neteisėta valstybės pagalba.

7.4. PAGALBOS SUDERINAMUMAS

(115) Dėl išdėstytų priežasčių ši pagalba negali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka pagal 2005 m. sprendimą dėl VESP ir 2011 m. sprendimą dėl VESP. Todėl Komisija nagrinėjamų priemonių suderinamumą įvertins remdamasi kriterijais, nustatytais atitinkamai 2011 m. bendrosiose VESP nuostatose ir 2014 m. aviacijos gairėse, kurios, regis, yra vieninteliai galimi teisiniai pagrindai, kuriais remiantis tos priemonės galbūt galėtų būti pripažintos suderinamomis su vidaus rinka.

7.4.1. Suderinamumas pagal 2011 m. bendrąsias VESP nuostatas

(116) Sutarties 106 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „įmonėms, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugą, arba pajamų gaunančioms monopolinėms įmonėms šioje Sutartyje nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos taisyklės, yra taikomos, jei jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti joms patiktų specialių uždavinių. Prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesams.“

(117) Tame straipsnyje numatyta nuo Sutarties 107 straipsnyje nustatyto draudimo teikti valstybės pagalbą leidžianti nukrypti nuostata, kuri taikoma tada, kai pagalba yra reikalinga ir proporcinga užtikrinant, kad VESP būtų teikiama priimtinais ekonominėmis sąlygomis. Pagal Sutarties 106 straipsnio 3 dalį Komisija turi užtikrinti, kad šis straipsnis būtų taikomas, be kita ko, nustatydamą sąlygas, kuriomis ji laiko, kad būtinumo ir proporcingumo kriterijai yra patenkinti.

(118) Iki 2012 m. sausio 31 d. Komisijos politika, susijusi su Sutarties 106 straipsnio 2 dalyje nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos taikymu, buvo grindžiama Bendrijos bendrosiomis nuostatomis dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma (toliau – 2005 m. bendrosios VESP nuostatos) ⁽³²⁾ ir 2005 m. sprendimu dėl VESP.

(119) 2012 m. sausio 31 d. įsigaliojo naujas VESP dokumentų rinkinys, į kurį įtrauktos ir Europos Sąjungos bendrosios nuostatos dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma (2011 m.) (toliau – 2011 m. bendrosios VESP nuostatos) ⁽³³⁾, ir 2011 m. sprendimas dėl VESP.

(120) Pagal 2011 m. bendrųjų VESP nuostatų 69 punktą, „šiam komunikate nustatytus principus Komisija taikys neteisėtai pagalbai, dėl kurios ji priims sprendimą po 2012 m. sausio 31 d., net tuomet, kai pagalba skirta iki tos datos“.

(121) 2011 m. bendrųjų VESP nuostatų 16 punkte išdėstyti reikalavimai, kuriuos įvykdžius laikoma, kad teikti VESP yra tinkamai pavesta. Visų pirma 16 punkto a papunktyje nustatyta, kad pavedimo akte privaloma nurodyti įpareigojimų teikti viešąsias paslaugas pobūdį ir trukmę. Taigi, dėl tų pačių priežasčių, kurios jau minėtos 7.1.4.1 ir 7.3 skirsniuose, pagalba šiuo atveju negali būti laikoma suderinama pagal 2011 m. bendrąsias VESP nuostatas.

(122) Todėl Komisija laikosi nuomonės, kad nagrinėjama pagalbos priemonė negali būti pripažinta suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 106 straipsnio 2 dalį.

⁽³²⁾ OLC 297, 2005 11 29, p. 4.

⁽³³⁾ OLC 8, 2012 1 11, p. 15.

7.4.2. Suderinamumas pagal 2014 m. aviacijos gaires

- (123) 2014 m. aviacijos gairės taikomos veiklos pagalbai, kuri oro uostams buvo suteikta iki 2014 m. balandžio 4 d. ⁽³⁴⁾. 2014 m. aviacijos gairėse nustatytos veiklos pagalbos oro uostams suderinamumo sąlygos skiriasi atsižvelgiant į tai, ar pagalba buvo suteikta iki 2014 m. balandžio 4 d., ar po šios dienos, kurią įsigaliojo tos gairės ⁽³⁵⁾.
- (124) Veiklos pagalba, suteikta iki įsigaliojant 2014 m. aviacijos gairėms, t. y. iki 2014 m. balandžio 4 d., gali būti laikoma suderinama, jeigu įvykdytos šios sąlygos:
- tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo siekimas*: ši sąlyga būna įvykdyta, jeigu pagalba, be kita ko, didinamas Sąjungos piliečių judumas ir gerinamas susisiekimasis tarp regionų arba skatinama regioninė plėtra ⁽³⁶⁾;
 - valstybės pagalbos, kaip politikos priemonės, tinkamumas*: valstybės narės turi įrodyti, kad pagalba yra tinkama priemonė numatytam tikslui pasiekti arba problemoms, kurias ketinama spręsti naudojant pagalbos lėšas, išspręsti ⁽³⁷⁾;
 - valstybės intervencijos poreikis*: pagalba pirmiausia turėtų būti skiriama tais atvejais, kai tokia pagalba galima iš esmės pagerinti padėtį, t. y. padaryti tai, ko neįmanoma pasiekti rinkos priemonėmis ⁽³⁸⁾;
 - skatinamojo poveikio buvimas*: ši sąlyga yra įvykdyta, jeigu tikėtina, kad tuo atveju, jeigu nebūtų veiklos pagalbos ir atsižvelgiant į investicines pagalbos tikimybę bei skrydžių apimtį, atitinkamo oro uosto ekonominės veiklos mastas gerokai sumažėtų ⁽³⁹⁾;
 - pagalbos sumos proporcingumas (pagalba sumažinta iki būtino minimumo)*: veiklos pagalba oro uostams yra proporcinga, jeigu ji neviršija mažiausios remiamai veiklai vykdyti reikalingos sumos ⁽⁴⁰⁾;
 - netinkamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas* ⁽⁴¹⁾.

7.4.2.1. Tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo siekimas

- (125) Rumunijos regioniniams oro uostams skirtomis paramos veiklai priemonėmis buvo siekta užtikrinti, kad oro uostai turėtų pakankamą kapitalą, kad galėtų veiksmingai tęsti veiklą. Pasak Rumunijos, regioniniams oro uostams tenka svarbus vaidmuo didinant pasiekiamumo zonos pasiekiamumą, o šiuo finansavimu didinama oro uosto sauga, saugumas ir efektyvumas ir kartu padedant siekti platesnių regioninės plėtros tikslų. Be to, į tuos regionus ir iš jų patogiausia keliauti oro transportu, neįskaitant kelių ir (arba) geležinkelių transporto paslaugų, tačiau dėl prastos infrastruktūros būklės jomis naudojantis kelionės trukmė Rumunijoje yra gerokai ilgesnė.
- (126) Vis dėlto Komisija pažymi, kad, atsižvelgiant į tai, kad kai kurie iš tiriamų oro uostų yra netoli vienas kito, padaryti išvadą, kad tų oro uostų finansavimas atitinka aiškiai apibrėžtą bendros svarbos tikslą, gali trukdyti oro uostų infrastruktūros dubliavimosi galimybei. Todėl Komisija turi įvertinti, ar dėl tų oro uostų finansavimo nėra dubliuojama oro uostų infrastruktūra toje pačioje pasiekiamumo zonoje.
- (127) Oro uosto pasiekiamumo zona 2014 m. aviacijos gairėse apibrėžta kaip zona, kurios geografinės ribos paprastai nustatomos nuo oro uosto maždaug 100 kilometrų arba tokiu atstumu, kuris įveikiamas per maždaug 60 minučių automobiliu, autobusu, traukiniu ar greituoju traukiniu. Apibrėžiant konkretaus oro uosto pasiekiamumo zoną, reikia atsižvelgti į kiekvieno konkretaus oro uosto ypatybes. Pasiekiamumo zonos dydį ir formą lemia įvairios oro uosto charakteristikos, įskaitant jo verslo modelį, vietą, kur jis įrengtas, ir vietoves, į kurias iš jo skraidoma.
- (128) Kaip nurodyta 24 konstatuojamojoje dalyje, iš šiame vertinime nagrinėjamų oro uostų, tokie oro uostai, kurių 100 kilometrų pasiekiamumo zonoje ir per 60 minučių automobiliu, autobusu, traukiniu ar greituoju traukiniu įveikiamu atstumu, kaip apibrėžta 2014 m. aviacijos gairių 25 punkto 12 papunktyje, yra kitas oro uostas, yra tik

⁽³⁴⁾ 2014 m. aviacijos gairių 172 punktas.

⁽³⁵⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 punktas.

⁽³⁶⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 ir 113 punktai.

⁽³⁷⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 ir 120 punktai.

⁽³⁸⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 ir 116 punktai.

⁽³⁹⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 ir 124 punktai.

⁽⁴⁰⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 ir 125 punktai.

⁽⁴¹⁾ 2014 m. aviacijos gairių 137 ir 131 punktai.

Arado, Baja Marės, Satu Marės, Konstancos ir Oradijos oro uostai. Dėl kitų oro uostų Komisija laikosi nuomonės, kad šia pagalba buvo padėta užtikrinti piliečių judumui ir regionų, kuriuose įrengti tie oro uostai, pasiekiamumui būtinos infrastruktūros veikimą, visų pirma atsižvelgiant į prastą kelių ir geležinkelių infrastruktūros kokybę. Taigi tiems oro uostams skirta pagalba buvo prisidėta prie tolesnio bendros svarbos Sąjungos tikslo siekimo. Dėl likusių oro uostų Komisija atkreipia dėmesį į šiuos aspektus.

Arado oro uostas

- (129) Arado oro uostas yra vos už 50 kilometrų nuo Timišoaros, taigi keliu iki jo galima nuvažiuoti per 40 minučių.
- (130) 2007–2009 m. laikotarpiu Timišoaros ir Arado oro uostai taikė skirtingus verslo modelius. Timišoaros oro uostas buvo gerai įsitvirtinęs oro uostas, įgyvendinęs verslo modelį, kuris gerokai skyrėsi nuo Arado oro uosto verslo modelio. Timišoaros oro uoste daugiausia buvo vykdomi reguliarieji skrydžiai, kuriuos iš Timišoaros į daugelį Rumunijos ir Europos miestų vykdė regioninės ir tarptautinės visos paslaugas teikiančios oro transporto bendrovės ⁽⁴²⁾, o Arado oro uosto verslo modelis, kaip minėta 28 ir 31 konstatuojamosiose dalyse, buvo pagrįstas pigiais skrydžiais. Nuo 2009 m. šie du oro uostai ir toliau veikė pagal skirtingus modelius: pigių skrydžių skaičius Arado oro uoste smarkiai sumažėjo, kol jų galiausiai visai neliko (2015 m. oro uostas aptarnavo tik 8 632 keleivius ir, kaip matyti iš viešai prieinamos informacijos, 2016 m. iš jo nebuvo įvykdyta nė vieno komercinio keleivinio skrydžio), o Timišoaros oro uostas ėmė labiau orientuotis į pigius skrydžius. Tai, kad Timišoaros ir Arado oro uostų verslo modeliai vertinamu laikotarpiu ir paskui buvo nevienodi, rodo, kad šie du oro uostai nėra tobuli vienas kito pakaitalai.
- (131) Pagal Aviacijos gairių 85 punktą, nepelningų oro uostų veiklos dubliavimas arba papildomų nepanaudotų pajėgumų atsiradimas nepadeda siekti bendros svarbos tikslo. Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad Timišoaros oro uostas vertinamu laikotarpiu veikė pelningai. Be to, Timišoaros oro uostas 2007–2010 m. atliko investicijas į įvairius terminalus, siekdamas didinti savo pajėgumus ir prisitaikyti prie padidėjusio oro transporto srauto (pvz., į tarptautinių skrydžių terminalo plėtrą ir modernizavimą 2007 m., į vidaus skrydžiams skirtą išvykimo terminalo plėtrą 2008–2010 m.). Taigi Timišoaros oro uostas jau buvo gerokai didesnis ir turėjo investuoti, kad galėtų plėsti savo veiklą, todėl mažai tikėtina, kad tuo atveju, jeigu pagalba Arado oro uostui nebūtų suteikta, Timišoaros oro uostas būtų galėjęs Arado oro uosto skrydžius perimti be papildomų investicijų. Tai dar vienas įrodymas, kad šie du oro uostai negali vienas kito iki galo pakeisti.
- (132) Atsižvelgdama į 130 ir 131 konstatuojamosiose dalyse išdėstytus argumentus, Komisija konstatuoja, kad, nors Arado oro uostas yra toje pačioje pasiekiamumo zonoje kaip ir Timišoaros oro uostas, šių dviejų oro uostų veikla nesidubliuoja.
- (133) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija gali padaryti išvadą, kad Arado oro uostui suteikta pagalba buvo prisidėta prie piliečių judumo ir regiono, kuriame tas oro uostas veikia, pasiekiamumo didinimo, taigi buvo padėta siekti tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo.

Baja Marės ir Satu Marės oro uostai

- (134) Baja Marės ir Satu Marės oro uostus skiria 76 kilometrų atstumas ir iš abiejų šių oro uostų buvo daugiausia vykdyti reguliarieji Rumunijos nacionalinės oro transporto bendrovės TAROM skrydžiai į Bukareštą. Remiantis viešai prieinama informacija, Baja Marės oro uoste 2007–2009 m. laikotarpiu kelis skrydžius į Bukareštą kas savaitę vykdė TAROM, 2008 m. balandžio mėn.–2009 m. vasario mėn. skrydžius viena kryptimi (į Vieną) vykdė *Austrian Airlines* ir vos kelis mėnesius (2009 m. spalio–gruodžio mėn.) skrydžius į tris paskirties vietas Europoje vykdė *Blueair*. TAROM kelis skrydžius į Bukareštą kas savaitę taip pat vykdė iš Satu Marės oro uosto. Tačiau, atsižvelgiant į prastą kelių infrastruktūros būklę tame regione, nuo vieno oro uosto iki kito keliu galima nuvažiuoti per 1 val. 10 min., o tai viršija 60 minučių kelionės trukmės kriterijų, kuris pagal 2014 m. aviacijos gaires taikomas oro uosto pasiekiamumo zonai apibrėžti.
- (135) Be to, kaip minėta 34 ir 35 konstatuojamosiose dalyse, dėl šių dviejų oro uostų infrastruktūros skirtumų reguliariai tūpti ir kilti juose galėjo nevienodo dydžio orlaiviai.

⁽⁴²⁾ Pigių skrydžių oro vežėja Wizz Air skrydžius iš Timišoaros oro uosto pradėjo vykdyti tik 2008 m. pabaigoje.

- (136) Taigi, nors atstumas tarp šių dviejų oro uostų atitinka ne didesnio nei 100 kilometrų atstumo kriterijų, kuris pagal 2014 m. aviacijos gaires taikomas oro uosto pasiekiamumo zonai apibrėžti, Komisija, atsižvelgdama į 134 ir 135 konstatuojamosiose dalyse išdėstytus argumentus, konstatuoja, kad jų veikla nesidubliuoja.
- (137) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad kiekvieno iš šių dviejų oro uostų gauta pagalba buvo padėta siekti tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo, nes zonoje, kurioje veikia tie oro uostai, buvo prisidėta prie judumo ir pasiekiamumo didinimo.

Konstancos oro uostas

- (138) Konstancos oro uostas įsikūręs 45 kilometrų ir 30 minučių kelio atstumu nuo Tuzlos oro uosto. 2007–2009 m. iš Konstancos oro uosto buvo vykdyti reguliariai skrydžiai į kelias Europos paskirties vietas, taigi jo verslo modelis buvo kitoks nei Tuzlos oro uosto, kuris neteikė jokių oro uosto paslaugų komercinei aviacijai ir daugiausia dėmesio skyrė specializuotiems skrydžiams (pvz., žemės ūkio tikslais, reklamos tikslais, taip pat pramoginiams, mokomiejiems ir greitosios pagalbos skrydžiams). Taigi, nors Tuzlos oro uostas yra toje pačioje pasiekiamumo zonoje, kaip ir Konstancos oro uostas, jo negalima laikyti oro uostu, apibrėžtu 2014 m. aviacijos gairių 25 punkto 6 papunktyje, todėl negalima ir manyti, kad jo infrastruktūra dubliuojama Konstancos oro uosto infrastruktūra.
- (139) Šiuo pagrindu Komisija daro išvadą, kad Konstancos oro uostui suteikta pagalba buvo padėta siekti tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo, nes zonoje, kurioje veikia šis oro uostas, buvo prisidėta prie judumo ir pasiekiamumo didinimo.

Oradijos oro uostas

- (140) Oradijos oro uostas yra už 80 kilometrų nuo Debreceno oro uosto (Vengrijoje), tačiau greičiausiai iki jo galima nuvažiuoti per 1 val. 30 min. (nes reikia kirsti Šengeno erdvei nepriklausančios šalies sieną).
- (141) Be to, 2007–2009 m. oro uostai taikė skirtingus verslo modelius: Oradijos oro uoste vidaus skrydžius vykdė regioniniai ir nacionaliniai visos paslaugas teikiantys oro vežėjai, o Debreceno oro uostas daugiausia dėmesio tuo metu skyrė užsakovams skrydžiams (pigų skrydžių ėmė daugėti tik pastaraisiais metais). Tai rodo, kad šie du oro uostai vertinami laikotarpiu nebuvo tobuli vienas kito pakaitalai. Taigi, nors atstumas tarp šių dviejų oro uostų atitinka ne didesnio nei 100 kilometrų atstumo kriterijų, kuris pagal 2014 m. aviacijos gaires taikomas oro uosto pasiekiamumo zonai apibrėžti, Komisija daro išvadą, kad jų veikla nesidubliuoja.
- (142) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija konstatuoja, kad Oradijos oro uostui suteikta pagalba buvo padėta siekti tiksliai apibrėžto bendros svarbos tikslo, nes zonoje, kurioje veikia šis oro uostas, buvo prisidėta prie judumo ir pasiekiamumo didinimo.

7.4.2.2. Valstybės intervencijos poreikis, valstybės pagalbos, kaip politikos priemonės, tinkamumas, skatinamojo poveikio buvimas ir pagalbos sumos proporcingumas

- (143) Dėl pagalbos būtinumo 2014 m. aviacijos gairių 116 punkte reikalaujama, kad veiklos pagalba padėtų iš esmės pagerinti padėtį, t. y. padaryti tai, ko neįmanoma pasiekti rinkos priemonėmis. Pagal 2014 m. aviacijos gairių 120 punktą valstybės narės turi įrodyti, kad pagalba yra tinkama priemonė numatytam tikslui pasiekti arba problemoms, kurias ketinama spręsti naudojant pagalbos lėšas, išspręsti. Taip būtų, jeigu nesuteikus aptariamoms pagalbos aptariamai Rumunijos oro uostai greičiausiai būtų priversti pasitraukti iš rinkos, taigi Rumunijos regionai netektų jų pasiekiamumui ir plėtrai svarbios transporto infrastruktūros, arba gerokai sumažinti savo veiklos mastą. Pagal 2014 m. Aviacijos gaires mažesniems oro uostams gali būti sunku be viešojo finansavimo užtikrinti savo veiklos finansavimą. 2014 m. aviacijos gairių 118 punkte nurodoma, kad oro uostai, kurių metinis keleivių srautas nesiekia 200 000 keleivių, gali būti nepajėgūs padengti didelę savo veiklos išlaidų dalį. Šiuo klausimu Komisija pažymi, kad keleivių srautas nagrinėjamuose vienuolikoje oro uostų 2007–2009 m. laikotarpiu buvo mažesnis nei 200 000 keleivių.
- (144) Pagal 2014 m. aviacijos gairių 124 punktą veiklos pagalba turi turėti skatinamąjį poveikį, jeigu tikėtina, kad tuo atveju, jei veiklos pagalbos nebūtų, ir atsižvelgiant į investicinės pagalbos tikimybę bei skrydžių apimtį,

atitinkamo oro uosto ekonominės veiklos mastas gerokai sumažėtų. Šiuo atveju, nesant pagalbos, gavėjų veiklos lygis dėl nepadengtų nuostolių būtų gerokai sumažėjęs arba jų veikla galbūt būtų visiškai nutraukta. Pagal 2014 m. aviacijos gairių 125 punktą veiklos pagalba oro uostams yra proporcinga, jeigu ji neviršija mažiausios remiamai veiklai vykdyti reikalingos sumos. Pagal nagrinėjamas priemones buvo apsiribota mažiausia suma, reikalinga nuostoliams padengti ir oro uostams toliau veiksmingai veikti.

- (145) Todėl Komisija daro išvadą, kad visa veiklos pagalba buvo būtina ir neviršijo mažiausios remiamai veiklai vykdyti reikalingos sumos.

7.4.2.3. Netinkamo neigiamo poveikio konkurencijai ir prekybai vengimas

- (146) Kaip nurodyta 24 konstatuojamojoje dalyje, iš šiame vertinime nagrinėjamų oro uostų, kitas oro uostas ne didesniu nei 100 kilometrų arba tokiu atstumu, kuris įveikiamas per maždaug 60 minučių automobiliu, autobusu, traukiniu ar greituoju traukiniu, yra nutolęs tik nuo Arado, Baja Marės, Satu Marės, Konstancos ir Oradijos oro uostų. Kaip paaiškinta 128 konstatuojamojoje dalyje, dėl visų kitų oro uostų Komisija laikosi nuomonės, kad suteikta pagalba buvo padėta užtikrinti piliečių judumui ir regionų, kuriuose įrengti tie oro uostai, pasiekiamumui būtinos infrastruktūros veikimą, visų pirma atsižvelgiant į prastą kelių ir geležinkelių infrastruktūros kokybę. Taigi tiems oro uostams skirta pagalba buvo prisidėta prie tolesnio bendros svarbos Sąjungos tikslo siekimo ir nebuvo nederamai iškraipyta konkurencija. Dėl likusių oro uostų Komisija atkreipia dėmesį į šiuos aspektus.

Arado oro uostas

- (147) Komisija pažymi, kad vertinamu laikotarpiu keleivių srautas Arado oro uoste buvo labai mažas – ir absoliučiaisiais dydžiais, ir lyginant su Timišoaros oro uostu (esančiu už 50 kilometrų ir 40 minučių kelio). Metinis keleivių skaičius Arado oro uoste vertinamu laikotarpiu svyravo nuo 67 183 iki 128 835 keleivių, o Timišoaros oro uoste srautas sudarė nuo 859 329 iki 991 758 keleivių per metus. 2007 m. keleivių srautas Arado oro uoste sudarė tik 7,8 % Timišoaros oro uosto srauto, 2008 m. – 14,5 %, o 2009 m. – 8,8 %. Atsižvelgiant į keleivių srauto lygio šiuose dviejuose oro uostuose skirtumą, konkurencinis poveikis, kurį Arado oro uosto gauta pagalba padarė Timišoaros oro uostui, buvo labai nedidelis⁽⁴³⁾. Apskritai bendras šios pagalbos poveikis konkurencijai, atsižvelgiant į mažą oro uosto keleivių srautą, neišvengiamai buvo mažas. Be to, nepanašu, kad keleivių srauto raida šiuose dviejuose oro uostuose būtų kaip nors susijusi. Keleivių srautas Arado oro uoste padidėjo nuo 67 183 keleivių 2007 m. iki 128 835 keleivių 2008 m., o 2009 m. sumažėjo iki maždaug 88 147 keleivių, tuo tarpu Timišoaros oro uosto keleivių srautas nuosekliai didėjo (nuo 859 329 keleivių 2007 m. iki 886 083 keleivių 2008 m. ir 991 758 keleivių 2009 m.)⁽⁴⁴⁾. Šis tarpusavio ryšio nebuvimas rodo, kad šie du oro uostai tenkino nevienodus poreikius ir aptarnavo skirtingus rinkos segmentus, o ne vien dubliavo vienas kito veiklą.
- (148) Be to, atsižvelgiant į tai, kad 2007–2009 m. Timišoaros oro uostas buvo pelningas ir investavo į savo pajėgumų didinimą, mažai tikėtina, kad Arado oro uostui suteikta pagalba Timišoaros oro uosto veiklai buvo padarytas reikšmingas poveikis.
- (149) Remdamasi tuo, kas išdėstyta, Komisija mano, kad konkurencijos iškraipymai, kuriuos lėmė ši pagalba, buvo nedideli ir nenusvėrė pagalbos indėlio į judumą ir pasiekiamumą.

⁽⁴³⁾ Sprendime dėl valstybės pagalbos SA 33961 (2012/C) (ex 2012/NN), kurią Prancūzija suteikė Nimo, Izesos ir Le Vigano prekybos ir pramonės rūmams ir bendrovėms *Veolia Transport Aéroport de Nîmes*, *Ryanair Limited* ir *Airport Marketing Services Limited* (OL L 113, 2016 4 27, p. 32), Komisija konstatavo, kad Nimo oro uostui suteiktos pagalbos poveikis konkurencijai su netoli esančiu Monpeljė oro uostu buvo nedidelis, be kita ko, taip pat dėl keleivių srauto šiuose dviejuose oro uostuose skirtumo, nes keleivių skaičius Nimo oro uoste buvo šešis kartus mažesnis negu Monpeljė oro uoste.

⁽⁴⁴⁾ Keleivių srauto raidos kaimyniniuose oro uostuose tarpusavio ryšio nebuvimas taip pat buvo vienas iš kriterijų, kurie sprendime dėl valstybės pagalbos SA.22614 (C 53/07), kurią Prancūzija suteikė Po Bearnio prekybos ir pramonės rūmams ir bendrovėms *Ryanair*, *Airport Marketing Services* ir *Transavia* (OL L 201, 2015 7 30, p. 109), buvo taikyti įrodinėjant, ar Po oro uostui suteikta pagalba yra suderinama.

Baja Marės ir Satu Marės oro uostai

- (150) Atsižvelgdama į itin žemą keleivių srauto šiuose dviejuose oro uostuose lygį vertinamu laikotarpiu (nuo 15 334 keleivių 2007 m. iki 24 983 keleivių 2009 m. Baja Marės oro uoste ir nuo 5 883 keleivių iki 11 101 keleivių 2009 m. Satu Marės oro uoste) ir į šiuose oro uostuose tūpiančių ir kylančių orlaivių rūšių dydžio skirtumą, nurodytą 34 ir 35 konstatuojamosiose dalyse, Komisija daro išvadą, kad konkurencijos iškreipimai, kuriuos lėmė ši pagalba, buvo labai nedideli ir nenusėrė teigiamo pagalbos indėlio į judumą ir pasiekiamumą.

Konstancos oro uostas

- (151) Kaip paaiškinta 138 konstatuojamojoje dalyje, Konstancos oro uostas, kuriame buvo vykdyti komerciniai skrydžiai, taikė kitokį verslo modelį negu netoliese esantis Tuzlos oro uostas, kuris nesiūlė jokių oro uosto paslaugų komercinei aviacijai. Tuzlos oro uostas net nėra oro uostas, kurio sąvoka apibrėžta 2014 m. aviacijos gairių 25 punkto 6 papunktyje. Be to, keleivių srautas Konstancos oro uoste vertinamu laikotarpiu buvo labai mažas, todėl nedideli ir dėl gautos pagalbos atsiradę konkurencijos iškreipimai. Dėl šios priežasties Komisija konstatuoja, kad 2007–2009 m. Konstancos oro uosto gautos pagalbos indėlis į judumą ir pasiekiamumą nūsėrė bet kokį dėl tos pagalbos atsiradusį konkurencijos iškreipimą.

Oradijos oro uostas

- (152) Kaip paaiškinta 37 ir 140 konstatuojamosiose dalyse, Oradijos oro uostas yra už 80 kilometrų nuo Debreceno oro uosto (Vengrijoje), tačiau greičiausiai iki jo galima nuvažiuoti per 1 val. 30 min. (nes reikia kirsti Šengeno erdvei nepriklausančios šalies sieną). Be to, 2007–2009 m. keleivių srautas Oradijos oro uoste buvo labai mažas (mažiau nei 40 000 keleivių) ir jis taikė kitokį nei Debreceno oro uosto verslo modelį (žr. 141 konstatuojamąją dalį).
- (153) Atsižvelgdama į tai, Komisija laikosi nuomonės, kad Oradijos oro uosto gautos pagalbos indėlis į judumą ir pasiekiamumą nūsėrė bet kokį dėl tos pagalbos atsiradusį konkurencijos iškreipimą.

7.4.3. Išvada dėl aptariamoms pagalbos suderinamumo

- (154) Remdamasi minėtu vertinimu, Komisija daro išvadą, kad 2007–2009 m. laikotarpiu Rumunijos Arado, Bakeu, Baja Marės, Krajovos, Jasų, Oradijos, Satu Marės, Sibijaus, Sučavos, Tulčos ir Konstanco oro uostams suteikta pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą.
- (155) Šis vertinimas nedaro visiškai jokio poveikio pagalbos, kuri tiems oro uostams gali būti suteikta po 2014 m. balandžio 4 d., vertinimui, kurį Komisijai gali tekti atlikti ateityje, nes bet kokią tokią pagalbą reikėtų vertinti pagal kitokius nei taikomi nagrinėjamosioms priemonėms kriterijus ⁽⁴⁵⁾.

8. IŠVADA

- (156) Finansavimas, kurį 2007–2009 m. Rumunijos valdžios institucijos suteikė Arade, Bakeu, Baja Marėje, Krajovoje, Jasuose, Oradijoje, Satu Marėje, Sibijuje, Sučavoje, Tulčioje ir Konstancoje esantiems oro uostams, yra neteisėta valstybės pagalba, kuri yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą.
- (157) Dėl 69 konstatuojamojoje dalyje paaiškintų priežasčių 2007–2009 m. Klužo-Napokos ir Tirgu Murešo oro uostams suteikto viešojo finansavimo tyrimas tebetęsiamas.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. 490 401,3 tūkst. RON viešasis finansavimas, kurį 2007–2009 m. laikotarpiu Rumunija skyrė Arade, Bakeu, Baja Marėje, Krajovoje, Jasuose, Oradijoje, Satu Marėje, Sibijuje, Sučavoje, Tulčioje ir Konstancoje esantiems Rumunijos oro uostams, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį yra valstybės pagalba, suteikta pažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalį.

⁽⁴⁵⁾ Visų pirma dėl pagalbos, suteiktos po 2014 m. balandžio mėn., 2014 m. aviacijos gairių 115 punkte numatyta būtinybė įrodyti, kad nepelningas oro uostas bus pajėgus pasiekti 100 % veiklos išlaidų padengimo normą pereinamojo laikotarpio pabaigoje (žr. 2014 m. aviacijos gairių 128–130 punktus), o Aviacijos gairių 132 punkte nurodyta, kad būtina reikalauti iš valstybių narių įrodyti, jog 100 % veiklos išlaidų padengimo normą pereinamojo laikotarpio pabaigoje bus pajėgūs pasiekti visi toje pačioje pasiekiamumo zonoje esantys oro uostai.

2. 1 dalyje nurodyta valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punktą.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Rumunijai.

Priimta Briuselyje 2016 m. rugsėjo 27 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė

III

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS SPRENDIMAS

Nr. 469/15/COL

2015 m. lapkričio 4 d.

baigti oficialų tyrimą dėl įtariamos valstybės pagalbos bendrovei *Innovation Norway*, susijusios su jos veikla interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų rinkoje, taip pat dėl galimos pagalbos regioninėms turizmo taryboms ir turistinių vietų valdymo organizacijoms (Norvegija) [2017/1150]

ELPA priežiūros institucija (toliau – Institucija),

ATSIŽVELGDAMA į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 61 straipsnio 1 dalį,

ATSIŽVELGDAMA į ELPA valstybių susitarimą dėl Priežiūros institucijos ir Teisingumo Teismo įsteigimo (toliau – Susitarimas dėl Priežiūros institucijos ir Teismo), ypač į jo 24 straipsnį,

ATSIŽVELGDAMA į Susitarimo dėl Priežiūros institucijos ir Teismo 3 protokolą (toliau – 3 protokolą), ypač į II dalies 7 straipsnio 2 dalį ir 13 straipsnio 1 dalį,

PAPRAŠIUSI suinteresuotųjų šalių pateikti pastabų pagal minėtas nuostatas ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

I. FAKTAI

1. PROCEDŪRA

- (1) 2013 m. liepos 5 d. raštu ⁽¹⁾ įmonė *TellUs IT AS* (vėliau susijungusi su įmone *New Mind* ⁽²⁾) (toliau – *New Mind | tellUs*, arba skundo pateikėjas) pateikė Institucijai skundą dėl bendrovės *Innovasjon Norge* (toliau – *Innovation Norway*, arba IN), kuriame ji teigė, kad *Innovation Norway* gavo valstybės pagalbą, kad galėtų vykdyti ekonominę veiklą turizmo sektoriaus interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų rinkoje. Institucija šį skundą gavo ir užregistravo 2013 m. liepos 8 d.
- (2) Preliminariai išnagrinėjusi skundą, 2014 m. liepos 16 d. Institucija Sprendimu Nr. 300/14/COL (toliau – sprendimas pradėti procedūrą ⁽³⁾) nusprendė pradėti 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą. Šiame sprendime Institucija paprašė Norvegijos valdžios institucijų ir suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabų.

⁽¹⁾ Dokumentas Nr. 678002 ir dokumentų Nr. 678003–678007, 678010–678013 ir 678017 priedai.

⁽²⁾ 2013 m. spalio mėn. pradinis skundo pateikėjas – įmonė *tellUs IT AS* – susijungė su įmone *New Mind* ir šių dviejų įmonių pagrindu buvo įsteigta įmonė *New Mind | tellUs*. Žr. www.newmind.co.uk.

⁽³⁾ Paskelbta OL C 334, 2014 9 25, p. 8 ir EEE priedo Nr. 53, 2014 9 25, p. 1.

- (3) 2014 m. rugsėjo 1 d. raštu ⁽⁴⁾ Norvegijos valdžios institucijos pateikė pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą. 2014 m. rugsėjo 30 d. Institucija susitiko su Norvegijos valdžios institucijomis ir IN. Po šio susitikimo, 2014 m. rugsėjo 1 d., Norvegijos valdžios institucijos pateikė naujos informacijos ir paaiškinimų. Be to, Institucija pateikė IN papildomų klausimų ir 2014 m. spalio 17 d. e. paštu ⁽⁵⁾ gavo atsakymus į šiuos klausimus.
- (4) 2014 m. spalio 9 d. e. paštu ⁽⁶⁾ Institucija gavo vienos suinteresuotosios šalies – skundo pateikėjo – pastabas. 2014 m. spalio 10 d. raštu ⁽⁷⁾ Institucija persiuntė šias pastabas Norvegijos valdžios institucijoms. 2014 m. spalio 27 d. ir lapkričio 5 d. Institucija surengė telefoninę konferenciją su IN.
- (5) 2014 m. lapkričio 24 d. raštu ⁽⁸⁾ Norvegijos valdžios institucijos pateikė savo komentarus dėl skundo pateikėjo pastabų ir su byla susijusios papildomos informacijos.
- (6) Vėliau Institucija gavo su byla susijusios papildomos informacijos iš skundo pateikėjo ir IN ⁽⁹⁾. Iš skundo pateikėjo gauta informacija buvo persiųsta Norvegijos valdžios institucijoms.

2. PRIEMONIŲ APIBŪDINIMAS

- (7) Šis sprendimas susijęs su IN veikla turizmo sektoriuje.
- (8) IN – valstybės įmonė, įpareigota remti Norvegijos įmonių ir pramonės inovacijas ir vystymąsi. IN teikia paramą šalies turizmo sektoriui. IN sukūrė ir tvarko labiausiai lankomą Norvegijos turizmo svetainę – *visitnorway.com* ⁽¹⁰⁾.
- (9) Svetainėje *visitnorway.com* IN teikia paslaugas regioninėms turizmo taryboms (RTT) ⁽¹¹⁾ ir turistinių vietų valdymo organizacijoms (TVVO) ⁽¹²⁾. RTT ir TVVO yra vietos arba regioninės institucijos, skatinančios turizmą savo geografinėse vietovėse.
- (10) Teikiamos tokios paslaugos: i) interneto infrastruktūros ir susijusios paslaugos ir ii) rinkodaros ir reklamos paslaugos turizmo sektoriuje ⁽¹³⁾.
- (11) Skundo pateikėjo pareiškime ir sprendime pradėti procedūrą nurodyta, kad galėjo būti taikomos valstybės pagalbos priemonės, susijusios su interneto infrastruktūros ir susijusiomis paslaugomis. Konkrečiai kalbant, sprendimo pradėti procedūrą 1 straipsnyje nurodytos trys galimos valstybės pagalbos priemonės.
- (12) Pirmoji įtariama pagalbos priemonė susijusi su valstybės pagalba, kurią IN neva gavo prarasdama pelną už interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų teikimą RTT ir TVVO.
- (13) Antroji priemonė – įtariamas apskaitos neatskyrimas ir skaidrios sąnaudų paskirstymo metodikos, pagal kurią IN ekonominė veikla būtų atskiriama nuo neekonominės veiklos, netaikymas. Visų pirma, svarbu atsakyti į klausimą, ar IN teikiamos interneto infrastruktūros ir susijusios paslaugos yra kryžmiškai subsidijuojamos naudojant valstybės lėšas, skirtas neekonominėi paslaugai, t. y. bendrai Norvegijos, kaip turistinės šalies, reklamai, teikti.

⁽⁴⁾ Dokumentas Nr. 720775 su 12 priedų (dokumentai Nr. 720776–720788).

⁽⁵⁾ Dokumentas Nr. 726058.

⁽⁶⁾ Dokumentas Nr. 725167.

⁽⁷⁾ Dokumentas Nr. 725174.

⁽⁸⁾ Dokumentai Nr. 730559, 730560 ir 730561.

⁽⁹⁾ Institucija iš skundo pateikėjo ir IN gavo keletą e. laiškų su papildoma informacija. *TellUs* 2015 m. sausio 1 d. atsiuntė e. laišką (dokumentas Nr. 734800). IN atsiuntė keletą e. laiškų: dokumentą Nr. 742759 (2015 m. sausio 16 d. e. laiškas), Nr. 744264 (2015 m. vasario 5 d. e. laiškas), Nr. 753927 (2015 m. balandžio 14 d. e. laiškas), Nr. 754218 (2015 m. balandžio 17 d. e. laiškas), Nr. 757843 (2015 m. gegužės 20 d. e. laiškas) ir Nr. 758656 (2015 m. gegužės 29 d. e. laiškas) ir 2015 m. balandžio 16 d. surengė telefoninę konferenciją su IN.

⁽¹⁰⁾ Konkrečiai kalbant, 2013 m. svetainėje *visitnorway.com* apsilankė 22,5 mln. lankytojų, jos tinklalapiai peržiūrėti 50 mln. kartų, o 2014 m. sulaukta 21,3 mln. lankytojų, tinklalapiai peržiūrėti 50,3 mln. kartų. Žr. informaciją, skelbiamą adresu <http://www.slideshare.net/hanspetteraalmo/new-structure-for-destinations-on-visitnorwayvom> ir dokumente Nr. 758656.

⁽¹¹⁾ Norvegiškai – *Regionalt selskap*.

⁽¹²⁾ Norvegiškai – *Destinasjonsselskap*.

⁽¹³⁾ Šių paslaugų aprašą Institucija pateiks 2.2 ir 2.3 punktuose.

- (14) Trečioji įtariama pagalbos priemonė susijusi su valstybės pagalba, suteikta RTT ir TVVO, joms nustatant tokias interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų kainas, kurios yra per mažos pagrįstai IN investicijų grąžai užtikrinti.

2.1. ĮTARIAMOS VALSTYBĖS PAGALBOS GAVĖJAI

- (15) Norvegijos Vyriausybė bendrovę IN įsteigė 2003 m., priėmusi Įstatymą dėl *Innovation Norway* ⁽¹⁴⁾ (toliau – IN įstatymas). Valstybei nuosavybės teise priklauso 51 %, apskritims – 49 % šios bendrovės akcijų ⁽¹⁵⁾.
- (16) Ši bendrovė įsteigta kaip Norvegijos Vyriausybės priemonė, skirta padėti šalyje skatinti vertę kuriančio verslo vystymą ⁽¹⁶⁾. IN valdo ir įgyvendina keletą Norvegijos pagalbos schemų. IN teikia paramą šalies turizmo sektoriui. Norvegijos valdžios institucijų teigimu, „bendrovei IN, be kitų užduočių, patikėta oficialioje svetainėje „visitnorway.com“ teikti interneto rinkodaros paslaugas tarptautiniams ir šalies subjektams“ ⁽¹⁷⁾.
- (17) Vietos ir regioninio turizmo skatinimas patikėtas RTT ir TVVO. Remiantis Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija ⁽¹⁸⁾, Norvegijoje yra apie 300 regioninių ir vietos turizmo organizacijų – RTT ir TVVO. Pagrindinė jų paskirtis – organizuoti turizmo veiklą ir teikti turizmo informaciją. RTT daugiausia dėmesio skiria tarptautinei regiono rinkodarai, o TVVO tarptautiniu ir nacionaliniu lygmenimis pristato konkrečias turistines vietas ⁽¹⁹⁾. Paprastai jų akcininkai yra valstybės ir privačios įmonės ⁽²⁰⁾. RTT paprastai steigiamos kaip akcinės bendrovės; jų akcijos nuosavybės teise priklauso apskričių valdžios institucijoms ir turizmo sektoriaus atstovams. TVVO yra vietos lygmens; jų akcininkų struktūra gali būti įvairi. Vis dėlto paprastai jos nuosavybės teise priklauso vietos valdžios institucijoms ir vietos turizmo įmonėms.
- (18) RTT ir TVVO nesiekia gauti kuo didesnio pelno jų savininkams. Jų tikslas – atitinkamose geografinėse vietovėse skatinti ekonominę veiklą turizmo sektoriuje ⁽²¹⁾.

2.2. INTERNETO INFRASTRUKTŪROS IR SUSIJUSIOS PASLAUGOS

- (19) Interneto infrastruktūros ir susijusios paslaugos turizmo sektoriuje teikiamos naudojant Turistinių vietų valdymo sistemą (TVVS) ⁽²²⁾.

⁽¹⁴⁾ LOV-2003-12-19-130 (norvegiškai – „Lov om Innovasjon Norge“), skelbiama adresu <http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-12-19-130?q=lov+om+innovasjon+norge>.

⁽¹⁵⁾ Įstatymo dėl IN 2 skirsnis.

⁽¹⁶⁾ Šiuo metu IN vykdomas funkcijas anksčiau iš esmės vykdė keturios organizacijos pirmtakės: Norvegijos pramonės ir regioninės plėtros fondas (SND), Vyriausybines išradėjų konsultavimo biuras (SVO), Norvegijos turizmo taryba (NTC) ir Norvegijos eksporto taryba (NEC). Norvegiškai – *Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, Statens Veiledningskontor for Oppfinnere, Norges Turistråd* ir *Norges Eksportråd*. 2004 m. šių keturių institucijų veikla buvo nutraukta, jos susijungė ir jų pagrindu įsteigta IN.

⁽¹⁷⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688213).

⁽¹⁸⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688213).

⁽¹⁹⁾ Žr. „Vyriausybės turizmo strategija. Norvegija, kaip turistinė vietovė. Nacionalinė turizmo sektoriaus strategija“. Norvegijos prekybos ir pramonės ministerija. 2012 m. balandžio 10 d., p. 44. Šis dokumentas Institucijai perduotas kaip 2013 m. spalio 28 d. IN rašto (dokumentas Nr. 688213) 4 priedas (dokumentas Nr. 688216).

⁽²⁰⁾ Ten pat.

⁽²¹⁾ Pavyzdžiui, *Visit Trondheim AS* (RTT) veiklos apraše nurodyta, kad įmonė nesiekia tiesioginės ekonominės naudos akcininkams (laisvas vertimas). Norvegiškai – „*Selskapet har ikke som formål å skaffe eierne direkte økonomisk utbytte*“ (kursyvu pažymėta autoriaus). Žr. Juridinių asmenų centriniame koordinavimo registre – viename iš *Brønnøysund* registru – viešai skelbiamą informaciją. Nuoroda skelbiama adresu <http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=955715209>.

Dėl *Visit Sørlandet AS* (TVVO) nurodyta, kad šios įmonės veikla nesiekia gauti pelno jos akcininkams. Tekstas norvegų kalba: „*Områdemarkedsføring, profilering og merkevarebygging via tilrettelegging for salg og markedsføring for reiselivet på Sørlandet. Selskapets virksomhet tar ikke sikte på å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte. Eventuelt overskudd skal benyttes til å fremme selskapets formål. Selskapet kan eie aksjer/andeler i andre selskap*“ (kursyvu pažymėta autoriaus). Žr. Juridinių asmenų centriniame koordinavimo registre – viename iš *Brønnøysund* registru – viešai skelbiamą informaciją (<http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=993995282>).

⁽²²⁾ Ši sistema apibrėžiama taip: „[s]istema, kuria, pasinaudojant įvairiais kanalais ir platformomis, komplektuojamas ir platinamas išsamus turizmo paslaugų rinkinys, paprastai skirta konkrečiam regionui ir tame regione padedanti organizuoti turistinių vietų valdymą. Siekiant valdyti turistinę vietą ir ją pristatyti kaip vientisą objektą, turistinių vietų valdymo sistemoje mėginama taikyti į klientą orientuotą požiūrį, paprastai pateikiant išsamią informaciją apie turistinę vietą, suteikiant galimybę tikruoju laiku pateikti užsakymus, naudotis turistinių vietų valdymo priemonėmis ir daug dėmesio skiriam mažiesiems ir nepriklausomiems turizmo paslaugų teikėjams remti.“ TVVS apibūrinimas pateiktas <http://www.newmind.co.uk/technology-platform/destination-management-system>.

- (20) Pasinaudodama TVVS, IT įmonė teikia paslaugą, klientams (turistinių vietų valdymo įmonėms⁽²³⁾) suteikiančią galimybę savo tinklalapiuose ir kituose išorės kanaluose, pvz., *visitnorway.com*, „Google Maps“, turistų informacijos kioskuose, judriojo ryšio portaluose ir spausdintuose laikraščiuose, vienu metu teikti ir reguliariai atnaujinti informaciją apie turistines vietas, viešbučius, restoranus, renginius ir pan. Šią informaciją plačioji visuomenė naudoja užsakymams teikti ir kitais tikslais.
- (21) TVVS gali atlikti įvairias funkcijas: i) *turizmo informacijos rengimo* funkciją (t. y. lankytinų vietų duomenų bazės kūrimas arba trumpos informacijos apie renginius, viešbučius, restoranus, meno kūrinių parodas ir pan. rengimas); ii) *platinimo* funkciją (t. y. duomenų bazėje saugoma informacija perduodama įvairiems kanalams ir platformoms); iii) *paiėškos* funkciją (t. y. naudojamą svetainėse ir skirtą turizmo produktams ieškoti ir pristatyti).
- (22) Šių paslaugų grafinė iliustracija pateikta 43 konstatuojamojoje dalyje.

2.3. RINKODAROS IR REKLAMOS PASLAUGOS TURIZMO SEKTORIUJE

- (23) Turizmo rinkodaros ir reklamos paslaugos gali būti susijusios su bendra geografinės vietovės reklama arba su konkrečios komercinės veiklos reklama.
- (24) Bendra reklama – tai bendros turizmo informacijos apie kraštovaizdžius, kulinarines tradicijas, orus ir t. t. teikimas lankytojams. Konkrečios komercinės veiklos reklama – tai konkretaus turinio pristatymas rinkai (pvz., informacijos apie viešbučius, restoranus, kultūros renginius ir t. t. teikimas).
- (25) Be to, svetainėje *visitnorway.com* reklamuojant konkretų turinį galima pasinaudoti dviem galimybėmis – informaciją tiesiogiai paskelbti svetainėje (tokiu atveju informacija laikoma pačioje svetainėje) arba įdėti nuorodą į išorės svetainę, kurioje skelbiama konkreti informacija.

2.4. IN VEIKLA TURIZMO SEKTORIUJE

- (26) IN užduotis – reklamuoti turizmo sektorių nacionaliniu lygmeniu. Nuo 1903 m. Norvegijos Vyriausybė aktyviai veikia turizmo sektoriuje⁽²⁴⁾. Kaip jau minėta 17 konstatuojamojoje dalyje, regioniniu ir vietos lygmenimis turizmą skatina RTT ir TVVO. Bendrovei IN skirtame Valstybės rašto dėl metinio biudžeto skyriuje pateikti nurodymai dėl IN veiklos turizmo sektoriuje⁽²⁵⁾.
- (27) 2007 m. Norvegijos valdžios institucijos patvirtino nacionalinę turizmo sektoriaus strategiją, kurioje nustatyti pagrindiniai Vyriausybės tikslai šiame sektoriuje⁽²⁶⁾. Vienas iš šių tikslų buvo užtikrinti, kad Norvegija būtų labiau pripažįstama kaip turistinė vietovė. Šiuo tikslu 2007 m. IN sukūrė ir paskelbė svetainę *visitnorway.com*. Pagal šią turizmo sektoriaus strategiją, „[s]vetainės lankytojai turi būti skatinami atvykti į Norvegiją, joje turi būti skelbiama tinkama išsami informacija apie Norvegiją ir turizmo sektoriuje siūlomas paslaugas“⁽²⁷⁾.

⁽²³⁾ Turistinių vietų valdymo įmonių (TVVI) sąvoka – tai turizmo sektoriuje vartojamas terminas profesionalias paslaugas teikiančioms įmonėms, siūlančioms pasinaudoti vietos žiniomis, profesine patirtimi ir ištekliais ir besispecializuojančioms renginių, užsiėmimų, kelionių, vežimo ir kitos veiklos planavimo ir vykdymo srityje, apibūdinti. Plačiau prasme šis terminas reiškia profesionalias kelionių pardavimo paslaugas teikiančias įmones.

⁽²⁴⁾ 2013 m. gruodžio 20 d. IN raštas (dokumentas Nr. 694258). 1903 m. buvo įsteigta Nacionalinė turizmo asociacija – turizmo sektoriaus jungtinė valstybės, savivaldybių ir privačių suinteresuotųjų šalių institucija, vykdydusi veiklą iki 1984 m. Nuo to laiko Nacionalinės turizmo asociacijos rinkodaros veiklą tęsė fondas NORTRA, 1999 m. savo pavadinimą pakeitęs į NTC. Sujungus šias dvi institucijas, nuo 2004 m. NTC funkcijas perėmė IN. Daugiau informacijos apie institucijas, kurioms paprastai buvo patikima reklamuoti Norvegiją kaip atostogų metu aplankytiną turistinę vietovę, taip pat pateikta 2013 m. gruodžio 20 d. IN rašte (dokumentas Nr. 694258).

⁽²⁵⁾ *Statsbudsjettet 2013 – oppdragsbrev Innovasjon Norge*. P. 14. Skelbiama adresu https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/nhd/vedlegg/brev/2013_oppdragsbrev_innovasjon norge.pdf.
Statsbudsjettet 2014 – oppdragsbrev Innovasjon Norge. Skelbiama adresu https://www.regjeringen.no/contentassets/ab7b70cc80924f038a26a89417d0eb66/in_oppdragsbrev_2014.pdf.
Statsbudsjettet 2015 – oppdragsbrev Innovasjon Norge. Skelbiama adresu [http://www.innovasjon norge.no/PageFiles/2814818/Oppdragsbrev%20KLD%20\(2\).pdf](http://www.innovasjon norge.no/PageFiles/2814818/Oppdragsbrev%20KLD%20(2).pdf).

⁽²⁶⁾ Žr. „Vyriausybės turizmo strategija. Vertinga patirtis. Nacionalinė turizmo sektoriaus strategija“. Norvegijos Prekybos ir pramonės ministerija. 2007 m. gruodžio 18 d. 2013 m. spalio 28 d. IN rašto (dokumentas Nr. 688213) 1 priedas (dokumentas Nr. 688214).

⁽²⁷⁾ Ten pat, 7.5 paantraštė. „Visitnorway.com“, p. 68.

- (28) Be to, sukūrusi svetainę *visitnorway.com*, IN privalo rengti ir joje skelbti bendro pobūdžio informaciją apie Norvegiją (neekonominė veikla), kuria naudojamosi RTT ir TVVO galėtų reklamuoti savo konkretų turistinį turinį (t. y. informaciją apie renginius, viešbučius, transportą ir t. t.). IN pasirašė standartines sutartis su RTT ir TVVO, pagal kurias už metinį abonentinį mokestį, apskaičiuojamą remiantis metine RTT ir TVVO apyvarta, svetainėje *visitnorway.com* (tiesiogiai arba įdedant saitus) skelbiamas su turizmu susijęs RTT ir TVVO turinys. Anksčiau RTT ir TVVO taip pat turėjo savo svetaines, kuriose skelbė bendrą informaciją apie savo geografines vietas ir reklamavo konkrečius turizmo produktus, t. y. savo suinteresuotųjų šalių ir savininkų ekonomines paslaugas.
- (29) 2012 m. Norvegijos Vyriausybė patvirtino naują turizmo strategiją, kuria siekta pagerinti nacionalinę turizmo struktūrą ⁽²⁸⁾. Pagal naująją strategiją buvo siekiama didinti valstybės paramos šiam sektoriui veiksmingumą, mažinti dalyvaujančių subjektų skaičių ir užtikrinti didesni jų veiksmų tarpusavio koordinavimą. Be to, Norvegijos valdžios institucijos nurodė, kad vengs didėjančios turizmui Norvegijoje skirtų svetainių, kurias visas iš dalies finansuoja įvairios valdžios institucijos, apskritys arba savivaldybės, įvairovės, susijusios su jų struktūra, išdėstymu, užsakymų sistemomis, kalbomis ir kt.
- (30) Atsižvelgdama į tai ir siekdama, kad turistams būtų patogų rinktis Norvegiją kaip turistinę vietovę, 2013 m. Prekybos, pramonės ir žuvininkystės ministerija patvirtino naują turizmo struktūrą ⁽²⁹⁾.
- (31) 2013 m. rašte dėl IN biudžeto (toliau – 2013 m. raštas dėl biudžeto ⁽³⁰⁾) teigiama: „„Innovation Norway“ turės užtikrinti tinkamą kelionių po Norvegiją patirties sklaidą pasinaudojant svetaine „*visitnorway.com*“ ir padėti turizmo sektoriaus dalyviams [...]“. Taigi svetainė *visitnorway.com* nurodyta kaip vienas pagrindinių Norvegijos turizmo skatinimo struktūros elementų ⁽³¹⁾. Bendrovės IN paprašyta išplėsti svetainę ir padidinti jos paramą turizmo sektoriui. Taip siekta, kad oficialioje svetainėje *visitnorway.com* būtų siūlomos interneto rinkodaros paslaugos nacionaliniams ir tarptautiniams subjektams ⁽³²⁾.
- (32) Atsižvelgdama į šį tikslą, IN pradėjo įgyvendinti projektą „Nauja svetainės *visitnorway.com* struktūra“ (toliau – nauja struktūra) ⁽³³⁾. Pagal šią naują struktūrą, RTT ir TVVO buvo siūlomos ne tik rinkodaros ir reklamos paslaugos (kaip tai buvo numatyta pagal standartines sutartis (žr. 28 konstatuojamąją dalį)), bet ir papildomos paslaugos.
- (33) Kad neatsilikėtų nuo technologijų pažangos ir galėtų toliau veiksmingai valdyti platformą, IN padarė reikiamus *visitnorway.com* platformos savybių ir funkcijų pakeitimus. 2013 m. IN Norvegijos TRR ir TVVO, pageidavusioms savo svetainių turinį perkelti į svetainę *visitnorway.com*., pradėjo siūlyti tam tikras TVVS funkcijas (šiam sprendime jos bendrai apibrėžiamos kaip interneto infrastruktūros ir susijusios paslaugos). Toks turinio integravimas į *visitnorway.com* platformą atitinka tikslus, Norvegijos valdžios institucijų nustatytus jų naujoje turizmo strategijoje – be kitų dalykų, išvengti turizmui Norvegijoje skirtų svetainių įvairovės didėjimo (žr. 29 konstatuojamąją dalį).
- (34) Todėl 2014 m. visoms RTT ir TVVO pasiūlyta sudaryti glaudžios partnerystės sutartis, pagal jas suteikiant galimybę, užuot kūrus nuosavą tinklalapį, kaip pradžios tinklalapį naudoti svetainę *visitnorway.com*. Norint

⁽²⁸⁾ Žr. „Vyriausybės turizmo strategija. Norvegija, kaip turistinė vietovė. Nacionalinė turizmo sektoriaus strategija“. Norvegijos prekybos ir pramonės ministerija. 2012 m. balandžio 10 d. 2013 m. spalio 28 d. IN rašto (dokumentas Nr. 688213) 4 priedas (dokumentas Nr. 688216). Skelbiama adresu https://www.regjeringen.no/contentassets/1ce1d6cdbcac47739b3320a66817a2dd/lenke_til_strategien-engelsk.pdf.

⁽²⁹⁾ Daugiau informacijos pateikta Prekybos, pramonės ir žuvininkystės ministerijos parengtame naujos turizmo struktūros plano projekte (1.2 versija, 2013 m. birželio 20 d.): <http://www.regjeringen.no/upload/NHD/Temasider/Reiseliv/Riktigprosjektplan.pdf>.

⁽³⁰⁾ Žr. 25 išnašą.

⁽³¹⁾ 2014 m. rašte dėl biudžeto teigiama: „„Innovation Norway“ privalo toliau tobulinti nacionalinį turizmo portalą, veikiantį žiniatinklio svetainėje „*visitnorway.com*“ [...]“.

⁽³²⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688213).

⁽³³⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688213).

persikelti į svetainę *visitnorway.com*, reikėjo atsisakyti savo svetainių. Šios paslaugos buvo siūlomos tik RTT ir TVVO, o ne visai rinkai, t. y. ne visiems galimiems naudotojams, įskaitant suinteresuotąsias šalis arba RTT ir TVVO išorės klientus ⁽³⁴⁾.

- (35) Persikėlus į svetainę *visitnorway.com*, kai kurios paslaugos, kurias RTT ir TVVO pirmiau pirkdavo iš tokių įmonių kaip skundo pateikėjas, tapo nebereikalingos. Konkrečiai kalbant, RTT ir TVVO nebebuvo reikalinga paieškos funkcija, o licenciatų sutartys su tokiais įmonėmis kaip *New Mind | tellUs* paprastai turėdavo būti nutrauktos. Tačiau kitos funkcijos, pvz., *turizmo informacijos rengimo* funkcija, tebebuvo reikalingos tam, kad būtų galima kurti ir tvarkyti lankytinas vietas arba trumpą informaciją, skelbtiną svetainėje *visitnorway.com*.
- (36) Nepaisant to, kad visoms RTT ir TVVO buvo pasiūlyta sudaryti glaudžios partnerystės sutartis, ne visos jos buvo arba yra suinteresuotos gauti naujas paslaugas, nes persikėlus į svetainę *visitnorway.com* reikėjo, be kitų dalykų, priimti IN nustatytas redagavimo sąlygas ir apribojimus ⁽³⁵⁾. Todėl kai kurios RTT ir TVVO tebėra sudariusios standartines sutartis, pagal kurias IN joms teikia reklamos ir rinkodaros paslaugas (žr. 28 konstatuojamąją dalį).
- (37) Prieš 34 konstatuojamojoje dalyje aprašytą glaudžios partnerystės sutarčių pasirašymą pagal svetainėje *visitnorway.com* įgyvendinamą turizmo „naujos struktūros“ projektą (žr. 32 konstatuojamąją dalį) 2013 m. taip pat įgyvendinti du bandomieji projektai – „ALFA“ ir „Beta“. Jie bus plačiau aprašyti toliau.

Projektas „Pilot ALFA“

- (38) 2013 m. kovo mėn. IN kartu su dviem bandomaisiais klientais – *VisitSørlandet* ir *VisitTrondheim* – pradėjo įgyvendinti projektą „Pilot ALFA“. Projektas „Pilot ALFA“ susijęs su įmonių *Visit Sørlandet AS* ⁽³⁶⁾ (RTT) ir *Visit Trondheim AS* ⁽³⁷⁾ (TVVO) perkėlimu į *visitnorway.com* platformą.
- (39) Šios dvi įmonės buvo pasirinktos kaip bandomojo projekto dalyvės ir su IN pasirašė glaudžios partnerystės sutartis dėl svetainės *visitnorway.com* naudojimo. Pagal šias sutartis, abi įmonės savo URL adresus ⁽³⁸⁾ nukreipė į svetainę *visitnorway.com* ir nebenaudojo savo pradžios tinklalapių. Tuose tinklalapiuose skelbta informacija (t. y. bendra turizmo informacija ir konkretus turizmo turinys) perkelta į svetainę *visitnorway.com*.

⁽³⁴⁾ Kitaip nei IN duomenų bazės paslaugos, šis įmonės *New Mind | tellUs* sprendimas siūlomas visoms turizmo sektoriaus įmonėms (ne tik RTT ir TVVO), naudojant šį sprendimą, į duomenų bazę įvesta informacija vienu metu išplatinama įvairiems žiniasklaidos kanalams.

⁽³⁵⁾ Pateikdama atsakymą dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775), IN paaiškino, kad IN visoms RTT ir TVVO siūlo sudaryti tokią pat sutartį (naudojama pavyzdinė sutartis, jos kopija buvo perduota Institucijai). Tačiau dėl IN nustatytų apribojimų kelios RTT ir TVVO nėra suinteresuotos pasirašyti glaudžios partnerystės sutarčių. Pavyzdžiui: i) daugelio TVVO nuomone, jų regioną pristatant bendroje nacionalinėje sistemoje *visitnorway.com*, susilpnėja ryšys su TVVO; ii) kilus interesų konfliktui arba turiniui neatitinkant svetainės *visitnorway.com* profilio, IN redaktorius gali pašalinti turinį, kurį šios svetainės tinklalapyje paskelbė glaudžios partnerystės sutartį sudaręs subjektas, arba jį pakeisti; iii) pašalinusi savo svetainę, TVVO netenka savo domeno vardo ir t. t.

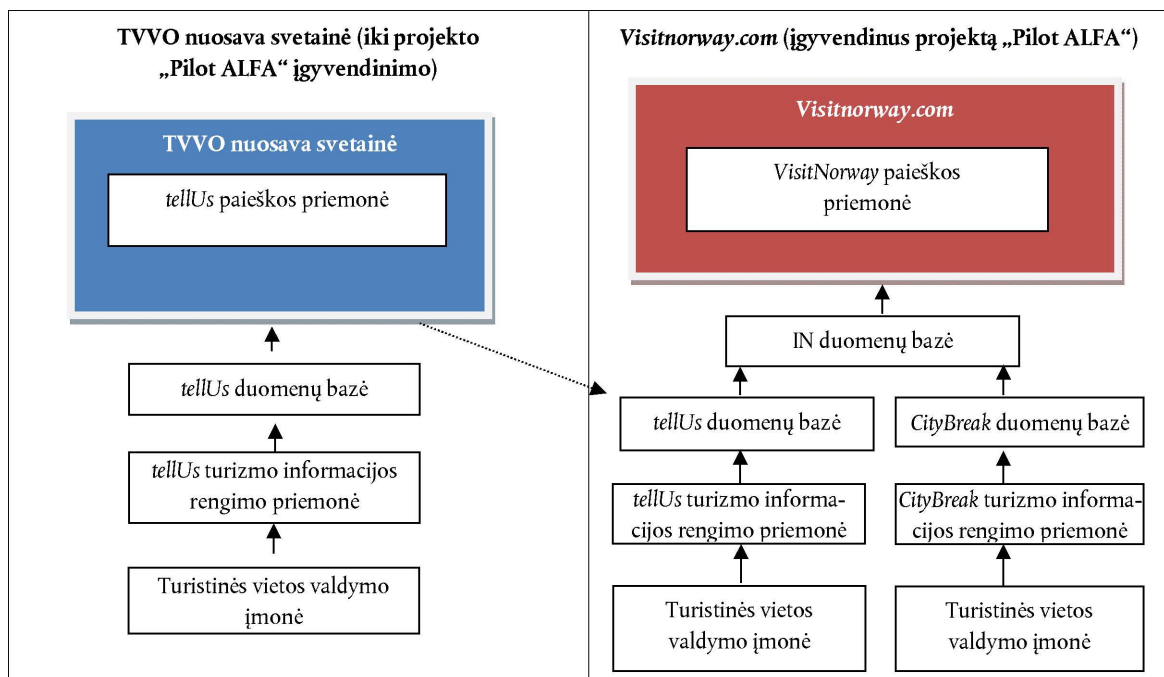
⁽³⁶⁾ Ši RTT 2010 m. įsteigta kaip regioninė įmonė, skirta Rytų Agderio ir Vakarų Agderio apskritys aptarnauti. Ši įmonė nuosavybės teise priklausė apskrities ir vietos valdžios institucijoms bei kelioms privačioms įmonėms, kaip antai *Color Line*, *Fjord Line*, *Amusement Park* ir t. t. Žr. „Vyriausybės turizmo strategija. Norvegija, kaip turistinė vietovė. Nacionalinė turizmo sektoriaus strategija“. Žr. 19 išnašą. Daugiau informacijos apie šią įmonę pateikta Juridinių asmenų centriname koordinavimo registre – viename iš *Brønnøysund* registru, skelbiamame adresu <http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=993995282>.

⁽³⁷⁾ Įmonė *Visit Trondheim AS* įsteigta 1989 m., siekiant vystyti Trondheimo turizmo sektorių. Jos akcininkai: *Rezidor Hotels Norway AS* (12,77 %), *Bo-hotell AS* (7,34 %), *Realinvest AS* (6,78 %) ir kiti (73,11 %).

Įmonės veikos apraše nurodyta: „*Visit Trondheim*“ yra organizacijų, institucijų, įmonių ir Vyriausybinių institucijų, turinčių interesų, susijusių su Trondheimo turizmo sektoriumi ir Trondheimo regionu, turistinių vietų valdymo įmonė. Kelionės tikslo vietų vystymas koordinuojamas su bendruomenių, verslo ir turizmo vystymu. „*Visit Trondheim*“ nustato ir teikia prieglobos paslaugas ir vykdo profilinę rinkodarą, taip pat parduoda produktus, susijusius su Trondheimu ir Trondheimo regionu, kaip turistinė, konferencijų, kultūrinė ir renginių vietovė, pristato šiuos produktus rinkai ir juos vysto. „*Visit Trondheim*“ užtikrina, kad visi dalyvaujantys subjektai kryptingai derintų veiksmus siekdami, kad Trondheimas taptų pageidaujama kelionės tikslo vieta, taip pat įgyvendintų savo plataus užmojo tikslus, susijusius su patrauklumu ir reputacija. Įmonė nesiekia tiesioginės ekonominės naudos savo savininkams. Likvidavus įmonę, visas gautas pelnas bus skirtas įmonės tikslams įgyvendinti“ (laisvas vertimas). Daugiau informacijos apie šią įmonę pateikta Juridinių asmenų centriname koordinavimo registre – viename iš *Brønnøysund* registru: <http://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=955715209>.

⁽³⁸⁾ URL – universalusis adresas (angl. *Uniform Resource Locator*). URL adresas yra tam tikro formato teksto eilutė, naudojama interneto naršyklėse, el. pašto programose ir kitoje programinėje įrangoje tinklo ištekliui identifikuoti internete.

- (40) Kai minėtos dvi įmonės tvarkė nuosavas svetaines, jos buvo skundo pateikėjo klientės. Todėl jos naudojo įmonės *tellUs* turizmo informacijos rengimo ir įmonės *tellUs* paieškos funkcijomis ir už naudojimąsi jomis skundo pateikėjui mokėjo licencijos mokestį. Tačiau, URL adresą nukreipus į svetainę *visitnorway.com* ir pašalinus nuosavas svetaines, šios įmonės nutraukė savo sutartis dėl paieškos funkcijos, nes dėl techninių priežasčių svetainėje *visitnorway.com* gali būti naudojama tik IN paieškos funkcija (vienintelė šioje svetainėje veikianti paieškos sistema yra IN sukurta ir platformoje įdiegta sistema).
- (41) Abi įmonės vis vien turėjo su skundo pateikėju arba panašia įmone sudaryti sutartį dėl turizmo informacijos rengimo funkcijos. IN nesuteikia galimybės naudotis tokia funkcija. Skundo pateikėjas buvo vienintelis TVVS paslaugų teikėjas Norvegijos rinkoje. Tačiau 2012–2013 m. į rinką atėjo tarptautinis konkurentas *Citybreak*, siūlantis turizmo informacijos rengimo funkciją, t. y. galimybę turizmo paslaugų teikėjams kurti savo lankytinas vietas ⁽³⁹⁾.
- (42) Todėl tos RTB ir TVVO, kurios persikėlė į svetainę *visitnorway.com*, galėjo rinktis iš skirtingų įmonių, siūlančių turizmo informacijos rengimo funkciją (galėjo rinktis įmonę *New Mind | tellUs*, *CityBreak* arba bet kokią kitą operatorių, kuris galbūt ateis į rinką), o klientai, kurie naudojo įmonės *tellUs* search paslaugomis, galėjo naudotis tik įmonės *tellUs* turizmo informacijos rengimo funkcijomis. Kai įmonė *New Mind | tellUs* buvo vienintelis interneto ir infrastruktūros paslaugų teikėjas, visos RTT ir TVVO turėjo sudaryti sutartis su *New Mind | tellUs* dėl paieškos ir turizmo informacijos rengimo funkcijų.
- (43) Įvairių funkcijų naudojimas iki projekto „Pilot ALFA“ įgyvendinimo ir jį įgyvendinus pavaizduotas toliau pateiktoje schemeje:

Šaltinis: Institucija, parengta remiantis Norvegijos valdžios institucijų pateikta informacija (dokumentas Nr. 688213).

- (44) Paslaugos, kurias iki naujos struktūros projekto įgyvendinimo IN siūlė RTT ir TVVO (t. y. svetainėje *visitnorway.com* teikiamos interneto rinkodaros ir reklamos paslaugos), buvo siūlomos už mokestį, kuris buvo skaičiuojamas remiantis RTT ir TVVO metine apyvarta, o ne gautų paslaugų rinkos kaina (žr. 28 konstatuojamąją dalį). Tokia kainodaros sistema taip pat taikyta pagal projektą „Pilot ALFA“, neimant papildomo mokesčio už IN suteiktas papildomas paslaugas (internetu infrastruktūros ir susijusias paslaugas).

⁽³⁹⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688213).

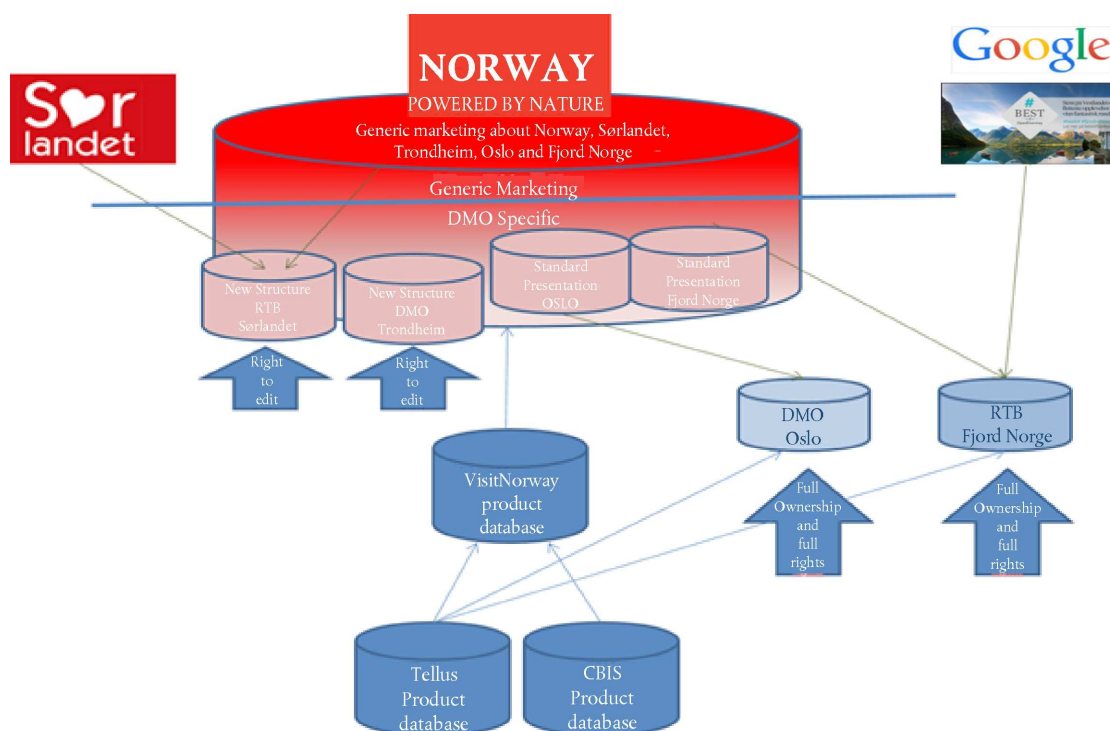
- (45) Norvegijos valdžios institucijos paaiškino ⁽⁴⁰⁾, kad už papildomas paslaugas papildomo mokesčio neimta dėl to, kad buvo rengiamos naujos paslaugos ir kad abi bandomajame projekte dalyvavusios įmonės skyrė daug laiko ir pastangų, kad padėtų IN parengti naujas funkcijas, taigi atsilygino IN teikdamas naudingus atsiliepimus ir informaciją apie naujas paslaugas.

Projektas „Pilot Beta“

- (46) Laikotarpiu nuo 2013 m. liepos mėn. iki lapkričio mėn. IN įgyvendino projektą „Pilot Beta“. Įgyvendindama šį bandomąjį projektą, IN išnagrinėjo naujus verslo modelius, įskaitant galimybę visas RTT ir TVVO paskatinti sudaryti naujas glaudžios partnerystės sutartis.
- (47) Nuo 2014 m. sausio 1 d. IN, laikydamosi nediskriminavimo principo, visoms suinteresuotoms RTT ir TVVO siūlė sudaryti glaudžios partnerystės sutartis. IN pradėjo taikyti naują šių paslaugų kainodaros modelį, pagal kurį, Norvegijos valdžios institucijų teigimu, taikoma kaina turėjo būti nustatoma atsižvelgiant į IN teikiamų paslaugų savikainą ir pridėdant pagrįstą pelną. Nuo 2014 m. sausio 1 d. naujasis kainodaros modelis taip pat taikytas įgyvendinant abu bandomuosius projektus, t. y. „VisitSørlandet“ ir „VisitTrondheim“.
- (48) Taigi, kaip toliau pavaizduota 2 paveiksle, IN pasiūlė RTT ir TVVO ⁽⁴¹⁾ dvi galimybes: i) paslaugas pagal glaudžios partnerystės sutartis ⁽⁴²⁾ ir ii) reklamą pagal ne glaudžios partnerystės sutartis ⁽⁴³⁾. Nepaisant IN santykių su RTT ir TVVO pobūdžio, svetainėje *visitnorway.com* Norvegija reklamuojama kaip turistinė vietovė, pateikiant bendrą informaciją apie šią šalį ⁽⁴⁴⁾.
- (49) Su RTT ir TVVO, norėjusiomis persikelti į svetainę *visitnorway.com*, pasirašytos glaudžios partnerystės sutartys. RTT ir TVVO, kurios nenorėjo savo svetainių perkelti į svetainę *visitnorway.com* (glaudžios partnerystės sutarčių nesudariusiems partneriams), IN siūlė tokias pat reklamos ir rinkodaros paslaugas, kokios pirmiau buvo teikiamos pagal standartines sutartis.

2 paveikslas

Dabartinė svetainės „visitnorway.com“ struktūra

Šaltinis: IN.

⁽⁴⁰⁾ Antrasis 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688215). Taip pat žr. IN atsakymą dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽⁴¹⁾ 2 paveiksle tai nurodyta žodžiais „Susijusi su TVVO“.

⁽⁴²⁾ 2 paveiksle tai nurodyta žodžiais „Nauja struktūra“.

⁽⁴³⁾ 2 paveiksle tai nurodyta žodžiais „Standartinis pristatymas“.

⁽⁴⁴⁾ 2 paveiksle tai nurodyta žodžiais „Bendroji rinkodara“.

3. SKUNDAS

- (50) Savo skunde įmonė *New Mind | tellUs* tvirtina, kad IN reklamos veikla ir jos funkcijos, susijusios su svetaine *visitnorway.com*, kaip nacionaliniu turizmo portalu, pagal EEE valstybės pagalbos taisyklės gali būti laikomos visuotinės ekonominės svarbos paslaugomis.
- (51) Tačiau 2013 m. IN atėjo į naują rinką ⁽⁴⁵⁾, RTT ir TVVO siūlydama naujas ekonomines paslaugas, kuriomis šioms įstaigoms suteikiama galimybė perkelti savo svetaines į svetainę *visitnorway.com* (t. y. interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas). Įmonės *New Mind | tellUs* nuomone, šios paslaugos nepatenka į IN suteiktų įgaliojimų sritį ir nėra teikiamos pagal teismų praktiką, įtvirtintą sprendimu *Altmark* ⁽⁴⁶⁾.
- (52) Skundo pateikėjas pabrėžia, kad teikdama ekonomines paslaugas IN turėjo negauti valstybės pagalbos ⁽⁴⁷⁾.
- (53) Skundo pateikėjas konkrečiai nurodo keturias skirtingas įtariamą valstybės pagalbos formas:
- IN komercinės veiklos apskaitos neatskyrimą;
 - dėl pelno nesiekimo vykdant IN ekonominę veiklą prarastą pelną;
 - įtariamą IN pagalbą RTT ir TVVO, suteiktą interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas teikiant mažesnėmis nei rinkos kainomis;
 - IN bendrą atleidimą nuo pajamų mokesčio, taikomą ir IN ekonominei veiklai.
- (54) Galiausiai įmonė *New Mind | tellUs* taip pat įtaria, kad IN skatina savo klientus nutraukti jų anksčiau sudarytas sutartis su *New Mind | tellUs*, siūlydama nemokamas vertimo paslaugas į svetainę *visitnorway.com* persikeliančioms RTT ir TVVO ⁽⁴⁸⁾.

4. PAGRINDAS PRADĖTI OFICIALIĄ TYRIMO PROCEDŪRĄ

- (55) 2014 m. liepos 16 d. Institucija nusprendė pradėti 3 protokolo I dalies 1 straipsnio 2 dalyje nustatytą oficialią tyrimo procedūrą.
- (56) Tačiau oficialios tyrimo procedūros apimtį Institucija apribojo trimis skundo pateikėjo nurodytomis priemonėmis: i) IN komercinės veiklos apskaitos neatskyrimu ir sąnaudų paskirstymo metodikos nebuvimu, ii) pelno praradimu dėl pelno nesiekimo vykdant IN ekonominę veiklą, iii) įtariama IN pagalba RTT ir TVVO, suteikta nustačius tokias joms teikiamų interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų kainas, kurios yra per mažos pagrįstai investicijų grąžai užtikrinti.
- (57) IN bendras atleidimas nuo pajamų mokesčio neįtrauktas į sprendimą pradėti procedūrą ⁽⁴⁹⁾. Dėl šio klausimo pradėta esamai pagalbai skirta procedūra.
- (58) Dėl priemonių, kurios buvo įtrauktos į sprendimo pradėti procedūrą taikymo sritį, Institucija preliminariai nusprendė, kad interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų teikimas buvo ekonominė veikla, atskirtina nuo Norvegijos, kaip turistinės vietovės, reklamavimo. Šios naujos paslaugos visoms RTTO ir TVVO siūlytos tik nuo 2014 m. sausio 1 d. Taigi Institucija padarė išvadą, kad tuo atveju, jei priemonės būtų valstybės pagalba, jos būtų laikomos nauja pagalba ⁽⁵⁰⁾.
- (59) Be to, Institucijos nuomone, jei būtų nustatyta, kad už paslaugas, kurios buvo teikiamos RTT ir TVVO, IN neėmė konkurencinėje rinkoje taikytinos kainos, nebūtų galima atmesti galimybės, kad šioms įmonėms buvo teikiama nauja valstybės pagalba.

⁽⁴⁵⁾ Skundo pateikėjas teigia: „iki šiol IT platformos infrastruktūros paslaugų siūlymas turizmo sektoriui nepriklausė IN veiklos sričiai“. Skundas (dokumentas Nr. 678002), p. 8.

⁽⁴⁶⁾ 2003 m. liepos 24 d. Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, ES:C:2003:415, Teisingumo Teismas pareiškė, kad kompensacija už paslaugas, atitinkančias sprendimo 89–93 punktuose nustatytus keturis kriterijus, nėra valstybės pagalba.

⁽⁴⁷⁾ Išsamesnė informacija apie skundo pateikėją pateikta 2 konstatuojamojoje dalyje minėtame sprendime pradėti procedūrą.

⁽⁴⁸⁾ 2013 m. lapkričio 15 d. e. laiškas (dokumentas Nr. 690346).

⁽⁴⁹⁾ Išsamesnė informacija pateikta sprendimo pradėti procedūrą 61 ir 62 konstatuojamosiose dalyse.

⁽⁵⁰⁾ Išsamesnė informacija pateikta sprendimo pradėti procedūrą 115–126 konstatuojamosiose dalyse.

- (60) Be to, Institucijai kilo abejonių, ar įtariamos valstybės pagalbos priemonės galėtų būti laikomos suderinamos su EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu kaip turizmo veiklos skatinimo pagalba ⁽⁵¹⁾.
- (61) Atsižvelgdama į šias preliminarias išvadas, Institucija nusprendė neturinti pakankamai informacijos, kad galėtų paneigti, jog buvo teikiama valstybės pagalba arba kad ji nebuvo suderinama su EEE susitarimu. Todėl buvo pradėta oficiali tyrimo procedūra.

5. TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS DĖL SPRENDIMO PRADĖTI PROCEDŪRĄ

- (62) Pastabų dėl sprendimo pradėti procedūrą pateikė tik įmonė *New Mind | tellUs*, t. y. skundo pateikėjas.
- (63) Kalbėdamas apie dalyko esmę, skundo pateikėjas pabrėžia, kad IN atėjo į jau gerai veikiančią interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų, t. y. ekonominių paslaugų, rinką. Į šią rinką ji atėjo ne valstybės nurodymu, toks atėjimas prieštarautų IN pagrindiniam uždaviniui – skatinti privatų verslą.
- (64) Įmonė *New Mind | tellUs* sutinka su Institucijos preliminarine išvada dėl valstybės išteklių naudojimo, priskyrimo, atrankumo ir galimo konkurencijos iškraipymo.
- (65) Dėl pranašumo suteikimo skundo pateikėjas mano, kad IN kryžmiškai subsidijavo savo interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas. Taip yra dėl to, kad IN tinkamai neatskiria apskaitos ir, teikdama šias ekonomines paslaugas RTT ir TVVO, praranda pelną. Skundo pateikėjas taip pat tvirtina, kad IN siūlo nemokamas vertimo paslaugas (žr. 54 konstatuojamąją dalį).
- (66) Dėl įtariamos pagalbos RTT ir TVVO skundo teikėjas tvirtina, kad Norvegijos valdžios institucijos joms nepranešė apie sprendimą pradėti procedūrą.
- (67) Be to, tvirtinama, kad įgyvendinant bandomuosius projektus atrinkti bandomieji klientai nemokėjo už gautas paslaugas. Pagal IN vėliau pradėtą taikyti kainodaros modelį nepadengiamos visos susijusios sąnaudos ir negaunama pagrįsto pelno. Tiksliau sakant, IN į savo skaičiavimus neįtraukė visų plėtros sąnaudų, susijusių su naujai struktūrai sukurta infrastruktūra (18 mln. NOK), ir neskaičiuoja investicijų grąžos. Todėl RTT ir TVVO įgyja pranašumą.
- (68) Dėl suderinamumo skundo pateikėjas tvirtina, kad nagrinėjamoje rinkoje rinkos nepakankamumo nėra. Be to, tai, kad IN nemokamai teikia vertimo paslaugas RTT ir TVVO, kurios turinį perkelia į *visitnorway.com* platformą, arba subsidijuoja šias paslaugas, yra saistomoji sąlyga, kuria pažeidžiamos antimonopolinės taisyklės, todėl įtariamos valstybės pagalbos negalima pripažinti suderinama.
- (69) 2015 m. sausio 13 d. skundo pateikėjas Institucijai nusiuntė 2015 m. rašto dėl valstybės biudžeto kopiją ⁽⁵²⁾. Jo nuomone, šiuo raštu patvirtinama, kad IN veikla interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų srityje nepriklauso IN įgaliojimų sričiai, apribotai tik bendra Norvegijos, kaip turistinės vietovės, reklama.

6. NORVEGIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ PASTABOS DĖL SPRENDIMO PRADĖTI PROCEDŪRĄ IR TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABŲ

- (70) Norvegijos valdžios institucijos pateikė atsakymą dėl sprendimo pradėti procedūrą ⁽⁵³⁾, jame nurodydamos, kad nagrinėjamos priemonės nėra valstybės pagalba ir kad tuo atveju, jei kurios nors priemonės būtų valstybės pagalba, tokia pagalba būtų laikoma esama pagalba, nes turizmo Norvegijoje skatinimas buvo viena iš IN pirmtakių užduočių, pavestų dar prieš pasirašant EEE susitarimą.
- (71) O jei būtų nustatyta, kad buvo teikiama nauja pagalba, ji turėtų būti laikoma suderinama su EEE susitarimu kaip kompensacija už visuotinės ekonominės svarbos paslaugą arba, remiantis EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktu, kaip turizmo sektoriaus rėmimo pagalba.

⁽⁵¹⁾ Išsamesnė informacija apie Institucijos išdėstytą suderinamumo pagrindimą pateikta sprendimo pradėti procedūrą 129–137 konstatuojamosiose dalyse.

⁽⁵²⁾ Skundo pateikėjo pateikta papildoma informacija (2015 m. sausio 13 d. skundo pateikėjo e. laiškas (dokumentas Nr. 734800).

⁽⁵³⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

- (72) Norvegijos valdžios institucijos teigia, kad „jei ekonominę veiklą galima atskirti nuo viešosios įstaigos funkcijos, šios funkcijos požiūriu ši įstaiga gali būti laikoma įmone. Tačiau, jei vienos veiklos rūšies negalima atskirti nuo kitos, visos veiklos rūšys turi būti laikomos neekonominės veiklos rūšimis“⁽⁵⁴⁾. Remdamosi šia prielaida, Norvegijos valdžios institucijos mano, kad Institucija neteisingai suprato faktus, nes nagrinėjamos paslaugos, t. y. interneto infrastruktūros ir susijusios paslaugos, teikiamos ne atskirai, o kaip sudedamoji svetainėje *visitnorway.com* siūlomų paslaugų, kurios visos turi būti laikomos neekonominė veikla, dalis. Šios paslaugos RTT ir TVVO teikiamos įgyvendinant IN užduotį – pagal nacionalinę turizmo strategiją, kuria siekiama remti verslą, reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę. Todėl interneto infrastruktūros ir susijusios paslaugos negali būti vertinamos atskirai – jos turėtų būti vertinamos kaip IN vykdomos rėmimo veiklos dalis.
- (73) Bet kokių atveju IN, sudarydama sutartis dėl mokamų paslaugų teikimo, taiko paprastą savikainos modelį, kuriuo siekiama užtikrinti, kad būtų atsižvelgiama į visas susijusias sąnaudas. Tokia metodika buvo susisteminta „Naudotojų mokėjimų gairėse“, paimtose iš IN skirto 2011 m. rašto dėl biudžeto⁽⁵⁵⁾, ir IN buvo taikoma nuo 2011 m. Šią sąnaudų paskirstymo metodiką IN taip pat įtraukdavo į glaudžios partnerystės sutartis, taip suteikdama sau galimybę padengti visas sąnaudas, susijusias su glaudžios partnerystės sutartimis. Sudarydama savo biudžetą ir nustatydamas kainas, IN taip pat įtraukė numatomą [...–... proc.] pelną. Be to, Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad turizmo sektorius ir – pirmiausia – interneto infrastruktūros paslaugų rinka, yra labai dinamiškas sektorius. Todėl IN ir svetainė *visitnorway.com* teikiamas paslaugas privalo pritaikyti prie technologijų ir rinkos pokyčių.
- (74) Dėl suderinamumo Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad turi būti taikomos nuostatos dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų. Norvegijos valdžios institucijų teigimu, jei būtų nuspręsta, kad šioje byloje vertinamos paslaugos yra ekonominė veikla, ir nustatyta, kad buvo teikiama valstybės pagalba, ši pagalba turėtų būti įvertinta pagal visuotinės ekonominės svarbos paslaugų suderinamumo nuostatas⁽⁵⁶⁾. Norvegijos valdžios institucijų nuomone, šių paslaugų teikimas atitinka Komisijos sprendimo 2012/21/ES⁽⁵⁷⁾ dvasią.
- (75) Be to, Norvegijos valdžios institucijos tvirtina, kad, pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 3 dalies c punktą, nagrinėjamos priemonės turėtų būti pripažintos suderinamos su EEE susitarimo veikimu kaip turizmo sektoriaus rėmimo pagalba.
- (76) Norvegijos valdžios institucijos pabrėžia, kad RTT ir TVVO suteikus galimybę naudotis platforma, sustiprėjo konkurencija tolesnių *turizmo informacijos rengimo* paslaugų rinkoje. Į tai būtina atsižvelgti, kad būtų atsvertas galimas neigiamas įtariamoms pagalbos poveikis. Norvegijos valdžios institucijos aiškina, kad svetainėje *visitnorway.com* kaupiant visų galimų konkurentų, t. y. *New Mind | tellUs*, *Citybreak* ar bet kokios kitos įmonės, kuri gali ateiti į rinką, informaciją apie kelionių produktus, rinkoje padidėjo konkurencinis spaudimas. Anksčiau įmonė *New Mind | tellUs* buvo vienintelė paslaugų teikėja rinkoje. Be to, platformą IN siūlo RTT ir TVVO – įstaigoms, nekonkuruojančioms su įmonėmis, vykdančioms veiklą už Norvegijos ribų.
- (77) Norvegijos valdžios institucijos nesutinka, kad IN siūlo nemokamas vertimo paslaugas RTT ir TVVO, pasirašiusioms glaudžios partnerystės sutartis, ir paaiškino, kaip IN pagal įvairius scenarijus padeda padengti vertimo išlaidas. Iš esmės IN, vykdydama jai pavestą užduotį – reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę, padengia RTT ir TVVO vertimo išlaidų dalį, susijusią su bendros svarbos informacija. Tačiau ji padengia tik 50 % RTT ir TVVO vertimo išlaidų, susijusių su konkrečiomis lankytinomis vietomis⁽⁵⁸⁾. Tai bendra taisyklė, taikoma visoms RTT ir TVVO. Tačiau IN nepadengia jokių vertimo išlaidų, kurias patiria į svetainę *visitnorway.com* persikėlusios RTT ir

⁽⁵⁴⁾ Ten pat.

⁽⁵⁵⁾ Norvegijos valdžios institucijos kaip jų atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą 2 priedą (dokumentas Nr. 720777) Institucijai nusiuntė į anglų kalbą išverstą dokumentą „IN lėšų verslo vystymui ir administravimui peržiūra“ (angl. *Review of the allocation for business development and administration in IN*) (2421 skirsnis, 70 punktas). Šis savikainos modelis pagrįstas mokamoms paslaugoms teikti IN skirtu valandų skaičiumi.

⁽⁵⁶⁾ Norvegijos valdžios institucijos neteigia, kad, atsižvelgiant į sprendime *Altmark* nustatytas sąlygas, valstybės pagalba nebuvo teikiama, tačiau, remdamosi sprendimu dėl visuotinės ekonominės svarbos paslaugų, siekia, kad būtų padaryta išvada, jog įtariamoms valstybės pagalbos priemonės yra suderinamos.

⁽⁵⁷⁾ 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimas 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012 1 11, p. 3).

⁽⁵⁸⁾ Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad svetainėje *visitnorway.com* teikiama bendra informacija ir informacija apie produktus. Bendra informacija yra susijusi su viešojo intereso informacija, pvz., naujienomis apie šiaurės pašvaistę ir t. t. Informacija apie produktus yra susijusi su konkrečia komercine veikla, t. y. viešbučiais, turizmo veikla ir t. t. Žr. 48 konstatuojamąją dalį.

TVVO (t. y. glaudžios partnerystės sutartis sudarę partneriai). Kitaip tariant, glaudžios partnerystės sutartis sudarę partneriai netenka galimybės naudotis vertimo paslaugomis. Taigi, priešingai nei teigia skundo pateikėjas, nėra skatinama pasirašyti glaudžios partnerystės sutartis, kad būtų kompensuotos vertimo išlaidos.

- (78) Atsakydamos į skundo pateikėjo pastabas, Norvegijos valdžios institucijos pabrėžia, kad IN nėra įmonės *New Mind | tellUs* konkurentė. Tiesa, RTT ir TVVO suteikus galimybę naudotis svetaine *visitnorway.com*, išorės IT įmonių anksčiau teiktos paslaugos iš dalies tapo nereikalingos, tačiau IN tiesiogiai nekonkuruoja su skundo pateikėju. Kitaip tariant, IN nepakeičia įmonės *New Mind | tellUs*, kaip IT paslaugų teikėjos, tačiau kai kurios funkcijos (pvz., *TellUs paieškos funkcija*) tampa nebereikalingos arba techniškai nepritaikomos.
- (79) Be to, Norvegijos valdžios institucijos Institucijai pateikė įrodymų, kad IN informavo RTT ir TVVO apie sprendimą pradėti tyrimą. IN visiems glaudžios partnerystės sutartis sudariusiems partneriams (įtariamais valstybės pagalbos gavėjams) išsiuntė e. laiškus; apie sprendimą pradėti procedūrą pranešta ir IN svetainėje ⁽⁵⁹⁾.
- (80) Galiausiai, atsakydamos į paskutinį skundo pateikėjo raštą ⁽⁶⁰⁾ (nurodytą 69 konstatuojamojoje dalyje), Norvegijos valdžios institucijos laikėsi nuomonės, kad į įmonės *New Mind | tellUs* nurodytą klausimą jau buvo tinkamai atsakyta. Todėl nebuvo reikalo teikti papildomų paaiškinimų ⁽⁶¹⁾.

II. VERTINIMAS

1. VALSTYBĖS PAGALBOS BUVIMAS

- (81) EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išskyrus atvejus, kai šiame susitarime nustatyta kitaip, bet kokia EB valstybių narių, ELPA valstybių arba iš valstybės išteklių suteikta bet kokios formos pagalba, kuri iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrą prekių gamybą, yra nesuderinama su šio susitarimo veikimu, kai ji daro įtaką susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai.“

- (82) Pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalį, priemonė yra valstybės pagalba, jei ji atitinka keturias sąlygas. Pirmą, priemonė turi būti finansuojama valstybės arba naudojant valstybės išteklius ir turi būti priskiriama valstybei. Antra, priemone turi būti suteikiamas pranašumas. Trečia, priemone turi būti palaikomos pasirinktos įmonės arba ekonominė veikla. Ketvirta, priemonė turi galėti daryti įtaką susitariančiųjų šalių tarpusavio prekybai ir iškraipyti konkurenciją Europos ekonominėje erdvėje.
- (83) Kad valstybės pagalba būtų pripažinta, turi būti įvykdytos visos keturios 61 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos ⁽⁶²⁾.

1.1. ŠIO SPRENDIMO TAIKYMO SRITIS

- (84) Sprendimas pradėti procedūrą susijęs su įtariama valstybės pagalba bendrovei IN, taip pat pagalba RTT ir TVVO. Gavus skundo pateikėjo ir Norvegijos valdžios institucijų informaciją Institucijos pareikštas susirūpinimas daugiausia buvo susijęs su interneto infrastruktūros ir susijusiomis paslaugomis, kurias IN pagal glaudžios partnerystės sutartis teikė RTT ir TVVO.
- (85) Tačiau, vykdamą oficialią procedūrą, Institucija padarė išvadą, kad norint įvertinti IN veiksmus interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų rinkoje, taip pat būtina įvertinti kitas komercines paslaugas, kurias IN teikė RTT ir TVVO, t. y. konkretaus turinio paslaugų reklamavimą ir rinkodarą. Tai reikia padaryti dėl to, kad IN veiklos plane, susijusiame su nauja struktūra, nurodytos abiejų rūšių paslaugos.

⁽⁵⁹⁾ 2014 m. lapkričio 24 d. IN rašto I priedas. Komentarai dėl įmonės *New Mind | tellUs* pastabų (dokumentas Nr. 730560).

⁽⁶⁰⁾ Skundo pateikėjo pateikta papildoma informacija. Skundo pateikėjo 2015 m. sausio 13 d. e. laiškas (dokumentas Nr. 734800).

⁽⁶¹⁾ Norvegijos valdžios institucijų atsakymas į skundo pateikėjo 2015 m. sausio 13 d. e. laišką, žr. pirmiau pateiktą išnašą (dokumentas Nr. 742759).

⁽⁶²⁾ 1990 m. kovo 21 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją (Tubemeuse)*, C-142/87, ES:C:1990:125, 25 punktą ir 2015 m. liepos 2 d. Sprendimo *France Télécom (Bouygues)*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ES:T:2015:450, 186 punktą.

- (86) Taigi, nors sprendime pradėti procedūrą konkrečios reklamos ir rinkodaros paslaugos nebuvo nurodytos ir šis sprendimas joms netaikomas, Institucija atsižvelgs į jas tiek, kiek būtina norint priimti sprendimą dėl įtariamos valstybės pagalbos priemonių taikymo teikiant interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas.

1.2. GALIMOS VALSTYBĖS PAGALBOS PRIEMONĖS, KURIOMIS PALAIKOMA BENDROVĖ IN

1.2.1. Ar IN galima laikyti įmone?

- (87) Pagal EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalį, kad priemonės būtų galima pripažinti valstybės pagalba, jomis turi būti palaikomos tam tikros įmonės arba tam tikrų prekių gamyba. EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei pagalbos gavėjas yra įmonė. Taigi, būtina išnagrinėti, ar IN yra įmonė, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.
- (88) Įmonės yra ekonominę veiklą vykdančys subjektai, nepaisant jų teisinio statuso ir finansavimo būdo⁽⁶³⁾. Ekonominė veikla yra veikla, kurią sudaro prekių ar paslaugų pasiūla rinkoje⁽⁶⁴⁾. Visi subjektai, kurie yra teisiškai atskirti nuo valstybės ir vykdo ekonominę veiklą, laikomi įmonėmis. EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalis taikoma visoms valstybės ir privačioms įmonėms⁽⁶⁵⁾.
- (89) Jei subjektas vykdo ekonominę veiklą, jis laikytinas įmone tik tų konkrečių paslaugų atžvilgiu, nepaisant to, kaip turėtų būti klasifikuojama kita jo veikla⁽⁶⁶⁾.
- (90) Norvegijos valdžios institucijos tvirtino, kad interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų teikimo negalima laikyti ekonomine veikla. Jų nuomone, šios paslaugos neatskiriamos nuo paslaugų, kurios, siekiant reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę, svetainėje *visitnorway.com* siūlomos RTT ir TVVO. Kadangi ši platforma kuriama ir valdoma siekiant reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę ir kadangi šios bendrosios funkcijos negalima laikyti ekonomine veikla, ekonomine veikla negalima laikyti ir šioje byloje nagrinėjamų IT paslaugų.
- (91) Institucija laikosi priešingos nuomonės, atitinkančios jos preliminarią nuomonę, pareikštą sprendime pradėti procedūrą.
- (92) Pirma, Institucija atkreipia dėmesį, kad 2013 m. rašte dėl biudžeto⁽⁶⁷⁾ bendrovei IN leidžiama vykdyti ekonominę ir neekonominę veiklą, jei bus atskirtas šios veiklos finansavimas: ekonominė veikla turi būti vykdoma rinkos sąlygomis ir finansuojama klientų. Taigi, IN turi teisinę galimybę vienu metu vykdyti ir ekonominę, ir neekonominę veiklą.
- (93) Antra, Institucijos nuomone, tai, kad tam tikrais atvejais IN, vykdydama veiklą, padeda valstybei užtikrinti bendrą Norvegijos reklamavimą ir šiuo požiūriu rinkai neteikia prekių ir paslaugų, nėra pakankamas pagrindas daryti išvadą, kad turizmo sektoriuje IN neteikia kitų ekonominių paslaugų.
- (94) Trečia, Institucija sutinka, kad Norvegijos, kaip turistinės vietovės, reklamavimas nėra ekonominė veikla. Tačiau, pasinaudodama platforma, IN teikia įvairių rūšių paslaugas. IN siūlo bendro su Norvegija susijusio turinio, t. y. bendros informacijos apie šiaurės pašvaistę, orus, geografinius šalies ypatumus ir t. t., pateikimą rinkai ir reklamavimą, taip pat reklamuoja konkretų turizmo turinį, t. y. viešbučius, restoranus arba kitas įmones. Bendros informacijos apie Norvegiją pateikimas rinkai nėra ekonominė veikla, tačiau konkrečių turizmo įmonių reklamavimas – yra.

⁽⁶³⁾ 1991 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Höfner ir Elser prieš Macroton*, C-41/90, ES:C:2011:732, 21–23 punktai, 2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimas *Pavlov ir kiti*, C-180/98–C-184/98, ES:C:2000:428, ir 2008 m. vasario 21 d. Sprendimo *Private Barnehagers Landsforbund*, E-5/07, ELPA teismo ataskaitos p. 62, 78 punktas.

⁽⁶⁴⁾ 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Ministero dell'Economica e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze SpA*, C-222/04, ES:C:2006:8, 108 punktas.

⁽⁶⁵⁾ 1993 m. spalio 2 d. Sprendimo *Banco Exterior de España*, C-37/92, ES:C:1993:836, 11 punktas.

⁽⁶⁶⁾ Tame pačiame sektoriuje gali būti vykdoma ir ekonominė, ir neekonominė veikla, o kartais abiejų rūšių veikla gali būti vykdoma tos pačios organizacijos. Pagal tokį scenarijų, subjektas turi būti laikomas įmone tik jo ekonominės veiklos požiūriu. Žr. 1987 m. birželio 16 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-118/85, ES:C:1987:283, 7 punktą. Taip pat žr. 2005 m. kovo 2 d. Komisijos sprendimo 2006/225/EB dėl pagalbos schemos Italijos profesinio ugdymo įstaigų pertvarkymo (OL L 81, 2006 3 18, p. 25) 43 konstatuojamąją dalį.

⁽⁶⁷⁾ Skelbiama adresu: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/NHD/Vedlegg/Brev/2013_oppdragsbrev_innovasjon Norge.pdf#search=OPPDRAGSBREV®j_oss=1.

- (95) Institucija negali sutikti su argumentu, kad interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų teikimas RTT ir TVVO nėra ekonominė veikla, nes galutinis šios veiklos tikslas – vykdyti neekonominę veiklą, t. y. bendrai reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę. Institucijos nuomone, nustatant, ar IN vykdo ekonominę veiklą, Norvegijos valdžios institucijų tikslas nėra svarbus. Institucija mano, kad privačių turizmo įmonių reklamavimas yra ekonominė veikla.
- (96) Teismų praktikoje kai kuriose bylose pripažinta, kad „negalima atskirti prekės įsigijimo nuo vėlesnio jos panaudojimo, siekiant įvertinti šio įsigijimo pobūdį, ir kad įsigijimo pobūdį lemia vėlesnio nupirkto prekės panaudojimo ekonominis arba neekonominis pobūdis“⁽⁶⁸⁾. Tačiau Institucija primena, kad IN teikiamų IT paslaugų gavėjai – RTT ir TVVO – šiomis paslaugomis taip naudojami siekdami teikti ekonomines ir neekonominės paslaugas. RTT ir TVVO ne tik užtikrina bendrą atitinkamų jų geografinių vietovių reklamavimą turizmo tikslais, bet ir savo suinteresuotųjų subjektų ir klientų vardu vykdo konkrečią turizmo veiklą. Todėl Institucija daro išvadą, kad IN teikia ekonomines paslaugas.
- (97) Ketvirta, Institucija, priešingai nei teigia Norvegijos valdžios institucijos (žr. 90 konstatuojamąją dalį), mano, kad norint reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę, nebūtina taip pat teikti interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų. Iš tiesų, IN sėkmingai skatino turizmą Norvegijoje dar iki 2013 m., nors tik nuo tada pagal glaudžios partnerystės sutartis siūlo šias internetines paslaugas. Institucija pabrėžia, kad Norvegijos valdžios institucijos nepateikė įrodymų, kuriais remiantis būtų galima daryti išvadą, kad tuo atveju, jei minėtos internetinės paslaugos nebūtų teikiamos pasinaudojant svetaine *visitnorway.com*, IN pastangos skatinti turizmą šalyje būtų buvusios neveiksmingos. Todėl Institucija nesutinka, kad norint reklamuoti Norvegiją kaip turistinę vietovę taip pat būtina teikti interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas. Taigi Institucija nemano, kad šios paslaugos neatskiriamos.
- (98) Penkta, Institucija primena, kad nustatant, ar paslauga yra ekonominė, svarbus kriterijus yra tai, ar nagrinėjamoje rinkoje vyksta konkurencija, t. y. ar yra kitų subjektų, siūlančių tokias pat arba pakeičiamas prekes ir paslaugas⁽⁶⁹⁾. Interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas taip pat teikia privatūs veiklos vykdytojai, pvz., skundo pateikėjas, todėl Institucija daro išvadą, kad šioje byloje ši sąlyga yra įvykdyta.
- (99) Europos Sąjungos Teisingumo Teismas savo praktikoje yra pabrėžęs, kad ekonominė veikla paprastai vykdoma už atlygį⁽⁷⁰⁾. Skundo pateikėjas ir IN interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas teikia už atlygį, todėl Institucija mano, jog tai dar vienas pagrindas teigti, kad šios paslaugos turėtų būti laikomos ekonominėmis.
- (100) Institucijos nuomone, tokią išvadą būtų galima daryti net ir tokiu atveju, jei IN neteiktų interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų kaip atskiros paslaugos; RTT ir TVVO svetaines integravus į svetainę *visitnorway.com*, RTT ir TVVO, naudodamasi šia platforma, gauna paslaugas, kurias anksčiau jos už tam tikrą atlygį pirkdavo iš privačių veiklos vykdytojų. Todėl nėra svarbu, ar šios paslaugos siūlomos tik RTT ir TVVO, o kitoms turistinių vietų valdymo įmonėms nesiūlomos.
- (101) Taigi Institucija daro išvadą, kad IN, teikdama interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas, yra įmonė, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

1.2.2. **Ekonominis pranašumas**

- (102) Kaip jau minėta, Norvegijos valdžios institucijos tvirtino, kad interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų teikimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į IN veiklą, kuria siekiama skatinti turizmą, prisidedant prie Norvegijos

⁽⁶⁸⁾ Žr. 2006 m. liepos 11 d. Sprendimo *Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN) prieš Komisiją*, C-205/03, ES:C:2006:453, 26 punktą.

⁽⁶⁹⁾ Generalinio advokato nuomonės byloje *Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN) prieš Komisiją*, C-205/03, ES:C:2005:666, 31 punktą.

⁽⁷⁰⁾ Žr. 2000 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Pavel Pavlov ir kiti*, C-180/98–C-184/98, ES:C:2000:428, 76 punktą ir 2001 m. spalio 25 d. Sprendimo *Ambulanz Glöckner*, C-475/99, ES:C:2001:577, 20 punktą.

siekio sumažinti RTT ir TVVO skaičių ir padaryti turizmo sektorių veiksmingesnį. Institucija primena, kad EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje valstybės intervenciniai veiksmai neskirstomi pagal jų priežastis ar tikslus, o apibrėžiami pagal jų poveikį ⁽⁷¹⁾. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas yra pareiškęs: „vadinasi, valstybės pagalbos sąvoka yra objektyvi; būtina patikrinti, ar taikant valstybės priemonę vienai arba daugiau konkrečių įmonių suteikiamas pranašumas“ ⁽⁷²⁾. Taigi, siekiant nustatyti, ar įtariamomis priemonėmis suteikiamas pranašumas ir teikiama valstybės pagalba, Norvegijos naujos turizmo struktūros tikslai nėra svarbūs.

- (103) Šioje byloje tai, ar buvo suteiktas pranašumas, priklauso nuo to, i) ar IN kryžmiškai subsidijavo savo ekonominę veiklą naudodama valstybės lėšas, gautas kaip atlygį už jos neekonominę veiklą, ir ii) ar už paslaugas, kurios buvo teikiamos RTT ir TVVO, IN reikalavo deramos kapitalo grąžos (pagrįsto pelno).
- (104) Šie du aspektai bus įvertinti kituose dviejuose skirsniuose. Vertindama Institucija nustatys, ar kaina, kurią RTT ir TVVO turėjo mokėti už paslaugas, perkamas iš IN, buvo mažesnė už kainų lygį, kuris būtų nusistovėjęs konkurencinės rinkos sąlygomis (t. y. neturint įtakos rinkoje). Institucijos nuomone, tinkamas tokio konkurencinio lygio kriterijus yra kaina, kurios pakaktų ribinėms sąnaudoms, t. y. tiesiogiai priskiriamoms kintamoms sąnaudoms ir tam tikrai bendrųjų (pastoviuųjų) sąnaudų daliai, padengti ir tinkamai kapitalo grąžai užtikrinti ⁽⁷³⁾.

1.2.2.1. Interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų kryžminis subsidijavimas

- (105) Jei įmonė vykdo ir ekonominę, ir neekonominę veiklą, turėtų būti įdiegta sąnaudų apskaitos sistema, kuria būtų užtikrinta, kad ekonominė veikla nebūtų subsidijuojama naudojant valstybės išteklius, skirtus tos įmonės neekonominėi veiklai ⁽⁷⁴⁾.
- (106) Turėtų būti įdiegtos objektyvios ir skaidrios sąnaudų paskirstymo metodikos, kuriomis būtų užtikrinta, kad tos įmonės neekonominėi veiklai skirti valstybės ištekliai nebūtų naudojami ekonominės veiklos ribinėms sąnaudoms padengti. Neįdiegus tokių metodikų, neekonominėi veiklai skirtomis valstybės lėšomis gali būti suteiktas pranašumas ekonominei veiklai. Be to, vidaus apskaita turi būti tvarkoma taip, kad būtų galima nustatyti įvairių paslaugų sąnaudas ir pajamas ⁽⁷⁵⁾.
- (107) Taigi Institucija patikrins, ar IN įdiegė metodiką, kuria suteikiama galimybė jos ekonominės veiklos sąnaudas ir pajamas atskirti nuo neekonominės veiklos sąnaudų ir pajamų, kad būtų išvengta įvairios IN veiklos kryžminio subsidijavimo rizikos. Institucija įvertins IN apskaitą, susijusią su ekonominėmis paslaugomis, teiktomis RTT ir TVVO.

⁽⁷¹⁾ 1999 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Norvegija prieš ESA*, E-6/98, ELPA teismo ataskaitos p. 242, 34 punktas. Taip pat žr. 2011 m. lapkričio 15 d. Sprendimą *Komisija ir Ispanija prieš Gibraltarą Vyriausybę ir Jungtinę Karalystę*, sujungtos bylos C-106/09 ir C-107/09, ES:C:2011:732, ir 1996 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-241/94, ES:C:1996:353, 19 ir 20 punktus.

⁽⁷²⁾ 1998 m. sausio 27 d. Sprendimo *Ladbroke Racing prieš Komisiją*, T-67/94, ES:T:1998:7, 52 punktą, ir 2000 m. gegužės 10 d. Sprendimo *SIC prieš Komisiją*, T-46/97, ES:T:2000:123, 83 punktą.

⁽⁷³⁾ 2003 m. liepos 3 d. Sprendimo *Chronopost SA prieš Komisiją*, C-83/01 P, C-93/01 P ir C-94/01 P, ES:C:2003:388, 40 punktas.

⁽⁷⁴⁾ Pavyzdžiui, žr. Institucijos sprendimą Nr. 84/15/COL dėl įtariamo *Redningsselskapet ir Trumsės universiteto rengtų jūrininkystės kursų kryžminio subsidijavimo* (OL C 193, 2015 6 11, p. 9), skelbiama adresu <http://www.eftasurv.int/media/esa-docs/physical/84-15-COL.pdf>), Institucijos sprendimą Nr. 142/03/COL dėl viešųjų lėšų pertvarkymo ir perdavimo *Darbo tyrimų institutui* (OL C 248, 2003 10 16, p. 6), Institucijos sprendimą Nr. 343/09/COL dėl *Timės savivaldybės sandorių dėl turto objektų* Nr. 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70, 2/32 (OL L 123, 2011 5 12, p. 72), Institucijos sprendimo Nr. 496/13/COL dėl *Harpa koncertų salės ir konferencijų centro finansavimo* (OL L 172, 2014 6 12, p. 36), 56 konstatuojamąją dalį ir šiame sprendime nurodytus sprendimus, taip pat Institucijos sprendimą Nr. 174/13/COL dėl *savivaldybės atliekų surinkėjų finansavimo* (OL C 263, 2013 9 12, p. 5). Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms gairėse atitinkamai teigiama: „Jeigu tas pats subjektas vykdo ekonominio ir neekonominio pobūdžio veiklą, siekiant veiksmingai išvengti ekonominės veiklos kryžminio subsidijavimo, neekonominės veiklos viešasis finansavimas nepatenka į EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jeigu dvi veiklos rūšys, jų išlaidos, finansavimas ir pajamos gali būti aiškiai atskirti. Tinkamą išlaidų paskirstymą, finansavimą ir pajamas galima įrodyti metinėmis atitinkamo subjekto finansinėmis ataskaitomis.“ (18 punktas, pabraukta autoriaus).

⁽⁷⁵⁾ Šios išlaidos nustatytos Skaidrumo direktyvoje (2006 m. lapkričio 16 d. Komisijos direktyva 2006/111/EB dėl finansinių santykių tarp valstybių narių ir valstybės įmonių skaidrumo ir dėl finansinio skaidrumo tam tikrose įmonėse (OL L 318, 2006 11 17, p. 17)), įtrauktoje į EEE susitarimą 2007 m. birželio 8 d. EEE jungtinio komiteto sprendimu Nr. 55/2007 (OL L 266, 2007 10 11, p. 15 ir EEE priedas Nr. 48, 2007 10 11, p. 12).

Sąnaudų paskirstymo metodika

- (108) Kaip jau minėta, ekonominę ir neekonominę veiklą vykdančioms įmonėms privalo įdiegti apskaitos sistemas ir metodikas, kuriomis jai būtų suteikta galimybė visas ribines sąnaudas, patiriamas teikiant ekonominę paslaugą, priskirti sąskaitoms, skirtoms ekonominės veiklos apskaitai ⁽⁷⁶⁾.
- (109) Remdamasi IN pateikta informacija, Institucija padarė išvadą, kad bendrosios sąnaudos yra šios: i) naujos struktūros projekto plėtos sąnaudos, ii) bendrosios veiklos sąnaudos, t. y. priežiūra ir administravimas, svetainės administratoriaus pagalba ir t. t., ir iii) platformos techninio valdymo sąnaudos, t. y. sąnaudos, susijusios su IT konsultantais, metiniais programinės įrangos licencijų mokesčiais, priežiūros aparatine ir programine įranga ir t. t. ⁽⁷⁷⁾
- (110) Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad **plėtos sąnaudos** yra projekto valdymo, idėjos vystymo, techninės plėtos ir tobulinimo, bandymų ir konsultantų darbo, susijusio su svetainės *visitnorway.com* parengimu naujos struktūros projektui, sąnaudos. 2013 m. plėtos sąnaudos buvo apie 18 mln. NOK ⁽⁷⁸⁾.
- (111) Remiantis Norvegijos valdžios institucijų atsakymu dėl sprendimo pradėti procedūrą ⁽⁷⁹⁾, platforma pagrįstoms ekonominėms paslaugoms teikti buvo skirta 4 mln. NOK. Remiantis pateikta informacija, atsižvelgiant į visiškai skaidrų sąnaudų padalijimą bendrajai ir konkrečiai rinkodarai ⁽⁸⁰⁾, didžioji naujos struktūros veiklos ir techninių sąnaudų dalis (apie 89 %) yra susijusi su bendrąja Norvegijos rinkodara (neekonominė veikla). Taigi į IN veiklos modelį buvo įtraukta 4 mln. NOK plėtos sąnaudų, priskiriamų investicinėms sąnaudoms. Norvegijos valdžios institucijos pateikė informaciją, kuria patvirtinama, kad toks plėtos sąnaudų paskirstymas yra pagrįstas. Pirmiausia IN informavo Instituciją, kad, 2014 m. kovo 23 d.–2015 m. kovo 23 d. peržiūrėjus 15 766 redakcinius puslapius ir 19 000 sąrašų, apskaičiuota, kad 84,3 % visų puslapių peržiūrų buvo susijusios su bendrąja rinkodara, o 15,7 % visų puslapių peržiūrų – su veiklos sąrašais ⁽⁸¹⁾. Taigi didžioji plėtos sąnaudų dalis turėtų būti priskirta platforma pagrįstoms neekonominėms paslaugoms.
- (112) Remdamasi pirmiau minėta informacija, Institucija atkreipia dėmesį, kad IN ekonominei veiklai priskirta plėtos sąnaudų procentinė dalis yra didesnė kaip 20 %, t. y. didesnė už faktinę su pirmiau nurodyto konkretaus turinio reklamavimu susijusių sąnaudų dalį. Todėl Institucija daro išvadą, kad 4 mln. NOK priskyrimas glaudžios partnerystės sutartimis pagrįstam veiklos modeliui yra pagrįstas ir pateisinamas.
- (113) Tačiau skundo pateikėjas tvirtina, kad į plėtos sąnaudas taip pat turėtų būti įtraukta dalis sąnaudų, susijusių su pačios platformos kūrimu 2007 m.
- (114) IN patvirtina, kad skaičiuojant sąnaudas šios sąnaudos nebuvo įtrauktos. IN tvirtina, kad platforma buvo sukurta dar prieš pasirašant glaudžios partnerystės sutartį ir kad RTT ir TVVO jau buvo sudariusios bendradarbiavimo sutartis ir mokėjo metinį partnerio mokesčių, kuris buvo panaudotas kuriant platformą ⁽⁸²⁾. Be to, pradinės sąnaudos nebuvo įtrauktos dėl to, kad jos nebuvo kapitalizuotos ⁽⁸³⁾, kaip leidžiama pagal Norvegijos apskaitos standartus (NRS 19) ⁽⁸⁴⁾. NRS 19 nustatyta susijusių tiesioginių sąnaudų apskaitos ir sąnaudų kapitalizavimo tvarka. Pagal šį standartą, nematerialusis turtas, t. y. fizinio pavidalo neturintis nepiniginis turtas, kurį ši bendrovė naudoja gamindama arba parduodama prekes ir paslaugas, neturi būti kapitalizuotas. Taigi, remiantis šiomis taisyklėmis, nebuvo kapitalizuotos jokios su svetaine *visitnorway.com* susijusios plėtos sąnaudos.
- (115) Be to, Norvegijos valdžios institucijos aiškina, kad 2015 m. bus įdiegta nauja debesijos pagrindo TVVS platforma, skirta svetainei *visitnorway.com*. Dabartinė platforma su visu turiniu, programomis, programinės įrangos licencijomis ir t. t. veiks iki 2015 m. pabaigos, o tada bus pašalinta. Į naują platformą bus perkeltas tik tekstas ir nuotraukos, o senoji platforma dėl rinkos techninės raidos taps bevertė. Todėl, IN teigimu, nėra jokio ekonominio pagrindo kapitalizuoti tokių IT projektų, kaip svetaine *visitnorway.com*.

⁽⁷⁶⁾ 2003 m. liepos 3 d. Sprendimo *Chronopost SA prieš Komisiją*, C-83/01 P, C-93/01 P ir C-94/01 P, ES:C:2003:388, 40 punktas.

⁽⁷⁷⁾ Remiantis 2013 m. spalio 28 d. IN rašte (dokumentas Nr. 688215) pateikta grafine informacija.

⁽⁷⁸⁾ Institucija atkreipia dėmesį, kad šios plėtos sąnaudos buvo įtrauktos į IN 2013 m., t. y. metų, kuriais šios išlaidos buvo patirtos, biudžetą. Daugiau informacijos pateikta 113–115 konstatuojamosiose dalyse.

⁽⁷⁹⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽⁸⁰⁾ 2015 m. balandžio 14 d. IN pranešimo Institucijai (dokumentas Nr. 753927) priedas.

⁽⁸¹⁾ 2015 m. balandžio 14 d. IN pranešimo (dokumentas Nr. 753927) 2 priedas.

⁽⁸²⁾ IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720778) 3 priedas.

⁽⁸³⁾ Kapitalizuotos sąnaudos pripažįstamos įmonės balansą įtraukiamo ilgalaikio turto dalimi, o ne pridedamos prie laikotarpio, kurį jos buvo patirtos, sąnaudų. Todėl nekapitalizuotos sąnaudos priskiriamos tik tų metų, kuriais jos patiriamos, išlaidoms.

⁽⁸⁴⁾ NRS 19 kopija Institucijai perduota kaip 2014 m. lapkričio 24 d. rašto (dokumentas Nr. 730560) II priedas.

- (116) Institucija pritaria šiam argumentui, nes pagal Norvegijos apskaitos standartus leidžiama nekapitalizuoti tokių rūšių sąnaudų. Institucijos nuomone, kadangi visos Norvegijos įmonės turi teisę nekapitalizuoti tokių rūšių sąnaudų, net jei tai būtų galima laikyti pranašumu, toks pranašumas nebūtų atrankusis. Ši priemonė (galimybė nekapitalizuoti sąnaudų) gali būti taikoma visuose ekonomikos sektoriuose, visų rūšių įmonėse ir visų rūšių gamyboje. Todėl, jei patiriamos sąnaudos, kurioms taikoma NRS 19 taisyklė, tokia priemone nesuteikiamas nei atrankusis pranašumas, nei valstybės pagalba ⁽⁸⁵⁾.
- (117) Dėl 2013–2018 m. **bendrujų veiklos sąnaudų** reikia pasakyti, kad IN, paskirstydama įvairias sąnaudas, taiko valandinių bendrujų sąnaudų metodiką ⁽⁸⁶⁾. Ši metodika pagrįsta pirmiau 73 punkte nurodytomis gairėmis, priimtomis 2011 m. ir nuo tada taikomomis. Pagal šią metodiką, paslaugų kaina grindžiama valandų skaičiumi, kurį darbuotojai skyrė šioms paslaugoms suteikti ⁽⁸⁷⁾. Į IN valandines sąnaudas įeina tiesioginės personalo sąnaudos, susijusios su darbu atliekančiu asmeniu, ir pridėtinės sąnaudos, būtinos norint užtikrinti, kad tas asmuo galėtų atlikti savo darbą ⁽⁸⁸⁾. Pridėtinėms sąnaudoms priskiriamos nuomos, biuro, telefono ryšio, valdymo ir bendros paslaugos, pvz., finansinės, IT, žmogiškųjų išteklių ir t. t. Nuo 2014 m. IN, siekdama užtikrinti, kad ir toliau būtų padengiamos visos sąnaudos, valandines sąnaudas kasmet padidina 3 % ⁽⁸⁹⁾.
- (118) Taikydama šią metodiką, IN užtikrina, kad atskiri projektai būtų finansuojami naudojant iš atskirų klientų gautą atlygį ir iš jo padengiant IN sąnaudas, patirtas teikiant paslaugas šiems klientams.
- (119) Taigi, Institucijos nuomone, bent jau šioje byloje tokia metodika yra tinkama bendrujų sąnaudų paskirstymo metodika.
- (120) Institucija atkreipia dėmesį, kad atliekant bandomąjį tyrimą (2012–2013 m.) dviejų bandomųjų tyrimų sąskaitoms priskirtos valandinės sąnaudos buvo mažesnės už IN nustatytą standartinių bendrujų sąnaudų valandinį įkainį ⁽⁹⁰⁾. Tačiau šis mažesnis valandinis įkainis buvo kompensuotas laiku, kurį RTT ir TVVO skyrė turiniui, atsiliepimams ir pagalbai teikti kuriant naują struktūrą ⁽⁹¹⁾.
- (121) Paskirstydama **technines sąnaudas**, IN taiko „vienos puslapio peržiūros įkainiu“ pagrįstą metodiką ⁽⁹²⁾. Pagal šią metodiką, IN apskaičiuoja vienos puslapio peržiūros platformoje kainą, o tada – techninių sąnaudų dalį, kurią RTT ir (arba) TVVO turėtų sumokėti remdamosi joms tenkančia faktine puslapių peržiūrų dalimi. Institucijos nuomone, taikant tokią metodiką IN suteikiama galimybė tinkamai paskirstyti sąnaudas bendrosios rinkodaros ir komercinėms paslaugoms. IN veiklos plane numatyta, kad mokestis už ekonomines paslaugas, teikiamas RTT ir TVVO, pagal šią metodiką bus skaičiuojamas iki 2018 m.
- (122) Taigi, Institucijos nuomone, yra įdiegta objektyvi ir skaidri sąnaudų paskirstymo metodika, IN suteikianti galimybę užtikrinti, kad su jos veikla susijusioms sąnaudoms (įskaitant ribines sąnaudas ir atitinkamą bendrujų sąnaudų dalį) padengti būtų naudojamos tik pajamos, gautos vykdant ekonominę veiklą.

⁽⁸⁵⁾ Pagal teismų praktiką, priemonė, kuria gali naudotis visos įmonės, nėra atrankinė. Be kitų sprendimų, žr. 2000 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-156/98, ES:C:2000:467, 22 punktą.

⁽⁸⁶⁾ Institucija atkreipia dėmesį, kad ši metodika nuosekliai taikyta visoms nuo 2013 m. sudaromoms glaudžios partnerystės sutartims, įskaitant sutartis dėl dviejų pirmųjų bandomųjų projektų, t. y. „VisitSørlandet“ ir „VisitTrondheim“. Atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720779) 4 priede IN Institucijai pateikė visų pasirašytų glaudžios partnerystės sutarčių kopijas.

⁽⁸⁷⁾ Valandinių *bendrujų* sąnaudų modelis skiriasi nuo *pagrindinių* sąnaudų modelio, pagal kurį iš visų patirtų sąnaudų galima atimti kai kurias bendrąsias sąnaudas. Pagal glaudžios partnerystės sutartis IN šio modelio netaikė. IN paaiškino, kad išleidus gaires dėl naudotojų mokėjimų nuo 2011 m. šio modelio buvo atsisakyta. Visoms IN teikiamoms paslaugoms, kurias taip pat gali teikti privatūs subjektai, taikoma išsami sąnaudų apskaičiavimo metodika (dokumentas Nr. 720775, atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą).

⁽⁸⁸⁾ Taip pat iš anksto nustatyta projektui skirto darbuotojų darbo laiko procentinė dalis (dokumentas Nr. 720778, atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą 3 priedas).

⁽⁸⁹⁾ Institucija atkreipia dėmesį, kad 2013 m. buvo pasirašyti tik bandomieji projektai.

⁽⁹⁰⁾ 2014 m. lapkričio 24 d. IN raštas (dokumentas Nr. 730560).

⁽⁹¹⁾ Atsakyme dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775) IN išsamiau paaiškina, kad RTT ir TVVO į naują projekto struktūrą buvo įtrauktos nuo 2013 m. RTT ir TVVO taip pat investavo laiko ir išteklių. Už IN apskaičiuotą bendrą valandinį įkainį mažesnis valandinis įkainis pateisinamas RTT ir TVVO tiesioginiu dalyvavimu projekte. Išsamus bandomųjų projektų papildomų sąnaudų sąrašas Institucijai pateiktas IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą 6 priede (dokumentas Nr. 720781).

⁽⁹²⁾ Tokią kainodaros metodiką taikė kitos rinkoje veiklą vykdančios privačios įmonės. Informacija apie šį sąnaudų paskirstymo metodą skelbiama adresais https://www.adspeed.com/Knowledges/1104/Blog/How_much_charge_advertising_website.html ir <http://www.quora.com/What-is-an-industry-accepted-cost-per-page-view-of-dynamic-content-not-cache-able>. Pavyzdžiui, tokią metodiką kai kurioms savo paslaugoms taiko Google (informacija skelbiama adresu <https://support.google.com/adwords/answer/2472735?hl=en>).

Apskaitos atskyrimas

- (123) Vykdamt oficialią tyrimo procedūrą, Norvegijos valdžios institucijos Institucijai pateikė papildomą informaciją apie IN apskaitos sistemą.
- (124) Į IN metinių finansinių ataskaitų rinkinį įeina bendrovės konsoliduotosios finansinės ataskaitos, įskaitant pelno (nuostolio) ataskaitą, balansą ir paaiškinimus, kaip nustatyta Norvegijos apskaitos įstatyme. Šias ataskaitas patikrina išorės auditorius, jos patvirtinamos IN visuotiniame akcininkų susirinkime ir pateikiamos Norvegijos nacionaliniam verslo duomenų registrui. Šias konsoliduotąsias finansines ataskaitas galima padalyti į aštuonias atskiras antrines ataskaitas, skirtas kiekvienai IN vykdomos veiklos rūšiai ir (arba) programai (paskolos, lėšos, projektai ir t. t.). Į šias antrines ataskaitas įeina atskiros pelno ir nuostolio ataskaitos ir balansai.
- (125) Svetainė *visitnorway.com* įtraukiama į projektinės veiklos ataskaitas. Be to, IN paaiškino, kad kiekvienam atskiram projektui, pvz., *visitnorway.com*, rengiamos specialios antrinės ataskaitos. Pirmiausia projektams suteikiami atskiri su komercine išorine veikla susiję projektų numeriai ⁽⁹³⁾. Taip užtikrinama, kad būtų galima tinkamai grupuoti ir paskirstyti visas IN veiklos pajamas ir sąnaudas.
- (126) Svetainei *visitnorway.com* yra skirtos keturios projektinės ataskaitos, kurias naudodama IN padalija visas su platformos valdymu susijusias sąnaudas ir pajamas ⁽⁹⁴⁾. Šios keturios projektinės antrinės ataskaitos yra: i) redagavimo veiklos sąnaudos (išorės konsultantai), ii) atnaujinimo ir priežiūros paslaugos (išorės konsultantai), iii) techninės veiklos išorinės paslaugos ir iv) su nauja struktūra susijusios išorinės paslaugos ⁽⁹⁵⁾. Šios su glaudžios partnerystės sutartimis susijusios sąnaudos ir pajamos kodifikuojamos naudojant naujos struktūros išorinių paslaugų projekto ataskaitą ⁽⁹⁶⁾.
- (127) Į šias keturias projektines antrines ataskaitas įtraukiamos visos platformos *visitnorway.com* sąnaudos ir pajamos. Ekonominių ir neekonominių paslaugų sąnaudos ir pajamos aiškiai atskiriamos, tačiau kodifikuojamos bendrai. Institucija nenustatė jokių požymių, kad sąnaudos arba pajamos būtų netinkamai nurodomos kaip ekonominės arba neekonominės. Todėl galima daryti išvadą, kad apskaita *formaliai* neatskirta, tačiau įvairių rūšių paslaugų sąnaudas ir pajamas vis vien galima aiškiai atskirti.
- (128) Atliekant oficialią tyrimo procedūrą ⁽⁹⁷⁾, IN išpareigojo padidinti savo apskaitos sistemos skaidrumą, susijusį su ekonomine veikla turizmo sektoriuje, ir nuo 2014 m. sausio 1 d. tvarkyti išsamesnę apskaitą.
- (129) Siekdama užtikrinti didesnę savo dabartinės apskaitos sistemos skaidrumą, IN peržiūrės šias keturias jau naudojamas *visitnorway.com* projektinės ataskaitos antrines ataskaitas. Kiekvienoje iš šių keturių ataskaitų nurodomos sąnaudos ir pajamos bus papildomai padalytos ekonominei ir neekonominei veiklai. Taigi nuo 2014 m. sausio mėn. apskaita bus *formaliai* atskirta.
- (130) Institucijos nuomone, tikslaus ir formalaus apskaitos atskyrimo nuo 2014 m. sausio 1 d. pakaks tam, kad būtų išvengta pagal glaudžios partnerystės sutartis teikiamų ekonominių paslaugų kryžminio subsidijavimo. Institucija atkreipia dėmesį, kad iki 2014 m. IN ekonomines paslaugas teikė tik bandomųjų projektų klientams, o nuo 2014 m. sausio 1 d. IN bandomųjų projektų klientams paslaugas siūlė tokiais pat kainomis, kokios buvo taikomos pagal kitas glaudžios partnerystės sutartis.
- (131) Institucija pabrėžia, jog tai, kad iš tikrųjų galima rengti aštuonias atskiras ataskaitas, rodo, kad dabartinė apskaita jau yra pakankamai skaidri. Taigi Institucija mano, kad iki šios dienos IN įdiegta apskaitos sistema suteikia galimybę pakankamai tiksliai atskirti ekonominių ir neekonominių paslaugų sąnaudas, nors *formaliai* ekonominių ir neekonominių paslaugų apskaita nėra atskirta.

⁽⁹³⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽⁹⁴⁾ 2015 m. balandžio 14 d. IN e. laiškas Institucijai (dokumentas Nr. 753927).

⁽⁹⁵⁾ 2015 m. gegužės 20 d. IN e. laiškas Institucijai (dokumentas Nr. 757843). Šios ataskaitos kopija Institucijai pateikta pridėta prie 2013 m. spalio 28 d. IN rašto (dokumentas Nr. 688215 ir prie jo pridėti dokumentai, IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720778) 3 priedas).

⁽⁹⁶⁾ 2015 m. gegužės 20 d. IN e. laiškas Institucijai (dokumentas Nr. 757843).

⁽⁹⁷⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775). Taip pat žr. 2015 m. balandžio 14 d. IN e. laišką (dokumentas Nr. 753927).

- (132) Galiausiai Institucija atkreipia dėmesį į Norvegijos valdžios institucijų pateiktą pasiūlymą ir daro išvadą, kad dabartinė apskaitos sistema jau suteikia galimybę atskirti svetainėje *visitnorway.com* teikiamų ekonominių ir neekonominių paslaugų sąnaudas ir pajamas ir kad nėra jokių įrodymų, kad naudojant neekonominei veiklai skirtas lėšas būtų kryžmiškai subsidijuojama ekonominė veikla.

1.2.2.2. Įtariamas pelno praradimas

- (133) Valstybės įmonės rinkoje privalo elgtis taip pat, kaip eiliniai ekonominės veiklos vykdytojai ⁽⁹⁸⁾. Jei galima tikėtis, kad privatus investuotojas elgsis taip pat, t. y. jei valstybės įmonė vykdo veiklą laikydamasi rinkos ekonomikos investuotojo principo, nesuteikiama jokie pranašumo, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje ⁽⁹⁹⁾.
- (134) Įmonės savininkui arba investuotojui paprastai reikės, kad jo investicija duotų grąžos, kurią galėtų investuoti į komercinę įmonę ⁽¹⁰⁰⁾. Toks pelningumo lūkestis yra susijęs su normaliomis numatomomis įmonės veiklos sąnaudomis. Taigi, jei valstybės įmonė padengia sąnaudas (kintamąsias sąnaudas ir atitinkamą bendrųjų sąnaudų dalį) ir gauna deramą kapitalo investicijų grąžą, jokie pranašumo valstybės ištekliams nesuteikiama ⁽¹⁰¹⁾.
- (135) Gamybos gairėse Institucija jau yra nurodžiusi: „[Jei valstybės įmonės gaunamos grąžos norma yra nepakankama, ELPA priežiūros institucija gali manyti, kad tokia padėtis turi pagalbos požymių, kuriuos reikėtų išnagrinėti pagal 61 straipsnį. Tokiomis aplinkybėmis valstybės įmonė savo kapitalą iš tikrųjų gauna pigiau nei rinkos kaina, o tai reiškia, kad ji yra subsidijuojama.“ ⁽¹⁰²⁾
- (136) Vis dėlto Institucija taip pat primena, kad pagal tas pačias gaires investuotojas turi didelę apsisprendimo laisvę ir kad „pasinaudojant šia didele apsisprendimo laisve investuotojo priimamas sprendimas negali būti laikomas susijusiu su valstybės pagalba“. Vadinasi, „[t]ik tuo atveju, jei nėra objektyvių priežasčių pagrįstai tikėtis, kad investavus bus gauta derama grąžos norma, kuri būtų priimtina privačiam investuotojui į panašią privačią įmonę, vykdančią veiklą įprastomis rinkos sąlygomis, laikoma, kad teikiama valstybės pagalba, net jei ji visa arba jos dalis finansuojama valstybės lėšomis“ ⁽¹⁰³⁾.
- (137) Taigi Institucija įvertino IN kainodaros politiką, susijusią su ekonominėmis paslaugomis, teiktomis pagal bandomuosius projektus ir glaudžios partnerystės sutartis pasinaudojant platforma *visitnorway.com*. Vertinant siekta nustatyti, ar pagal IN veiklos modelį, taikomą IT paslaugoms, teikiamoms naudojantis naujos struktūros svetaine *visitnorway.com* (t. y. pagal glaudžios partnerystės sutartis), tikėtasi pagrįsto pelno.
- (138) Norvegijos valdžios institucijos paaiškino ⁽¹⁰⁴⁾, kad pagal IN kainodaros politiką užtikrinama, kad būtų padengtos visos susijusios sąnaudos ir kad vykdant ekonominę veiklą būtų gautas pagrįstas pelnas ⁽¹⁰⁵⁾. NET jei, jų nuomone, IN veikla šiame sektoriuje nebūtų ekonominė, komercinės sutartys sudaromos taip, kad būtų padengtos visos sąnaudos ir kad IN gautų pelno.

⁽⁹⁸⁾ 2000 m. birželio 13 d. Sprendimo *EPAC prieš Komisiją*, T-204/97 ir T-270/97, ES:T:2000:148, 122 punktas.

⁽⁹⁹⁾ 2003 m. kovo 6 d. Sprendimo *Westdeutsche Landesbank Girozentrale ir Land Nordrhein-Westfalen prieš Komisiją*, (West-LB) T-228/99 ir T-233/99, ES:T:2006:405, 207 punktas.

⁽¹⁰⁰⁾ Pirmiau minėto sprendimo West-LB 314 punktas ir 1991 m. kovo 21 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją (Eni-Lanerossi)*, C-303/88, ES:C:1991:136, 22 punktas.

⁽¹⁰¹⁾ 2003 m. liepos 3 d. Sprendimo *Chronopost SA prieš Komisiją*, C-83/01 P, C-93/01 P ir C-94/01 P, ES:C:2003:388, 40 punktas.

⁽¹⁰²⁾ Gamybos gairių 1 skyriaus 2 skirsnis, kuriame teigiama: „[Š]iame skyriuje pirmiausia nagrinėjamas EEE susitarimo XV priedo 1 punkte nurodytas aktas, toliau vadinamas Skaidrumo direktyva, ir aiškinamas principas, kad tuo atveju, kai valstybė teikia finansavimą įmonei tokiomis sąlygomis, kokios nebūtų taikomos įprastomis rinkos ekonomikos sąlygomis veiklą vykdančiam investuotojui, tai prieštarauja rinkos ekonomikos investuotojo principui ir reiškia, kad teikiama valstybės pagalba“. Gamybos gairės skelbiamos adresu <http://www.eftasurv.int/?1=1&showLinkID=16995&1=1> (OL L 274, 2000 10 26, tos pačios dienos EEE priedas Nr. 48).

⁽¹⁰³⁾ Ten pat, skirsnio „Praktinis rinkos ekonomikos investuotojo principo taikymas“ 1 punktas.

⁽¹⁰⁴⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽¹⁰⁵⁾ Tai atitinka įgaliojimus, suteiktus dėl viešųjų paslaugų. Pavyzdžiui, transliacijos gairėse Institucija laikosi nuomonės, kad teikiant viešąją paslaugą nepagrįsta reikalauti pelno. Tačiau, jei teikiamos ekonominės paslaugos, pelnas, kaip teisingas rizika grindžiamas atlygis už kapitalą, yra pagrįstas lūkestis. Žr. gairių 72 punktą.

- (139) Norvegijos valdžios institucijos, siekdamos įrodyti, kad interneto infrastruktūros ir susijusių paslaugų, teikiamų RTT ir TVVO, kainos yra pakankamos, kad būtų gauta pagrįsta grąža, remdamosi pirmiau aprašyta sąnaudų paskirstymo metodika (žr. 108–122 konstatuojamąsias dalis), paaiškino įgyvendinant bandomuosius projektus ir sudarant glaudžios partnerystės sutartis taikytą kainodaros modelį.
- (140) Šis pelningumas vertinamas ne visos svetainės *visitnorway.com* atžvilgiu ⁽¹⁰⁶⁾, o remiantis ekonominės veiklos (ekonominių paslaugų, pagal glaudžios partnerystės ir standartines sutartis teikiamų RTT ir TVVO) pelningumu. IN pradiniam veiklos plane, susijusiam su nauja struktūra, numatytos pajamos už paslaugas, teikiamas RTT ir TVVO pagal dviejų rūšių sutartis – i) glaudžios partnerystės sutartis ir ii) standartines sutartis.
- (141) Išsamiai įvertinus pateiktą informaciją, nerasta jokių įrodymų, kad pagal komercines sutartis, įskaitant glaudžios partnerystės sutartis, IN nesiekia gauti pagrįsto pelno. Priešingai – yra įrodymų, kad 2013–2018 m. IN iš tikrųjų tikėjosi gauti pelno iš šios ekonominės veiklos. IN Institucijai pateikė pagal komercines sutartis numatomomis sąnaudomis ir pajamomis pagrįstą verslo planą, pagal kurį, taikant 7 % diskonto normą, gaunama teigiama grynoji dabartinė vertė ⁽¹⁰⁷⁾. Konkrečiai kalbant, pagal IN veiklos modelį numatoma gauti [...–... proc.] grynąjį pelną ⁽¹⁰⁸⁾.
- (142) Vykdamat oficialią procedūrą, IN taip pat paaiškino ⁽¹⁰⁹⁾, kad ji pereina prie naujos debesijos pagrindo turistinių vietų valdymo sistemos (TVVS) ir kad [...].
- (143) Institucija atkreipia dėmesį, kad viešojo ir privataus veiklos vykdytojo elgesys turi būti lyginamas pagal tai, kokio požiūrio investuodamas arba rengdamas veiklos planą būtų laikęsis privatus investuotojas, „atsižvelgiant į turimą informaciją ir tuo metu numatomą raidą“ ⁽¹¹⁰⁾. Todėl svetainės *visitnorway.com* pakeitimai, padaryti jau parengus naujos struktūros veiklos modelio projektą, valstybės pagalbos vertinimo požiūriu nėra svarbūs. Svarbu tai, ar pagal pradinį veiklos modelį siekta gauti pelno už paslaugas, teikiamas RTT ir TVVO.
- (144) Analizuodamos du bandomuosius projektus, įgyvendintus „Pilot ALFA“ etapu, Norvegijos valdžios institucijos pabrėžė, kad projektams „VisitSørlandet“ ir „VisitTrondheim“ labai prisidėta prie modelio tobulinimo ir kad šiems projektams skirta daug laiko. IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą 6 priede ⁽¹¹¹⁾ pateiktas konkretus su naujos *visitnorway.com* struktūros planavimu susijusių papildomų darbų, kurie buvo atlikti 2013 m. įgyvendinant bandomuosius projektus, sąrašas. Iš šių papildomų darbų, kuriuos atliko bandomieji klientai, IN nurodo: i) vertinimą, koks turinys turėtų būti paliktas platformoje; ii) esamų sprendimų saitų keitimo, kad paieškos sistema nerengtų reitingų remdamosi esamu turiniu, planavimą; iii) pagrindinės struktūros, titulinių ir kitų puslapių ir aplankų struktūros, skirtų turiniui, kuris nėra nuosavi puslapiai, ir t. t. kūrimą ir (arba) vertinimą.
- (145) Todėl bandomųjų projektų pelningumo negalima vertinti atskirai – turi būti vertinamas ilgalaikio projekto pelningumas. Svarbu ne tai, ar artimiausiu laikotarpiu IN gautų pelno įgyvendindama bandomuosius

⁽¹⁰⁶⁾ Naudodamasi platforma *visitnorway.com*, IN teikia neekonominės ir ekonominės paslaugas. Bendras platformos naudojimo rezultatas nebūtinai yra pelnas. Tačiau priimant šį sprendimą būtina įvertinti tik tai, ar IN gauna pagrįstą pelną teikdama ekonomines paslaugas. Su neekonominių paslaugų teikimu susiję skaičiai nepatenka į valstybės pagalbos taisyklių taikymo sritį.

⁽¹⁰⁷⁾ IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720778) 3 priedas. Institucijai buvo perduoti išsamūs „Excel“ lakštai, susiję su glaudžios partnerystės sutarčių vykdymo sąnaudomis ir ekonominiu sąnaudų paskirstymo modeliu (dokumentas Nr. 727330).

⁽¹⁰⁸⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽¹⁰⁹⁾ 2014 m. lapkričio 24 d. IN raštas (dokumentas Nr. 730560).

⁽¹¹⁰⁾ 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Prancūzijos Respublika prieš Komisiją (Stardust Marine)*, C-482/99, ES:C:2002:294, 70 punktas. Teisingumo Teismas yra nurodęs, kad „[r]eikia atsižvelgti į to laikotarpio, kuriuo imtasi finansinės pagalbos priemonių, aplinkybes ir įvertinti valstybės elgesio ekonominį racionalumą, taigi susilaikyti nuo bet kokio vėlesne situacija paremto vertinimo“ (71 punktas).

⁽¹¹¹⁾ Dokumentas Nr. 720781.

projektus, bet tai, ar remiantis nauja struktūra ir glaudžios partnerystės sutartimis būtų užtikrintas ilgalaikis pelningumas ⁽¹¹²⁾. Atsižvelgdamos į bandomųjų projektų pobūdį, valstybės arba privačios įmonės bandomuosius projektus įgyvendina ne tikėdamosi iš karto gauti pelno, o siekdamos įvertinti ekonominį ir verslo pagrindą ⁽¹¹³⁾. Teismų praktikoje pripažįstama, jog tai, kad valstybė praranda pelną, dar nereiškia, kad teikiama valstybės pagalba. Remdamasi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ⁽¹¹⁴⁾ ir Komisijos praktika ⁽¹¹⁵⁾, Institucija mano, kad kainų sumažinimas nėra valstybės pagalba, jei jis objektyviai pagrindžiamas ekonominiais motyvais.

- (146) Be to, Institucija atkreipia dėmesį, kad nuo 2014 m. minėtų dviejų bandomųjų projektų klientams pagal glaudžios partnerystės sutartis siūlyta tokia pat kainodaros struktūra, kaip ir kitoms RTT ir TVVO ⁽¹¹⁶⁾. Taip paaiškinamas skundo pateikėjo minėtas kainos padidėjimas pagal naujas glaudžios partnerystės sutartis, palyginti su senosiomis glaudžios partnerystės sutartimis. Pagal partnerystės sutartis, kurios buvo pasirašomos nuo 2014 m., išties buvo nustatyti didesni mokesčiai už tuos, kokių reikalauta įgyvendinant bandomuosius projektus (žr. 44 konstatuojamąją dalį) ⁽¹¹⁷⁾.
- (147) Iš Institucijai perduotų duomenų ⁽¹¹⁸⁾ matyti, kad vidutinis pelnas, kurį iš pradžių numatyta gauti 2013–2018 m. pagal glaudžios partnerystės sutartis ([...–... proc.]), atitinka maržą, kurią gauna privatūs veiklos vykdytojai, teikiantys internetines paslaugas RTT ir TVVO ⁽¹¹⁹⁾.
- (148) Pateikdama atsakymą dėl sprendimo pradėti procedūrą, IN paaiškino ⁽¹²⁰⁾, kad nors ji ir nežino savo konkurentų kainodaros modelių, ji surinko viešai skelbiamas didžiausių interneto svetainių kūrimo įmonių, teikiančių paslaugas RTT ir TVVO, metines finansines ataskaitas. IN teigimu, privačių veiklos vykdytojų, teikiančių internetines paslaugas RTT ir TVVO, vidutinė pelno marža yra [...] ⁽¹²¹⁾. Todėl IN tvirtina, kad jos numatoma [...]–... proc.] pelno marža atitinka rinkoje gaunamas maržas ⁽¹²²⁾.
- (149) Institucija primena, kad, remiantis teismų praktika, kaip įrodymas, kad valstybės pagalba neteikiama, gali būti naudojama vidutinė sektoriaus gražos norma ⁽¹²³⁾. Kadangi [...] proc. pelno marža būtų priimtina interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas teikiančiam rinkos investuotojui, Institucija mano, kad IN veiklos modelis atitiko rinkos ekonomikos investuotojo principą.
- (150) Galiausiai IN pateikė informacijos ⁽¹²⁴⁾, susijusios su skundo pateikėjo argumentu, kad svetainė *visitnorway.com* yra savaime vertinga kaip prekės ženklas ir kaip domenas (tai viena labiausiai lankomų Norvegijos turizmo platformų), o į tai nebuvo atsižvelgta. Institucija supranta, kad skundo pateikėjo argumentas reiškia, jog dėl to, kad prekės ženklas *visitnorway.com* turi ekonominę vertę, RTT ir TVVO turėtų mokėti netiesioginį mokestį už šio prekės ženklo naudojimą.
- (151) IN nuomone, ši vertė yra nedidelė. Savo išvadai patvirtinti IN pasamdė išorės konsultantą *NetNames*, ir šis apskaičiavo, kad domeno vertė yra 20 000 USD ⁽¹²⁵⁾. Tokia domeno vertė paskaičiuota palyginimo su kitais panašiais domenais principu. Atsižvelgdamos į svetainės *visitnorway.com* sąnaudas, išorės konsultantas patvirtino IN išvadą, kad domeno vertė yra nedidelė. Institucija neturi pagrindo abejoti šia išvada.

⁽¹¹²⁾ Teismų praktikoje pripažįstama, kad valstybės įmonės gali siekti gauti kuo didesnę pelną ilgalaikėje perspektyvoje. Žr. 1991 m. kovo 21 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją (Lanerossi)*, C-303/88, ES:C:1991:136, 22 punktą, 1991 m. kovo 21 d. Sprendimo *Italija prieš Komisiją (ALFA-FIAT)*, C-305/89, ES:C:1991:142, 20 punktą ir 2014 m. liepos 3 d. Sprendimo *Ciudad de la Luz prieš Komisiją*, T-319/12 ir T-321/12, ES:T:2014:604, 41 punktą.

⁽¹¹³⁾ Bendrasis Teismas pabrėžė, kad valstybės įmonės privalo įrodyti savo projektų ekonominį pagrindą. Žr. 2012 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *Corsica Ferries*, T-565/08, ES:T:2012:415, 84 punktą.

⁽¹¹⁴⁾ 1988 m. vasario 2 d. Sprendimo *van der Kooy BV*, 67/85, 68/85 ir 70/85, ES:C:1988:38, 29 ir 30 punktai ir 1996 m. vasario 29 d. Sprendimo *Belgija prieš Komisiją*, C-56/93, ES:C:1996:64, 10 punktas.

⁽¹¹⁵⁾ Priimdama sprendimą *SFMI-Chronopost*, Komisija padarė išvadą, jog tai, kad pradėjusi veiklą nauja įmonė, mokėdama už patronuojančios įmonės suteiktą logistinę ir komercinę pagalbą, dengė tik kintamąsias sąnaudas, nebuvo nederama praktika. (1997 m. spalio 1 d. Komisijos sprendimas 98/365/EB dėl Prancūzijos tariamai suteiktos valstybės pagalbos įmonei *SFMI-Chronopost*, OL L 164, 1998 6 9, p. 37).

⁽¹¹⁶⁾ 2014 m. lapkričio 24 d. IN raštas (dokumentas Nr. 730560).

⁽¹¹⁷⁾ Žr. IN atsakymą dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽¹¹⁸⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688215) ir IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽¹¹⁹⁾ IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą 7 priedas (dokumentas Nr. 720782).

⁽¹²⁰⁾ IN atsakymas dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775).

⁽¹²¹⁾ IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą 7 priedas (dokumentas Nr. 720782).

⁽¹²²⁾ 2013 m. spalio 28 d. IN raštas (dokumentas Nr. 688215).

⁽¹²³⁾ Sprendimo *WestLB prieš Komisiją* 254 punktas ir Sprendimo *Ciudad de la Luz prieš Komisiją* 44 punktas.

⁽¹²⁴⁾ 2014 m. lapkričio 24 d. IN raštas (dokumentas Nr. 730559).

⁽¹²⁵⁾ Iš *NetNames* gauto atsakymo kopija Institucijai perduota kaip 2014 m. lapkričio 24 d. rašto (dokumentas Nr. 730560) III priedas.

- (152) Taigi, Institucija mano, kad IN pasielgė teisingai RTT ir TVVO nenustatydamą papildomo mokesčio už prekės ženklą *visitnorway.com* naudojimą.
- (153) Todėl Institucija daro išvadą, kad IN komercinės sutartys, įskaitant glaudžios partnerystės sutartis, sudarytos tikintis pelno ilgalaikėje perspektyvoje ir laikantis rinkos ekonomikos investuotojo principo.

1.2.3. *Išvada*

- (154) Institucija daro išvadą, kad IN, teikdama interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas RTT ir TVVO, taiko tinkamą sąnaudų paskirstymo metodiką ir apskaitos sistemą, kuria suteikiama galimybė tiksliai nustatyti su šiomis paslaugomis susijusias sąnaudas ir pajamas.
- (155) Taip pat nustatyta, kad IN neprarado pelno už šias paslaugas. IN veiksmai atitiko rinkos ekonomikos investuotojo principą.
- (156) Todėl Institucija daro išvadą, kad IN, pagal glaudžios partnerystės sutartis teikdama interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas RTT ir TVVO, negavo valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

1.2.4. *Įtariama valstybės pagalba RTT ir TVVO*

1.2.5. *Ar RTT ir TVVO gali būti laikomos įmonėmis*

- (157) Kaip jau paaiškinta 87 konstatuojamojoje dalyje, EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei valstybės pagalbos gavėjai yra įmonės.
- (158) Kaip jau nurodyta 18 konstatuojamojoje dalyje, Institucija atkreipia dėmesį, kad RTT ir TVVO įsteigtos ne tam, kad jos pačios arba jų akcininkai gautų kuo didesnę pelną, o tam, kad būtų plečiama ir skatinama jų akcininkų ir klientų verslo veikla.
- (159) Tačiau Institucija primena, kad valstybės pagalbos taisyklės taikomos nepaisant to, ar subjektas įsteigtas siekiant gauti pelno. Remiantis teismų praktika, ne pelno subjektai taip pat gali rinkoje siūlyti prekes ir paslaugas⁽¹²⁶⁾. Tokiu atveju ne pelno paslaugų teikėjams taip pat taikomos valstybės pagalbos taisyklės.
- (160) Institucijos nuomone, RTT ir TVVO, panašiai kaip ir IN, teikia ekonomines ir neekonomines paslaugas. Konkrečių turizmo paslaugų reklamavimas yra ekonominė veikla; žr. 28 konstatuojamąją dalį. Todėl, kiek tai susiję su tokiomis paslaugomis, šie subjektai laikomi įmonėmis.

1.2.6. *Pranašumo suteikimas RTT ir TVVO*

- (161) IN įrodė, kad, nors ji ir yra ne pelno organizacija, glaudžios partnerystės sutartys pasirašomos tikintis ilgalaikėje perspektyvoje gauti pagrįstą pelną. Pagal IN kainodaros modelį numatoma [...–... proc.] grąža (žr. 1.2.2.2 punktą). Iš IN pateiktų duomenų matyti, kad numatytas pelningumas iš tikrųjų buvo pasiektas. Remiantis šiais duomenimis, iš IN investicijos į naują svetainės *visitnorway.com* struktūrą 2013 m. gauta pelno. 2014 ir 2015 m. numatomas neigiamas pelningumas, o 2016–2018 m. tikimasi gauti pagrįstą pelną. Vidutinis pelnas atitinka privataus veiklos vykdytojo, teikiančio internetines paslaugas RTT ir TVVO, pelną⁽¹²⁷⁾.

⁽¹²⁶⁾ 1980 m. spalio 29 d. Sprendimo *Van Landewyck*, 209/78–215/78 ir 218/78, ES:C:1980:248, 88 punktą, 1995 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *FFSA ir kiti*, C-244/94, ES:C:1995:392, 21 punktą ir 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, ES:C:2008:376, 27 ir 28 punktai.

⁽¹²⁷⁾ Remiantis 2015 m. balandžio 17 d. IN atsiųstu e. paštu (dokumentas Nr. 754218) ir IN atsakymo dėl sprendimo pradėti procedūrą (dokumentas Nr. 720775) 4.3.3.2 punktu.

- (162) Todėl Institucija daro išvadą, kad RTT ir (arba) TVVO, mažesnėmis nei rinkos kainomis gaudamos interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas, neigijo pranašumo.
- (163) Be to, priešingai, nei teigia skundo pateikėjas (žr. 54 ir 65 konstatuojamąsias dalis), Institucija įsitikino, kad regioninėms turizmo taryboms ir turistinių vietų valdymo organizacijoms, kurios pereina pas IN, nemokamų vertimo paslaugų neteikiama.
- (164) Norvegijos valdžios institucijos paaiškino, kad glaudžios partnerystės sutartis sudarę partneriai negauna nemokamų vertimo paslaugų ir kad iš tikrųjų padėtis yra priešinga – šiems partneriams teikiama vertimo pagalba yra mažesnė už pagalbą, teikiamą glaudžios partnerystės sutarčių nesudariusiems partneriams, t. y. RTT ir TVVO, kurios nepersikėlė į svetainę visitnorway.com; žr. 77 konstatuojamąją dalį.
- (165) Remdamasi pirmiau išdėstytais motyvais, Institucija daro išvadą, kad įtariama saistomoji sąlyga – pasirašyti glaudžios partnerystės sutartis – netaikoma.

1.2.7. Išvada

- (166) Remdamasi šiais motyvais, Institucija daro išvadą, kad RTT ir TVVO, iš IN gaudamos interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas, negavo valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

2. IŠVADA

- (167) Kadangi Institucija nusprendė, kad IN arba RTT ir TVVO neigijo pranašumo, nebūtina įvertinti, ar buvo įvykdytos kitos EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. *Innovation Norway*, kryžmiškai subsidijuodama turizmo sektoriuje savo teikiamas interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas valstybės lėšomis, gautomis turizmo sektoriuje jos teikiamoms neekonominėms paslaugoms, t. y. bendram Norvegijos, kaip turistinės vietovės, reklamavimui, kompensuoti, negavo valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje. *Innovation Norway* taikė sąnaudų paskirstymo ir apskaitos metodiką, suteikiančią jai galimybę tinkamai nustatyti sąnaudas ir pajamas, susijusias su jos interneto infrastruktūros ir susijusiomis paslaugomis.

2. *Innovation Norway*, prarasdama pelną tuo metu, kai regioninėms turizmo taryboms ir turistinių vietų valdymo organizacijoms teikė interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas, negavo valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

2 straipsnis

Regioninės turizmo tarybos ir turistinių vietų valdymo organizacijos, mažesnėmis nei konkurencinės rinkos kainomis gaudamos interneto infrastruktūros ir susijusias paslaugas, negavo valstybės pagalbos, kaip apibrėžta EEE susitarimo 61 straipsnio 1 dalyje.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Norvegijos Karalystei.

4 straipsnis

Šis sprendimas autentiškas tik anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2015 m. lapkričio 4 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu

Sven Erik SVEDMAN

Pirmininkas

Helga JÓNSDÓTTIR

Kolegijos narė

ISSN 1977-0723 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-5120 (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT